N°. 8777. NIEUWE AMSTERDAMSCHE COURANT. A°. 1860.

ALGEMEEN HANDELSBLAD.

ABONNEMENTSPRIJS VOOR 3 MAANDEN:
Voor Amsterdam........ƒ 7.50. Voor de overige Steden des Rijks ƒ 8.50.
Zondags-Editie....... „ 1.50. Afzonderlijke Couranten...... „ 0.10.
Het loopend Kwartaal moet voldaan zijn uiterlijk op den 15den der 3de maand.

Maandag 6 Februarij.

UITGEVERS-DIRECTEUREN, GEBROEDERS DIEDERICHS.

Brieven Franco aan het Bureau Handelsblad.

PRIJS DER GEWONE ADVERTENTIËN:
Van EEN tot ZEVEN regels, behalve de 35 c. zegelgeld..........ƒ 1.75.
Iedere regel meer..„ 0.25.
Buitengew. groote Lett., naar mate der ruimte die zij beslaan, à 25 c. per regel.

Zondags-Editie.

BUITENLAND.

Engelsche Post.

LONDEN, Vrijdag 3 Februarij (des Avonds).

Heden namiddag is aan het bureau van Lord Palmerston een kabinetsraad gehouden.

— Men wil weten, dat de voorgenomen veranderingen in het tarief van regten de volgende zijn: 1°. Opheffing van de regten op alle goederen, waren en koopmanschappen, niet afzonderlijk genoemd; 2°. opheffing van het inkomend regt op zijde; 3°. vermindering van de regten op vreemde wijnen, tot een schaalregt van 1 sh. a 3 sh. 6 p. per gallon, en 4°. de heffing van een vast regt, naar het gewigt, voor alle soorten van ongeraffineerde suiker.

— De regering heeft het voor eenige dagen uitgevaardigde bevel tot ontbinding der regementen militie gewijzigd, zullende vooreerst alleen twee Iersche regementen en een Engelsch onverwijld naar huis worden gezonden en de overige op verschillende tijdstippen, welke door het departement van oorlog zullen worden aangewezen en hetgeen voornamelijk zal afhangen van de terugkomst der troepen uit Indie en andere buitenlandsche stations.

— Aangezien de recrutering voor de marine-soldaten meer dan het benoodigde getal heeft opgeleverd, hebben de lords der admiraliteit bevolen, dat het handgeld van vijf tot vier £ zal worden verminderd, blijvende de overige voorschriften dienaangaande onveranderd.

— Dr. Cullen, aartsbisschop te Dublin, heeft eene circulaire uitgevaardigd, waarbij de Roomsche geestelijkheid en leeken gemagtigd worden om gelden ten behoeve van den Paus in te zamelen.

— Te Manchester is gisteren de zoogenaamde Hanover Company's spinfabriek afgebrand, waardoor eene schade van 39,000 £ is veroorzaakt.

— Men verneemt het overlijden op 30 Jan. van den vermaarden geneesheer en en physiologist R. B. Todd.

— Te Alloa, een plaatsje nabij Glasgow, liet zich een jong, geacht geneesheer, Dr. Renwick, door een collega door middel van chloroform in slaap brengen, ten einde eene operatie aan een zijner groote teenen te ondergaan. De ether werd op een zakdoek gegoten en deze door den patient aan zijn mond gehouden; lang duurde het vóórdat Dr. Renwick insluimerde. Nadat de operatie gelukkig voorbij was, goot men den slapende water over het gelaat, om hem weder te doen ontwaken; zijne pols sloeg rustig, maar hij ontwaakte niet. Allengskens werd zijne ademhaling moeijelijker, de pols nagenoeg onvoelbaar; men wendde alle middelen aan, om het leven bij den zieke weder terug te roepen en na een half uur verzocht men inderdaad een kunst-adem door middel van kunst-respiratie voort te brengen. Het leven was echter den patient ontvloden, want de doctor ontwaakte niet weder. Hij was slechts 16 maanden gehuwd. Zijn vader stierf aan eene hartkwaal en ook hij had eenigen tijd te voren hevige pijnen in den omtrek van zijn hart te verduren gehad.

— In het Huis der Vertegenwoordigers te Washington heeft op 20 Jan. weder zoodanig tooneel van ordeloosheid en onparlementaire recriminatien plaats gehad, dat de griffier, die de functien van president waarnam, zich genoodzaakt zag de leden te vermanen zich van persoonaliteiten te onthouden en hunne achtbaarheid te bewaren, want dat zij door hun tumult het voorbeeld gaven tot de ordeloosheid onder het aanwezige publiek. Het is een waar schandaal, zegt de berigtgever, dat zij, die de wet aan een groot land willen geven, zich zelven niet binnen wettelijke grenzen weten te houden.

— Een der ministers van Haïti, de Heer Dubois, heeft tot de vrije negers der Ver.-Staten de uitnoodiging gerigt, om zich onder de bescherming der Haïtische republiek te komen nederzetten. Uit de schatkist zal eene geldelijke ondersteuning worden verleend aan degenen, die de middelen niet bezitten om de kosten van hunnen overtogt te bestrijden. Bij hunne aankomst zal den emigranten eene woning worden aangewezen, waar gedurende verscheidene dagen voedsel voor hen gereed zal zijn. Het gouvernement heeft andermaal maatregelen getroffen om aan ieder, die zich daar komt vestigen, winstgevenden arbeid te verschaffen, hetzij op particuliere plantaadjen, hetzij op gronden aan den staat behoorende.

Duitsche Post.

WEENEN, 2 Febr. Men verzekert, dat er eene ministeriele verandering of althans eene wijziging van het ministerie op handen is.

— De generaal baron Benedek, een Hongaar, is tot chef van den generalen staf benoemd, in de plaats van den veldmaarschalk baron Hess.

— Ten opzigte van de ontvangst der Heeren Vay en Pronay bij den Keizer, verneemt men, dat die zeer welwillend is geweest. De Keizer moet bij die gelegenheid hebben gezegd, dat de bevordering van de belangen der Protestantsche kerk in Hongarije en van dat gedeelte zijns rijks, hem na aan het hart lag. Vurig wenschte hij, dat de kerkelijke aangelegenheden spoedig geregeld en alle bezwaren ten dien opzigte uit den weg geruimd mogten worden. De vraag zal nu zijn of de regering zal toegeven, ten einde van hare zucht tot opheffing der bezwaren te doen blijken.

— Het plan tot het zenden eener deputatie uit Gratz, ten einde bij den Keizer aan te dringen, dat afgezien worde van het voornemen om de universiteit aldaar op te heffen. Op last van den Keizer is een telegram naar Gratz gezonden van den volgenden inhoud: De Keizer vindt het houden eener deputatie om vertoogen in te dienen tegen de opheffing der universiteit te Gratz niet gepast, dewijl tot heden nog geene sprake van dergelijken maatregel is geweest.

— Volgens een vrij algemeen verspreid gerucht, zou bij het bestuur der nationale bank het voornemen bestaan om al de bij die instelling tot waarborg gestelde staats-eigendommen te verkoopen aan eene groote maatschappij.

— Dezer dagen heeft de minister van financien bij besluit de volgende resolutie genomen. Vooreerst dat in het vervolg de stellen coupons van al de verschillende fondsen op vertoon van den talon, ook voor den vervaltijd van den laatsten coupon, bij den administrateur van 's rijks schatkist en bij zijne agenten kunnen verkregen worden; dat alle op naam staande metallieke obligatien overgeboekt kunnen worden en dat alle bij loting aflosbare leeningen slechts dan als cautie zullen aangenomen worden, indien zij door de bevoegde autoriteit zijn gewaarmerkt als niet uitgeloot.

— Uit Kremnitz is heden per spoorweg aangekomen een half millioen florijnen, welke kort te voren aldaar zijn aangemunt.

— Men meldt uit Pesth, dat de teruggekeerde leden der Protestantsche deputatie zeer ontevreden zijn over den afloop hunner zending. Een der leden van bedoelde deputatie heeft het volgende gezegd, tijdens hij zich nog alhier bevond en eene conferentie had met den graaf von Rechberg: „Wij hebben onzen Koning willen bezoeken, maar onze Koning wil ons niet ontvangen. Wij worden ontvangen door den minister von Thun, den man die het concordaat met den Paus heeft gesloten. De regering wil, zoo als het heet, geene zwakheid betoonen en aan de andere zijde zien wij, dat de regering geene krachtsontwikkeling genoeg aan den dag legt. Venetie mag voor Oostenrijk als verloren worden beschouwd. Te Weenen is men niet zeer gunstig gestemd. Tyrol is in beweging. De geestelijkheid is ontevreden, dewijl Oostenrijk den Paus niet te hulp kan komen. De schatkist is ledig. Op Duitschland kunt gij niet vertrouwen. Nieuwe leeningen kunnen niet dan met groot bezwaar worden aangegaan. Vertrouwt op ons, maar handelt regtvaardig; haast u, want het gevaar is groot." Men voegt er bij, dat die openhartige woorden den minister tot nadenken hebben gestemd en den Keizer tot toegevendheid hebben genoopt.

— De commissie in Hongarije, benoemd tot het onderzoeken van het voorstel der regering, betreffende de regeling der gemeente-aangelegenheden, heeft haren arbeid geëindign. De meerderheid is van oordeel, dat dergelijk ontwerp alleen kan worden beoordeeld door vertegenwoordigers uit de verschillende deelen des lands wettiglijk bijeengeroepen en heeft ten dringendste verlangd, dat zoo spoedig mogelijk een vertegenwooordigend ligchaam in het leven geroepen worde.

— Naar luid van berigten uit Funchal op het eiland Madera wordt de aartshertog Ferdinand Maximiliaan tegen het einde der maand Januarij aldaar uit Brazilie terug verwacht. De aartshertogin Charlotte bevindt zich voortdurend te Funchal.

— Uit Athene meldt men, dat de Heer Konduriotti is benoemd tot minister van binnenl. zaken; de minister van eeredienst, de Heer Zaimis, is voorloopig belast met de portefeuille van buitenl. zaken.

BERLIJN, 4 Febr. (des Ochtends). De commissie door het Huis der Afgevaardigden benoemd tot het onderzoeken der financiele voordragten, heeft haren arbeid voor het grootste gedeelte geeindigd. Drie van de vier wetsvoordragten betreffende de grondbelastingen zijn onderzocht, de rapporten zijn reeds gedrukt, maar nog niet aan de leden rondgedeeld. Dit zal niet geschieden, voor het rapport omtrent het hoofdwet-ontwerp gereed zal zijn.

— Prins en Prinses Frederik der Nederlanden hebben gisteren middag een bezoek afgelegd bij de Koningin te Potsdam.

— Er heeft zich hier eene commissie gevormd, bestaande uit ongeveer 50 personen die zich ten doel stelt het inzamelen van bijdragen tot het stichten van een gedenkteeken ter eere van Goethe. Er zal eene petitie aan den Prins Regent worden aangeboden, ten einde de vergunning tot het stichten van het monument te verkrijgen.

— De minister van binnenl. zaken heeft dezer dagen de volgende belangrijke resolutie genomen; vooreerst, dat voortaan geene disciplinaire straffen in de huizen van arrest en gevangenissen op last der chefs van policie mogen worden opgelegd, en dat ook aan Israëlieten het diploma van doctor in de philosophie zal mogen worden uitgereikt, hetgeen tot heden volgens de statuten der faculteit niet geoorloofd was.

— Eenige maanden geleden is te Parijs een rentenier, Wolf genaamd, een Pruis van geboorte, gestorven. Aan ons ministerie van buitenlandsche zaken, werd hiervan kennis gegeven door middel van het gezantschap, ten einde de erfgenamen daarvan te onderrigten. Er is nu eene ware revolutie door dit nieuws van dien dood onder de erflustige personen, die den naam Wolf voeren, ontstaan. Voor dat nog de nagelaten som juist bekend is, wil men reeds met zekerheid weten, dat de overledene een vorstelijk vermogen heeft nagelaten, en alles, wat Wolf heet, geeft voor een lid der familie te zijn. De Christenen meenen, dat de naam Frederik Leopold een christen-oorsprong verraadt; evenwel hebben zich ook vele Joden aangemeld, die beweren dat de overledene zich heeft laten doopen, en zijne geboortenamen doen veranderen. Bij de policie-directie alhier is bereids eene menigte pretendenten der erfenis opgekomen, ofschoon, zooals reeds is gezegd, het zuiver bedrag der nalatenschap nog volstrekt niet bekend is. De een zegt, dat een zijner broeders voor vele jaren in het vreemde legioen in Algiers heeft dienst genomen, daar zijne fortuin heeft gemaakt en naar Parijs is gegaan, om er zich voor goed met der woon te vestigen; deze moet buiten twijfel de overledene zijn, van wien hij sedert niets meer had vernomen; een ander verzekert de neef van den kinderloos gestorvene te zijn; kortom er dreigt in de talrijke Wolven-familie een ware burger oorlog te zullen uitbarsten, ter bekoming van de nagelaten huid van hunnen te Parijs overleden naamgenoot.

— Volgens mededeeling uit Detmold zijn de stenden van het vorstendom tegen den 13den dezer bijeengeroepen.

— Uit Schwerin wordt het volgende medegedeeld, ten bewijze, dat de welvaart aldaar in de laatste jaren buitengewoon is gestegen. Den 20sten Jan. jl. is het landgoed Lensen, in de nabijheid van het meer van Schwerin, verkocht voor 331,600 thal.; de vader van den laatsten eigenaar had het in der tijd voor 100,000 thal. aangekocht.

— Uit Glatz wordt medegedeeld dat voor eenige dagen aldaar de zaak van de graaf Valerian Pfeil behandeld. Wegens de mishandeling van een timmermansknecht is hij veroordeeld tot eene geldboete van 100 thal. en bij onvermogen tot zes weken gevangenisstraf. De toeloop der nieuwsgierigen bij de behandeling der zaak was zoo groot, dat de zaal van het geregtshof ze niet allen bevatten kon.

— Van eene goed onderrigte zijde wordt uit Hannover berigt, dat de regering de voorstellen door ons kabinet gedaan, betreffende de versterking der Oost- en Noordzeekusten aan haar gedaan, in ernstige overweging heeft genomen. Een antwoord is door onze regering echter nog niet ontvangen.

— Men meldt uit Kopenhagen, dat aldaar den 1sten dezer eene brochure in het licht is verschenen van de hand van den conferentieraad Madvig, welke in anti-Scandinavischen geest is vervat. Naar men zegt, is zij geheel in overeenstemming met de denkbeelden van den vermoedelijken erfgenaam van den troon. Er wordt op hevigen toon uitgevaren tegen de gemalin des Konings en tegen de ministers. Met betrekking tot de rustverstoringen, welke in de hoofdstad heben plaats gehad, wordt gezegd „dat zij thans hebben opgehouden, en dat „nu het oogenblik is gekomen, waarop krachtiger maatregelen behooren genomen te worden." Bij den heftigen toon, welke is aangeslagen, laat zich begrijpen, dat het geschrift, waarin dergelijke raad gegeven is, met niet minder kracht wordt bestreden door de dagbladen als anderzins.

Naar luid van berigten uit Flensburg van den 2den dezer heeft de afgevaardigde von Rumohr het voorstel gedaan om een adres aan den Koning te rigten, betreffende den staatkundigen toestand des lands, waarin tevens zal worden aangetoond, dat elke constitutionele verbinding van Sleeswijk met Denemarken alleen als strijdig met de wettelijke bepalingen moet geacht worden.

— Naar men uit Petersburg meldt, houden de dagbladen zich aldaar om strijd bezig met de groote vraagstukken van den dag. Vooral bestrijden velen de wereldlijke magt des Pausen en onder deze onderscheidt zich het dagblad *Jurval* boven anderen. In het jongste nommer van genoemd blad leest men o. a. daaromtrent het volgende: „Eerst sedert 1815 voeren de Pausen het wereldlijk gezag over den tegenwoordigen kerkelijken staat, zoodanig is de vele eeuwen bestaan hebbende wereldlijke magt, waarop de Paus zich beroept! Is men niet geneigd de schouders op te halen bij het ontwaren van zoo veel trotsch en verblindheid."

— Ten einde het magnetisch en meteorologisch observatorium te Tiflis te beter in staat te stellen diensten aan de wetenschap te doen bewijzen, heeft de Keizer aan deze inrigting eene jaarlijksche toelage verzekerd van 6300 zilv. roebels. Op voorstel van den stedehouder in Kaukasie is bepaald, dat de som van 73,815 zilv. roebels, jaarlijks beschikbaar gesteld tot uitbreiding van de inrigtingen van lager onderwijs en de bezoldigingen der onderwijzers in het gouvernement Stawropol en het Schernomorische militaire gebied, zal verhoogd worden naar gelang van de behoefte, welke in dat opzigt zal blijken te bestaan.

— Op den 28sten der vorige maand was de gestrenge winterkoude gevolgd door eene zachte weersgesteldheid, op bovengemelden dag teekende de thermometer van Réaumür 1 a 2 graden boven nul in de hoofstad.

FRANKFORT, 3 Febr. De nieuw benoemde Oostenrijksche militaire gevolmagtigde bij de bondsvergadering is heden alhier aangekomen.

— De eerstvolgende zitting van de Bondsvergadering zal den 9den Februarij plaats hebben.

— Van goed onderrigte zijde wordt het berigt bevestigd, dat Oostenrijk protesteert tegen de verschillende aanhechtingen, welke ontworpen zijn tot regeling der Italiaansche aangelegenheden.

— Den 30sten Januarij is te Lucern met groote plegtigheid de eerste steen gelegd voor eene te bouwen Hervormde kerk.

— Het stoffelijk overschot van de groothertogin Stephanie van Baden, zal te Pforzheim worden bijgezet.

— Uit Munchen meldt men, dat de Groothertog Ferdinand IV van Toscane, die van zijne goederen in Bohemen aldaar is aangekomen, met veel onderscheiding wordt behandeld.

— De Koning van Beijeren heeft op nieuw aan een Beijerschen officier toegestaan, om aan den veldtogt der Spanjaarden tegen de Marokkanen deel te nemen, namelijk aan een der broeders Schlagintweit, die wegens hunne reizen in Azie zoo bekend zijn, en die op zijne togten gelegenheid hoopt te vinden tot het doen van geographische en ethnographische waarnemingen.

Fransche Post.

PARIJS, Vrijdag 3 Februarij.

— Naar men uit de hofkringen verneemt, had Mgr. Morlot, aartsbisschop van Parijs, wel degelijk het plan opgevat om zijn ontslag te nemen; hij heeft dit in de jongste zitting van den geheimen raad werkelijk aangevraagd. De Keizer heeft zich evenwel gehouden of hij den aartsbisschop niet goed verstaan had, en hem tot antwoord slechts minzaam toegevoegd: „Gij zijt niet wel, monseigneur, en naar ik vernomen heb, zijt gij zelfs vrij ongesteld. Welnu, wat zou u beletten, voor een paar maanden met verlof op reis te gaan? Doe dit gerust en ik hoop u bij uwe terugkomst hersteld te zien." Met deze woorden wendde de Keizer zich tot een ander lid van den raad, en... daarmede was de geheele zaak afgeloopen. De aartsbisschop zal dus zijne betrekking behouden.

— Heden wordt de maarschalk Niel genoemd voor de betrekking van gezant te Konstantinopel, in de plaats van den Heer de Thouvenel. In de gegeven omstandigheden zou aan de benoeming van den maarschalk nog al eenige beteekenis moeten worden gehecht.

— De intreêrede van Pater Lacordaire, als lid der academie, zal beantwoord worden door den Heer Guizot.

— Naar men verneemt houdt Alexander Dumas zich tegenwoordig bezig met het schrijven van eene levensschets van Garibaldi.

— Ten aanzien van het vroeger medegedeelde berigt, dat geraamten onlangs gevonden zijn in een stuk lands behoorende bij eene herberg te Lucelle aan de Loire, meldt het *Journal de la Nièvre* het volgende: Het aantal gevonden geraamten bedraagt reeds 42. Men heeft ze echter niet opgedolven uit het land gelegen achter genoemde herberg, maar uit een stuk land aan de overzijde van den openbaren weg, die er langs loopt. Uit de schouwing blijkt echter dat deze geraamten afkomstig zijn van lijken, die daar minstens 20 jaar geleden zijn begraven, zoodat al werd de dader ook ontdekt, de vervolging zou zijn verjaard en de dader of daders niet meer zouden kunnen worden gestraft. Het is echter zeker dat de herqergier de dader niet is, daar deze in den geheelen omtrek bekend staat als een braaf en oppassend man.

— Volgens berigten uit Turyn is de Koning geheel hersteld. Op het einde der week begeeft hij zich naar Milaan, alwaar hij 12 a 14 dagen zal vertoeven.

— De *Perseveranza* van den 1sten dezer, welk blad te Turyn het licht ziet, deelt mede, dat te Udine vele arrestatien hebben plaats gehad. De in verzekerde bewaring genomen personen worden alle naar Venetie gevoerd.

— Te Florence worden velen gevonden, die met leedwezen zouden zien, dat Savoye aan Frankrijk werd afgestaan, maar die zich zouden onderwerpen, omdat zij het werk der bevrijding van Italie niet zouden willen in de waagschaal stellen, door het behoud van eenige trans-Alpijnsche bevolking.

— Het gevoelen is algemeen, dat in de Romagna en in Modena het algemeene stemregt zich zal verklaren voor de inlijving bij Sardinie; maar in Toskane en Parma kon deze wijze van stemming wel eens een tegenovergesteld resultaat hebben, vermits de vervallen verklaarde dynastien op het platte land nog talrijke aanhangers hebben. Men zegt zelfs, dat Oostenrijk, op deze kans vertrouwende, niet ongeneigd is met de wijze van stemming genoegen te nemen, op voorwaarde, dat de Sardinische regering door hare agenten geen onbehoorlijken invloed op de bevolking uitoefent.

— Een brief uit Milaan meldt het volgende: In eene stad van het Venetiaansche, Venetie zelve of Verona, kwam een Oostenrijksch officier voorbij een jong man der stad, die een bijna uitgedoofde sigaar in den mond had. Deze nadert den officier en vraagt hem in het Italiaansch: mijn sigaar is zoo even uitgegaan, wees zoo goed mij een ander Solferino te geven. (Solferino beteekent in het Italiaansch zwavelstok). De officier antwoordde door den jongman eene oorveeg te geven. Met toestemming van den gouverneur had een tweegevecht plaats, waarbij de jongman doodelijk werd gewond.

— Het decreet van de Toskaansche regering, houdende afschaffing van het concordaat, dat door den groothertog op 17 April 1851 met Rome is gesloten, is thans afgekondigd. De motiven zijn, dat het concordaat het kerkelijk regt schond, hetwelk sedert verscheidene eeuwen in Toskane bestaat, dat het niet geldig is, omdat het op een tijdstip gesloten is, dat de constitutie niet afgeschaft was en het evenwel niet aan de kamers was onderworpen, dat eindelijk de Paus het Toskaansche gouvernement van zijne verpligtingen jegens hem had ontslagen, door instructien tegen dat gouvernement aan de bisschoppen te geven en door het verzet van den gewezen vertegenwoordiger van het huis van Lotharingen toe te laten.

— Gelijk men weet hebben de Midden-Italiaansche Staten zich den naam van Æmilia gegeven. Eenige inlichtingen nopens de afkomst van dat woord zal hier zekerlijk niet ongepast zijn. Nadat de consul Marcus Aemilius in het jaar 365 na den bouw van Rome den Liguriërs herhaalde malen nederlagen had toegebragt, bezigde hij zijne legerbenden tot het aanleggen van een straatweg door Cispadanië. Deze weg begon bij Placentia (het tegenwoordige Piacenza) aan den Po, dus op de grens van Ligurië, en liep door Parma, Mutina (Modena), Bononia (Bologna), over het Forum Cornelii en Livii naar Ariminium (Rimini), hetwelk in Umbrië aan de Adriatische zee iets ten zuiden der uitwatering van den Rubicon lag. Hier eindigde de uit Rome komende Flaminische straatweg, dien de censor C. Flaminius in de 6de eeuw na Rome's stichting deed plaveijen. Een andere Aemilische weg werd in het westen gebouwd door Aemilius Scaurus, loopende van Pisa naar Luna Dertona; van dezen weg maakt Strabon gewag. Een derde weg van dien naam, welke van Ariminium naar Aquileia leidde, wordt slechts voor een tak der eerst vermelde Via Aemilia gehouden. Hoe groot de invloed is, dien eene wegaansluiting uitoefent, kan ook hier blijken, daar een geheel landschap den naam van eene groote heerbaan aanneemt. Voorzeker was de aanleg van dezen weg een bewijs, dat het land geheel en al veroverd was. Ofschoon Galba aan M. T. Cicero nopens den slag tegen Antonius bij Mutina berigtte, dat er in de Aemilia zelf gevochten werd, dáár, waar het praetorium der cohorte van Caesar gestaan had, bewijst dit nog niet dat Cispadanië, Aemilia genoemd werd. Een plaatsje bij Mutina kan dien naam wel gevoerd hebben. Twee epigrammen van Martialis laten er geen twijfel over bestaan. In het eene staat: „Ga naar Rome, mijn boek, en wanneer men u vraagt van waar gij komt, zeg dan, dat gij uit het Aemilische landschap komt." In het tweede puntdicht roept de dichter uit: „Vaderloos Bononië, pleng uwe tranen, voor Rufus; geheel Aemilië weêrgalmt van weeklagt, terwijl men uit smart zich den boezem openrijt."

— Volgens berigten uit Madrid van den 31 Januarij, heeft men aldaar mededeelingen van het tooneel des oorlogs ontvangen, loopende tot den 30 Januarij. Op dien dag had de broeder des Sultans zich binnen Tetuan begeven. De gouverneur van Gibraltar was in het Spaansche legerkamp aangekomen. Men voegde er bij, dat hij, met vergunning van den maarschalk O'Donnell, zich naar Tetuan had begeven.

— Men verneemt uit Pondichéry van 15 Dec. jl., dat de toestand van die Fransche kolonie in Indie zeer gunstig is. Het groote feest der Parsis is met veel luister, met de meeste orde en in tegenwoordigheid van een aantal pelgrims gevierd, die uit alle deelen van Indie waren gekomen. Er is daar eene bijzonderheid voorgevallen, die bewijst hoe ons regtvaardig en mild bestuur door de inboorlingen gewaardeerd wordt. Men weet dat wij voor de plaatselijke dienst, in dit gedeelte onzer bezittingen, verscheidene compagnien cipayers gevormd hebben. Toen de cipayers kennis hadden bekomen van de aanstaande expeditie naar China, hebben zij verzocht daaraan deel te mogen nemen en een groot aantal inlandsche vrijwilligers heeft hetzelfde verzoek gedaan. Deze bijzonderheid is te meer opmerkelijk, omdat de cipayers en de inboorlingen der Engelsche bezittingen op eene geheel andere wijze hebben gehandeld.

Belgische Post.

BRUSSEL, Zaturdag 4 Februarij.

De senaat is tegen 13 dezer bijeengeroepen.

BINNENLAND.

Eerste Kamer der Staten-Generaal.

'S GRAVENHAGE, Zitting van Zaturdag 4 Februarij.

Ingekomen twee adressen uit Friesland tegen het ontwerp betrekkelijk tot de spoorwegen.

Voortzetting der beraadslagingen nopens de voordragt omtrent de spoorwegen.

De Heer FRANSEN VAN DER PUTTE zegt, dat, naar aanleiding van alle stukken en schriftures over deze zaak, bij hem slechts eene vraag is opgekomen, die hij tot de Kamer en zich zelven rigt, namelijk: wat is hier *waarheid?* Ter beantwoording hiervan splitst hij zijne rede in drie deelen. Wat is waarheid?

1°. Ten aanzien van de behoefte tot uitbreiding van de bestaande spoorwegen in Nederland?
2°. Zoo de uitbreiding noodig is, beantwoordt dan de voorgestelde lijnen aan het doel? en
3°. Wat is er van de geldelijke offers, of liever gaat de ondersteuning van die lijnen onze financiële krachten niet te boven?

De slotsom van de rede des Spr. is, dat hij met volle gerustheid zijne stem vóór het ontwerp zal uitbrengen.

De Heer VAN BEECK VOLLENHOVEN gewaagt van de verdeeldheid, door dit wets-ontwerp ontstaan. Onder de bezwaren, welke hij daartegen heeft, noemt hij in de eerste plaats het niet opvolgen van het grondwettig voorschrift. Ook uit een financieel oogpunt bestrijdt Spr. de voordragt en vraagt ten slotte aan de Regering, of zij namelijk van oordeel is, buiten medewerking der wetgevende magt, bevoegd te zijn, om in de artt. 87, 88 en 89 der concessie voor den zuider-spoorweg, overeenstemmende met artt. 85, 86 en 87 noorder-spoorweg, wijzigingen te brengen.

De Heer VAN MEEUWEN heeft vele bezwaren en behoudt zich zijne stem voor, daar deze zal afhangen van de inlichtingen der Regering. Spreker acht de belangen der hoofdstad van Noord-Brabant voorbijgezien, de lijn Nijmegen naar Venlo onnoodig, voor de brug over het Hollandsche Diep wenscht hij vlotten, terwijl hij bovendien finantiële bezwaren bij hem wegen.

De Heer BORSKI bestrijdt mede het ontwerp, en wil, even als vele leden, vaststelling der algemeene voorwaarden. Door opening van concurrentie, zullen de spoorwegen dan spoedig tot stand komen.

De Heer TAETS VAN AMERONGEN ziet in de verwerping dezer wet een middel, om tot een beter en goedkooper spoorwegplan te geraken.

De Heer RIJSTERBORGH verlangt aanleg der hoofdlijnen van staatswege en exploitatie door particulieren. De raming der bruggen acht hij te laag; die bij de Moerdijk zal minstens 12 mill. kosten.

De Heeren VAN HEECKEREN VAN WASSENAER en VAN DER LEK DE CLERCQ hebben op verschillende gronden het ontwerp verdedigd.

Aanstaanden Maandag voortzetting, alsdan is het woord aan den Heer Cremers.

AMSTERDAM, Zondag 5 Februarij.

De eerste Kamer der Staten-Generaal heeft zich gedurende de twee laatste dagen (Vrijdag en Zaturdag) bezig gehouden met te beraadslagen over het wets-ontwerp tot bekrachtiging der concessien tot den aanleg van de noordelijke en zuidelijke spoorwegen. Zeventien leden hebben reeds aan deze discussie deel genomen. Daarvan hebben zich zeven *voor* verklaard, als de HH. Rhemen van Rhemenshuizen, Blankenheym, Michiels van Kessenich, Fransen van der Putte, Rijsterborgh, van Heeckeren van Wassenaer en van der Lek de Clercq. Negen leden hebben het ontwerp *bestreden*, zijnde de HH. van Swinderen, van Wessem, Hartsen, van Nispen van Pannerden, Bosch van Drakestein, Cost Jordens, van Beeck Vollenhoven, Borski en Taets van Amerongen. Een lid, de Heer van Meeuwen had verschillende bezwaren tegen het ontwerp, maar heeft zich zijne stem uitdrukkelijk voorbehouden. Aanstaanden Maandag zullen de beraadslagingen worden voortgezet. De Heer Cremers is alsdan het eerst aan het woord. Men verwacht thans dat nog onderscheidene leden aan de beraadslaging zullen deel nemen, terwijl dan de ministers het ontwerp zullen verdedigen, waarna repliek en dupliek worden te gemoet gezien, zoodat deze discussie nog eenige dagen zal kunnen aanhouden. Als wij de bedenkingen tegen het ontwerp ingebragt, nagaan of op de verdediging daarvan letten, dan komt eigenlijk alles wederom op hetzelfde neder dat bij de Tweede Kamer reeds van beide zijden zoo uitvoerig is ontwikkeld. Men mag dus veilig zeggen, dat de discussie is uitgeput en dat er noch van de eene, noch van de andere zijde iets nieuws meer valt te zeggen.

Van den kant der bestrijding voert men vooral aan: 1°. het grondwettig bezwaar, dat de Raad van State over dit ontwerp niet is gehoord; 2°. dat de wijze van behandeling van deze geheele zaak door de regering afkeuring verdient en dat zij den schijn van bevoorregting en begunstiging op zich heeft geladen; 3°. dat de rigting der lijnen in vele opzigten onaannemelijk is en het plan derhalve afkeuring verdient. Vooral bij het onregt, dat men pleegt jegens de provinciën Noordholland, Utrecht, Friesland, de hoofdstad van Noordbrabant en een deel van Limburg; 4°. dat de zuiderlijn ten gevolge van de veelvuldige rivierovergangen hoogst kostbaar wordt, terwijl het te verwachten is, dat de uitkomst de verkeerdheid en onjuistheid van de meeste ramingen zal aantoonen; 5°. dat aan die rivierovergangen groote gevaren zijn verbonden en dat men juist die heeft uitgekozen, welke uit dat oogpunt als de gevaarlijkste zijn te beschouwen; en 6°. dat de finantiële bezwaren alles overheerschen, omdat bij eene aanneming van dit ontwerp de toekomst van 's lands financiën op het spel wordt gezet. Dat bezwaar geldt bij de bestrijders des te meer, als zij het oog vestigen, zoowel op de wisselvalligheid der O. I. baten als op den dreigenden staatkundigen toestand van Europa, die het onverantwoordelijk maakt, dat men den Staat voor eene halve eeuw op zoodanige bezwarende wijze verbindt. Daarbij komt dat de bestrijders der wet de overtuiging bezitten; dat, al wordt deze voordragt afgestemd, Nederland van geene spoorwegen beroofd zal blijven, maar die op meer eenvoudigen en meer voordeeligen voet zal verkrijgen.

Van den kant der voorstanders wordt voornamelijk daarop gewezen: 1°. dat de behoefte aan spoorwegen een volkswensch is geworden en dat daaraan zoo spoedig doenlijk moet worden te gemoet gekomen. Nu vreezen zij, dat zoo deze voordragt niet tot stand komt, Nederland in lang geen spoorwegen zal verkrijgen: 2°. dat, welk plan men ook aanneme, het eene onmogelijkheid zijn zal aan alle locale belangen, die zoo zeer uiteenloopen te voldoen, zoodat men wel altijd klagten zal vernemen; 3°. dat de finantiële bezwaren overdreven worden voorgesteld en dat zij zullen gelden tegen elk voorstel, om spoorwegen aan te leggen; 4°. dat de ramingen van de ambtenaren van den waterstaat, en dat ook elke andere raming zou kunnen betwist worden; 5°. dat het gevaar van de rivierovergang, hen niet kan doen afschrikken, daar ook aan elk ander plan een rivierovergang, zou verbonden zijn; en 6°. dat men bij de beoordeeling van dit ontwerp alle locaal belang moet ter zijde stellen, ten einde uitsluitend het algemeen belang voor oogen te houden.

Men ziet dus het zijn dezelfde argumenten, die men voor en tegen het ontwerp bij de Tweede Kamer heeft aangevoerd. Ook in de Eerste Kamer is de uitslag der stemming onzeker. Men verwacht, dat de beslissing met eene geringe meerderheid zal worden genomen. Na al hetgeen wij vroeger en later tegen het ontwerp hebben ingebragt, gevoelen wij weinig lust meer, om in nadere beschouwingen over deze zaak te treden. Wij hebben het pligt geacht het tegenwoordig ontwerp met nadruk te bestrijden, en welke nu ook de uitslag van de stemming zij, wij hebben de overtuiging, al te hebben gedaan wat in ons vermogen lag om de vertegenwoordiging bij tijds te doen inzien, dat zij eene groote dwaling beging door dit ontwerp aan te nemen. Wij stonden in dien strijd niet alleen, maar werden gesteund door bijkans de helft der Tweede en waarschijnlijk door bijna de helft van de Eerste Kamer. Nog slechts een paar opmerkingen zullen wij ons veroorlooven. Zoo weinig is men van de ongegrondheid der bezwaren overtuigd, dat de Heer van der Lek de Clercq gezegd heeft, dat de tijd zal leeren, wat er van die bezwaren zij, of de ramingen goed zijn geweest enz. Maar als dan de ondervinding mogt bewijzen, dat de bestrijders de zaak goed hebben ingezien, dan is daarop niet meer terug te komen en dan zal het kostbare plan niet alleen vereischen de millioenen, die daarvoor nu zijn aangevraagd, maar ook nog zoo vele meerdere als dan blijken zullen noodig te zijn. De verantwoordelijkheid van die roekelooze daad zal dan niet op de bestrijders maar op de verdedigers van het ontwerp nederkomen. Het heeft onze opmerking getrokken, dat ook in de Eerste Kamer verschillende voorstanders een tal van bezwaren tegen het ontwerp hebben, maar het desniettegenstaande zullen goedkeuren. »Het locaal belang," zeiden zij, »moet voor het algemeene zwichten." Wij zijn dat volkomen eens. Het algemeen belang moet op den voorgrond staan, maar het is dan toch zonderling, dat zich in de Eerste Kamer weder hetzelfde verschijnsel voordoet als in de Tweede Kamer, dat zij, die van algemeen belang spreken, juist zijn afgevaardigd uit die provinciën, die, zooals men het noemt, toevallig door dit ontwerp worden bevoordeeld. Wij nu achten het algemeen belang des rijks niet bevorderd, als men provinciën als N.-Holland en Utrecht geheel van het spoorwegplan uitsluit en als men andere provinciën als Friesland, N.-Brabant en Overijssel voor een groot deel daarbij benadeelt. Nu mogen men zeggen, dat zijn locale belangen, maar wij mogen met even veel regt het argument omkeeren en beweren, dat de verdediging van velen uit locaal belang voortvloeit. In den loop der discussie heeft een der leden ook een uitval gedaan tegen de hevige bestrijding van deze voordragt in vele organen der drukpers. Wij kunnen volstrekt niet toegeven, dat deze zich van eenig onedel wapen zou hebben bediend. Trouw aan hare roeping, heeft verre het grootste deel der drukpers dit ontwerp naar hare overtuiging bestreden. Zij heeft hare kracht ontleend aan den tegenstand, dien het ontwerp in de beide Kamers heeft ontmoet en aan de verzoekschriften, die bijna uit alle oorden des lands aan de beide Kamers tegen het ontwerp zijn ingezonden. Zij zal hare taak, hare roeping tot het einde vervullen; zij zal de verantwoordelijkheid van den voorgestelden maatregel, zoo die tot stand komt, van zich afwerpen en die op de schouders laden van hen, die ze voorgesteld en verdedigd hebben. Wij hadden altijd gehoopt, dat het tot stand brengen van spoorwegen in Nederland grond tot verbroedering zou opleveren, dat het de welvaart bevorderen en de eensgezindheid versterken zou. Met leedwezen hebben wij gezien, dat de onhandigheid, om niet meer te zeggen, waarmede deze aangelegenheid door de betrokken ministers is behandeld, een tegenovergestelde uitkomst heeft gehad.

In de zitting van den Raad dezer gemeente zal Woensdag e. k. het volgende in behandeling worden gebragt: Het rapport der financiele commissie op de voordragt van Burgemeester en Wethouders, houdende eenige nieuwe bepalingen omtrent het gebruik van de runder- en varkenmarkt; het rapport van de commissie van beheer van stedelijke rentegevende eigendommen, tot afwijzing van het verzoek van F. G. Schreuder, om schadeloosstelling voor vernietigd grasgewas; de voordragten van Burg. en Weth., omtrent de verzoeken van de aannemers H. Rietsnijder en D. E. de Koff, om kwijtschelding van boeten; tot het verleenen van eervol ontslag aan T. P. v. d. Loos uit zijne betrekking van hulponderwijzer aan de Stads-Tusschenscholen, en tot vervulling dier vacature; tot goedkeuring van een concept-reglement voor de stads bank van leening; betreffende eene verbeterde inrigting der Gasthuizen; het rekest van G. H. de Marez Oijens c. s. namens de leden der effecten-societeit, om maatregelen te doen nemen, waardoor de effectenbeurs onbelemmerd kan werkzaam zijn; het rapport der raadscommissie, wegens aanvragen om restitutie of afschrijving van plaatselijke directe belastingen.

Z. M. heeft aan Jhr. P. Damas van Citters, lid van Ged. Staten van Zeeland, vergunning verleend tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van officier der Leopoldsorde, hem door Z. M. den Koning der Belgen geschonken.

Z. M. heeft benoemd tot plaatsverv. kantonregr. te Bolsward, Mr. T. Mulier, en tot kantonr. te Cortgene, Mr. N. H. van Nes van Meerkerk.

Z. M. heeft aan J. W. Broex, gewezen commies bij het depart. voor de zaken der Hervormde Eeredienst, enz., verleend pensioen, ten bedrage van *f* 1420 's jaars.

Bij beschikking van den Minister van Binnenl. Zaken, van 2 dezer, is aan den Heer J. van de Griendt, directeur der maatschappij tot ontginning en verveening der Peel, genaamd Helena-veen, te 's Hertogenbosch, vergunning gegeven om de stoombootdienst, tot het slepen van schepen en het vervoer van goederen en vee op den Rijn, de Waal, de Beneden- en Boven-Maas en den Gelderschen IJssel, waarvoor op 11 Dec. 1856 concessie werd verleend aan de Heeren J. v. d. Mutz en Cie., voorloopig voort te zetten.

Van regeringswege is, ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken, verzonden eene gedrukte opgaaf der schepen te Cadix in 1859 binnengeloopen.

Uit eene dépèche van 's Konings gezant te Madrid van 9 Jan. jl. blijkt, dat het berigt, volgens hetwelk Ceuta door den opperbevelhebber der Spaansche troepen in Afrika tot vrijhaven zou verklaard zijn, toen nog niet door het officieel blad van Madrid ter algemeene kennis was gebragt, hoewel de handel van Gibraltar bereids veelvuldig van deze verklaring had gebruik gemaakt. Voorts blijkt uit gemelde dépèche, dat de rivier van Bilbao in een zeer ongunstigen toestand verkeert, en schier geheel onbevaarbaar is, zoodat zelfs schepen van geringen diepgang verhinderd worden te Bilbao te komen.

Zr. Ms. fregat met stoomvermogen Admiraal van Wassenaer, onder bevel van den kapt. t./z. R. van Voss, heeft 1 dezer, de reede van Plymouth verlaten, om de reis naar Lissabon voort te zetten. Aan boord van dien bodem was alles wel.

Volgens de *'s Grav. Nieuwsbode* is het door de *Arnh. Ct.* medegedeelde berigt, houdende, dat Z. K. H. de Prins van Oranje zich naar O. I. zou begeven, ten eenenmale van grond ontbloot.

Men leest in de *N. R. Ct.*: Met zekerheid kunnen wij het berigt tegenspreken, dat H. M. de Koningin zich naar Engeland zal begeven. Waarschijnlijk zal de reis van H. K. H. Prinses Frederik, die zich eenigen tijd te Wight of te Torbay in Devonshire zal ophouden, tot dit gerucht aanleiding hebben gegeven.

Men leest in het *Dagblad van 's Gravenhage*: In de *Groninger Courant* komt een artikel voor over de punten, welke op de aanstaande vergadering van inspecteurs van het lager onderwijs zullen ter sprake komen. (Zie ons blad van 3 Febr.) Van goeder hand vernemen wij, dat van het geheele programma in gemeld artikel voorkomende, *niets* waar is.

Ten einde aan het verlangen van de oudste inspecteurs van het lager onderwijs, onder welke er zijn van 60 a 70 jaren oud, te voldoen en wie eene reis naar de residentie in den winter niet aangenaam kan zijn, is de vergadering van de inspecteurs tot 2 Mei aanstaande uitgesteld, en wel tot na den afloop der voorjaars-examens. Bezigheden van dringenden aard, zoo als in de beide vorige jaren, zijn er in dit jaar niet.

Het getal candidaten tot de heilige dienst bij de Nederduitsche Hervormde kerk bedroeg 1 Jan. 1860 een getal van 151. Den 1sten Jan. 1858 was dit getal 130 en den 1sten Jan. 1859 was het 148, zoodat het getal in het laatste jaar slechts met 3 vermeerderd is.

Dingsdag e. k. zal door het Italiaansche opera-gezelschap, in den Stads Schouwburg wederom *Norma*, van Bellini, opgevoerd worden. Hoewel dit reeds de 11de voorstelling dezer opera zal zijn, mag men op grond van den goeden uitslag der vorige, met vertrouwen ook thans eene talrijke opkomst van het publiek voorspellen.

Gisteren namiddag is van den molen de Koe, op den Hoogendijk buiten de Willemspoort, een wiek nedergestort, welke in zij val het dak van een gebouw, gedeeltelijk heeft vernield.

Men schrijft uit Curaçao, dd. 9 Jan.:

De benoeming van den Heer Mr. P. C. Prince, tot president der regtbank, heeft algemeen veel genoegen alhier verschaft.

De gele koorts maakt hier onder de Europeërs vele slagtoffers; ook de inlandsche kinderen worden door deze ziekte aangetast en velen sterven daaraan.

In het gisteren avond verschenen nommer van dit blad is eene drukfout ingeslopen. Het derde der binnenlandsche berigten op de vijfde bladzijde vangt aan met de woorden: *Dezer dagen heeft de minister van financien*; lees: *Dezer dagen heeft de Oostenrijksche minister van financien.*

* 's GRAVENHAGE, 4 Febr. Gisteren heeft eene soirée musicale bij H. M. de Koningin-Weduwe plaats gehad. Mw. Gaëtanina Brambilla en de HH. Giuseppe Marra en van der Does hebben de eer gehad, om zich op deze soirée te doen hooren, welke door HH. KK. HH. Prins en Prinses Hendrik, den Hertog Bernard van Saxen-Weimar en zijne dochter Prinses Anna, benevens verscheidene andere genoodigden, bijgewoond werd. De beroemde altiste van het Italiaansche opera-gezelschap te Amsterdam, heeft eene cavatine van de opera Il Giuramento en een rondo van de Cenerentola en ten slotte een duo van het eerste bedrijf der opera Il Barbiere di Sevilla, gezongen door Mw. Brambilla en den Heer Giuseppe Marra, hetwelk zij op uitnoodiging ten tweede male hebben gezongen. Op verlangen van H. M. heeft Mw. Brambilla met bijzonder goeden uitslag den Brindisi uit de opera Lucreia Borgia gezongen. De Heer van der Does heeft meesterlijk de Thêmes variés sur les Huguenots en de twee romances van List uitgevoerd. H. M. de Koningin-Weduwe heeft aan de artistes hare bijzondere tevredenheid betuigd, maar vooral aan Mw. Brambilla, aan wie zij, na elk stuk door koor gezongen, hare bijzondere goedkeuring te kennen heeft gegeven.

ROTTERDAM, 4 Febr. Heden hield de Koninklijke Nederlandsche Yachtclub in haar vereenigingsgebouw eene algemeene vergadering, welke door Z. K. H. prins Hendrik der Nederlanden werd gepresideerd.

Als eerste punt van behandeling werd door Z. K. H. onder anderen medegedeeld, dat het roeikorps der vereeniging in gunstigen staat verkeert, en de kweekelingen in het afgeloopen jaar geregeld gebruik hebben gemaakt van het practisch onderrigt aan boord van het voor Rotterdam liggende marine-vaartuig.

Aangaande de meteorologische commissie werd berigt, dat die nuttige instelling bij voortduring de medewerking van vele belangstellenden ondervindt en het observatorium in ruime mate aan zijne bestemming blijft beantwoorden. In het afgeloopen jaar werd een groot aantal zeevaartkundige instrumenten der commissie vergeleken en geregeld, terwijl aan de medewerkende scheepsgezagvoerders de door het koninklijk meteorologisch instituut te Utrecht uitgegeven kaarten, enz., zijn uitgereikt.

Als een vervolg op hetgeen reeds vroeger aangaande de in het vereenigingsgebouw op te rigten handels-bibliotheek, aan de leden is medegedeeld, zeide Z. K. H., dat de raad zich onledig houdt met het aanwenden van pogingen, om aan deze nuttige zaak eene gewenschte uitkomst te verzekeren. Het strekte Z. K. H. tot genoegen, dat in het afgeloopen jaar weder onderscheidene boekwerken, waaronder hoogstbelangrijke, aan de boekerij zijn ten geschenke gegeven. Z. K. H. uitte den wensch, dat deze gewigtige aangelegenheid de medewerking der leden bij voortduring moge ondervinden.

Z. K. H. herinnerde de vergadering wijders aan de pogingen, welke door de commissie voor de amusementen weder zijn aangewend, om het genoegen der leden te bevorderen, welke pogingen ditmaal met het beste gevolg zijn bekroond.

Na deze mededeelingen werden de Heeren Joost van Vollenhoven en J. P. van Hoey Smith van Engelen, die aan de beurt van aftreden waren, de eerste als vice-president, en de laatstgenoemde als lid van den raad herkozen. De vice-president, die aanwezig was, heeft zijne herbenoeming aangenomen.

Hierna werd door de daartoe benoemde commissie, bij monde van den Heer P. H. Tromp, rapport uitgebragt aangaande de door haar opgenomen rekening van den thesaurier.

Het budget voor 1860, door de vergadering vastgesteld zijnde, werd tevens door haar bepaald, dat in dit jaar door de Kon. Ned. Yacht-Club weder een wedstrijd zal gehouden worden, waarvan de dag door den raad, in overleg met Z. K. H. Prins Hendrik, nader zal worden vastgesteld. Het plan dier prijzen, bij dien wedstrijd voor de vereeniging uit te loven, door den raad opgemaakt, werd door de vergadering goedgekeurd.

Z. K. H. heeft hierna, als een hernieuwd bewijs van warme [...] stelling in den bloei der vereeniging, aan de vergadering medeged[...] even als bij al de vorige wedstrijden der club, ook nu weder prijz[...] Z. K. H. zullen worden uitgeloofd.

Na eenige verdere mededeelingen van en discussien over aangeleg[...] van ondergeschikt belang, werd de vergadering door Z. K. H. ge[...]

Na aankomst van Z. K. H. prins Hendrik te Rotterdam, en [...] zich naar het vereenigingsgebouw der Koninklijke Nederlandsche [...] club te begeven; heeft Z. K. H. een bezoek gebragt aan den stoom[...] pelmolen en meelfabriek aan het Groote Nieuwe Werk, en die in[...] met de meeste belangstelling bezigtigd.

Na afloop der algemeene vergadering werd door den vice-preside[...] den prins-president een luisterrijk diner aangeboden, dat mede bijge[...] werd door den raad der Koninklijke Nederlandsche Yachtclub, eenig[...] de onderscheidene in de Yachtclub bestaande commiesien en eenige [...] genoodigden.

SCHIEDAM, 4 Febr. De op 27 Jan. ll. gehouden vergaderin[...] branders alhier, ter regeling der spoelingprijzen werd druk bezocht, [...] reeds bij die bijeenkomst, door een groot aantal branders eene overeen[...] geteekend om middelen te beramen, ten einde den prijs zoodanig te [...] dat èn brander èn bouwman tevreden kunnen zijn, en voorts dat de [...] bruiken, die nu in dezen handel plaats grijpen, geweerd worden; [...] moeten bereids zooveel handteekeningen op dat stuk voorkomen, da[...] branderijen in deze stad vertegenwoordig worden. Een voorloopig be[...] is zamengesteld uit de Heeren J. F. Legner, F. H. Bussmann en [...] van den Hoogen.

(*Schied. C*[...]

* LEYDEN 4 Febr. Heden is alhier tot Doctor in de Verlos[...] bevorderd de Heer G. Zaalberg, Med. Doct. te Leyden, na verded[...] van academische stellingen. Vervolgens tot Doctor in de Regte[...] Heer F. T. Vredenrijk Engelenburg, geb. te Olst, na verdediging [...] een oeconomisch-juridisch proefschrift over ruiling in haar betrekki[...] koop en verkoop beschouwd; en daarna tot Doctor in de Genees[...] de Heer F. W. L. Tydeman, geboren te Leyden, na verdediging va[...] academisch proefschrift over de epidemie van Typhus, geheerscht heb[...] op het etablissement voor de Europesche kolonisatie in Suriname, te [...] ningen aan de Saramacca, in 1845.

LEYDEN, 4 Febr. Woensdag aanst., den 8sten dezer, des mi[...] ten 12 ure, zal de Hoogleeraar A. E. Simon Thomas, met het h[...] eener plegtige redevoering in de groote gehoorzaal der academie, [...] trekking van rector magnificus der hoogeschool overdragen aan den [...] leer Mr. J. de Wal, door Z. M. tot zijn opvolger benoemd.

* UTRECHT, 3 Febr. Naar men verneemt zijn door den minist[...] Oorlog de volgende hoofd- en verdere officieren van garnizoen verw[...] behoorende tot het corps ingenieurs, mineurs en sapeurs: De m[...] de Jong van Beek en Donk, van Brielle naar 's Bosch; de kapiteins [...] drese, van Venlo naar Brielle; baron van Voorst tot Voorst, van De[...] naar Bergen-op-Zoom; C. P. del Campo, gen. Camp, van Breskens [...] Deventer, Klijnsma, van Breda naar Breskens. De majoor Feith, van [...] naar Amsterdam; de kapiteins: Mossel, van Geertruidenberg naar [...] E. A. del Campo gen. Camp, van Delfzijl naar Geertruidenberg. De 1ste [...] tenants: Piccardt, van Amsterdam naar Delfzijl; van Hanwijk, [...] Utrecht naar Dordrecht. De kapiteins: Canneman, van Dordrecht [...] Venlo; Niland Banier, van Woudrichem naar Zutphen; van Thye H[...] van Zutphen naar Gorinchem; Reinalda, van Maastricht naar Woudri[...] en gedesigneerd om in hunne nieuwe garnizoenen als eerstaanwe[...] officieren der genie te fungeren.

* HARDERWIJK, 4 Febr. Gedurende de maand Januarij jl. [...] alhier aangekomen en geneeskundig onderzocht, om dienst naar de In[...] te nemen, 314 man; waarvan 288 man reeds zijn gekleed.

GRONINGEN, 3 Febr. Als een bewijs van hooge belangstelli[...] onzen vaderlandschen landbouw en veestapel, wordt uit Usquert ge[...] dat het genootschap ter bevordering van nijverheid, gevestigd te Onde[...] dam, in zijne vergadering van jl. maandag met eenparigheid van ste[...] heeft besloten, om eene som van duizend guldens, als maximum disp[...] te stellen, tot aankoop en invoer van ééne engelsche koe, van he[...] beroemde Durham-ras. »Naar wij vernemen," zegt onze berigtge[...] »zijn nog twee andere corporatien, tot den landbouw in betrekking sta[...] voornemens, om een stier en eene koe van genoemd ras hier in te v[...] en te beproeven in hoeverre deze soort van runderen voor onze veeho[...] geschikt is."

ASSEN, 3 Febr. Het Prov. geregtshof heeft heden Maria M[...] dienstmeid, oud 30 jaren en David Bierman, oud 28 jaren vroeger [...] man te Sleen, beide laatstelijk kolonisten te Veenhuizen, schuldi[...] klaard aan schriftelijke bedreiging met brandstichting met bijgevoegd[...] om aan eene aangeduide voorwaarde te voldoen en mitsdien veroor[...] tot 15 jaren tuchthuisstraf.

LAATSTE BERIGTEN.

LONDEN, Zaturdag 4 Februarij.

De Europa heeft berigten van New-York aangebragt, loopende [...] 25 Januarij. Het ontwerp van den Heer Belly, tot aanleg van een ka[...] tusschen den Atlantischen Oceaan en de Zuidzee, is vervallen. Uit Me[...] meldt men, dat den 21sten December een veldslag heeft plaats ge[...] waarbij Miramon 5 stukken geschut en 2 schepen heeft veroverd. [...] leger der liberalen was 2000 man sterk. Zij verloren 600 man. De [...] stitutionelen hebben het verlies van 300 dooden te betreuren.

Te New-Orleans was op 24 Januarij katoen middling 11 a 11¼.

LONDEN, Zaturdag 4 Februarij.

Thee: Ord. Congo 17¼ a 17½ p. — *Koffij*: Native 59 a 60.6 met [...] vraag. — *Suiker* flaauw. — *Rijst* stil. Engelsch *Tin* 136 a 13[...] *Banca-Tin* 136; Straits 132. — *IJzer* 61.3. — *Talk* in loco 59.9; M[...] 59.9 a 60; Oct. a Dec. 53.9. Gedurende deze week zijn afgeleverd 21[...] en aangevoerd 68 vaten. — *Indigo*: Shipping Beng. 7.6 a 9 sh[...] *Cochenille* 3.5; Middl. fine 3.10.

LONDEN, Zaturdag den 4den Febr. Consols 94¼ a ⅜; Mexic. 21[...] Spanje 3 pCts. 44 a ½; Dito 1¼ pCts. 33⅛ a ⅜; Coup.-Certif. — [...] Portug. —; Grenada —; Dito Uitg. —; Venezuela 25½ a 26½; Dito [...] 13 a 14; Ecuador 13¼ a —; Holl. 2½ pCts. —; Dito 4 pCts. —; [...] dinie —; Illinois 56 a 58; Constr. Bonds — a —; 3 pCt. Peru —; [...] Doll. 4½ pCt. —; Russen 5 pCt. — a —; Dito 4½ pCt. 65 a ½; N[...] Dito 3 pCt. — a —. — Wissel: Petersb. 3/m. —; Parijs 3/m. [...] Hamb. 3/m. —.—; Amst. —.—.

Slotkoersen: Consols 94⅝ a —; Mexic. 21 a —; 4¼ pCt. Peru [...] 3 pCt. Dito —, 4½ pCt. Dollarbonds —; Gren. — a —; Dito Uitg. [...] — a —; Venez. 26½ a —; Dito Uitg. — Portug. —; Spanje 3 [...] 44⅛ a —; Dito 1¼ pCt. 33⅛ a —; Coup.-Cert. 4¼; Amort. —; Ru[...] 4½ pCt. 98; Holl. 2½ pCt. — a —; Dito 4 pCts 101¼; Sardinie 85½ [...] Illinois Shares 57; Constr. Bonds 78.

LIVERPOOL, Zaturdag 4 Februarij.

Heden zijn te Queenstown aangekomen de Mailstoomschepen Vi[...] Europa van Boston, met berigten van den 25sten der vorige maand.

LIVERPOOL, Zaturdag 4 Februarij.

Van *Katoen* werden 15,000 balen tot de volle prijzen afgedaan. [...] dling geldt 7 1/16 p. Orleans 7¼ p.; Mobile 7¼ p. *Olijfolie* £ 58.10 a [...] *Talk* in loco 59 a 61.

WEENEN, Zaturdag 4 Februarij.

Volgens mededeelingen uit eene goede bron ontvangen, kan men [...] dig de afkondiging verwachten van de Statuten betreffende de verte[...] woordiging des lands.

WEENEN, Zaturdag den 4den Febr. 5 pCt. Metalliek 70.10; [...] Nat. 78.30; Loten 109; Bank-Actien 845; Credit-Anst. 192; Fr. [...] Spoorw. 267. — Wissel: Londen 13.30; Goud —.

Slotkoersen: Metall. 5 pCt. 70; Dito Nat. 78.20; Loten 1854 —; B[...] Actien 845; Noordb. Dito 194; Cred. Anstalt 192; Fr. Oostenr. Spoorw. [...] Nieuwe Lomb. 163. — Wissel: Londen 13.32½; Goud 33.

BERLIJN, Zatsrdag 4 Februarij.

Rogge: Febr. 47¼; voorjaar 46¼; Raapolie: Febr. 10⅝; April en Mei [...]

BERLIJN, Zaturdag den 4den Febr. 5 pCt. Metall. 51; Dito [...] 57½; Stiegl. 5de Serie 94¼; Dito 6de Serie 105¼; 5 pCt. Eng. Russen [...] 3 pCt. Nieuwe Dito —; 4 pCt. N. Dito 70; 4½ pCt. Pruisen 104¾; C[...] Actien —; Fransch-Oost. 130. — Wissel: Londen 2/m. 6.17½; Parijs 2/[...] —; Hamb. 2/m. —; Amst. k. z. 142¼; Id. 2/m. 141⅝; Weenen 2/m. [...] Petersb. 3/w. 97⅛.

Markt zeer vast.

Slotkoersen: Metalliek 50⅞; Dito Nation 57½; Stieglitz 5de Serie 9[...] Dito 6de Serie 105½; Eng. Russen 105¾; 3 pCt. N. Dito 63¾; 4 pCt. [...] Dito —; 4½ pCt. Pruis. 99⅞; 5 pCt. Dito —; Credit-Actier —; Frans[...] Oosten. —. — Wissel: Londen 2/m. 6.17½; Parijs 2/m. 78¾, Hamb. 2/[...] 150¼; Weenen 73¼; Amst. 2/m. 141⅝; Idem k/z. —; Petersb. 3/w. 97[...]

FRANKFORT, Zaturdag den 4den Febr. 5 pCt. Metall. —; Di[...] Nat. 56¼; Bank-Act. —; Cred. 164; Spanje 3 pCt. —; Dito 1¼ pCt. 32¼ [...] Wissel: Londen 116½; Weenen 86½.

Na beurs zeer vast Metall. Nat. 56¼, ½; Cred. 165½ a 166.

HAMBURG, Zaturdag den 4den Febr. 3 pCt. Russen 61¾; 5 p[...] Spanje 40; 1¼ pCt. Dito 31; Vereins-Bank 98¼; Noord-Duits. Dito [...] Wissel: Londen —.—; Amst. —.—.

BERN, Zaturdag 4 Februarij.

Men beweert, dat tot den afstand van Savoye aan Frankrijk thans is besloten. Te Chablais en Faucigny zijn adressen in omloop, waarbij de aansluiting aan Zwitserland wordt verlangd.

PARIJS, Vrijdag 3 Februarij (*Particuliere Correspondentie.*)

De betere houding der beurs van heden is in de eerste plaats toe te schrijven aan het alhier per telegraaf bekend geworden artikel van den *Morning Post* van dezen morgen waarin de Engelsch Fransch alliantie wordt beschouwd als een noodzakelijk gevolg van den staat der Europesche zaken en het denkbeeld van alle tusschenkomst in Italie wordt verworpen. Daarbij kwamen nog latere berigten uit Londen, die den moed der speculanten hebben aangewakkerd, omdat volgens die berigten de vrees voor een nederlaag van het ministerie Palmerston wegens de zaak van Savoye en het handelstractaat nagenoeg ijdel bleek te zijn. Er moeten daaromtrent geruststellende berigten van den Heer de Persigny zijn ontvangen, volgens welke de bestaande coalitie tegen het Engelsch ministerie, als mislukt mag beschouwd worden. Waarschijnlijk is de stellige taal van den *Morning Post* een gevolg van het bewustzijn van de meerdere kracht van het ministerie. In een opzigt stemmen de Engelsche berigten niet goed over een met die uit Rome. Uit Londen namelijk schrijft men, dat de Fransche troepen spoedig uit Rome en het Noorden van Italie zullen worden teruggetrokken, terwijl men uit Rome het tegendeel berigt. Wat hiervan waar zij durf ik niet te zeggen. In allen gevalle schijnt het zeker, dat Oostenrijk zijne zwakheid gevoelt en geene ernstige moeijelijkheden aan de oplossing van het Italiaansche vraagstuk zal in den weg leggen. Het heeft trouwens genoeg beslommeringen binnenslands.

Onder de talrijke brochures, die dagelijks worden aangekondigd, is er eene van den Heer Marie Lafon, die ten titel voert: *Duizendjarige strijd tusschen Rome en het Pausdom.* Men ziet reikhalzend de uitgave te gemoet, omdat daarin historische documenten zullen worden openbaar gemaakt over eenen strijd die in deze eeuw schijnt te zullen worden beëindigd.

PARIJS, Zaturdag den 4den Febr. Opening. Fransche 3 pCt. 68.10
12½ ure: Fransche 3 pCt. 68.15; Cred.-Mob. 757. —; Oostenr. Spw. 507
1 ure: Fransche 3 pCt. 68.07; Cred.-Mob. 751; Oostenr. Spw. 505.
1¼ ure: Frans. 3 pCt. 68.15; Fransch Oostenrijks. Spoorw. 507.50; Cred. Mob. 755.—; 3 pCt. Spanje 42¼; 1¾ pCt. Dito —; Rus. Spoorweg. —. — Wissel: Petersb. 3/m. —; Londen 3/m. —; Amst. 3/m. —; Hamburg 3/m. —.

Slotkoersen: Fransche 3 pCt. 67.80; Dito 4½ pCt. 97.15; Fr.-Oostenr. Spoorw. 500; Cred.-Mob. 745.—; 3 pCt. Spanje 42⅜; Dito 1¾ pCt. 33; Credit Prost —; Russ. Spoorw. —.

De Fransche 3 pCt. sluiten ten 5 uur 67.80.

Na de Beurs Fransche 3 pCt. 67.85.

MARSEILLE, Zaturdag 4 Februarij.

De post van Konstantinopel is aangekomen, maar heeft geene brieven aangebragt. Men onderstelt dat de Turksche regering de brieven onderschept en vestigt daarop de aandacht der Fransche regering.

De berigten uit die stad, gedagteekend 25 Jan., ontleend aan het *J. de Constantinople*, melden, dat de Heer Negris door Turkije officieel is erkend als kapu-kiaya van Vorst Alexander I, voor het vorstendom Moldavie en als bestuurder van de kanselarij van Walachye. De Heer Lallemand heeft den vizier Ismael, gouverneur van Creta, bezocht. Het staathuishoudkundig programma van Keizer Napoleon is langs telegrafischen weg aan den handel bekend geworden. Fuad pacha heeft een bezoek afgelegd bij sir Edw. Bulwer.

TURIJN, Zaturdag 4 Februarij.

De *Opinione* wederlegt de beschuldiging van de *Patrie* en zegt dat de Sardinische regering steeds groot vertrouwen stelt in Savoye, welke dit voortdurend door voorbeeldelooze getrouwheid heeft geregtvaardigd. De regering laat die provincien zonder troepen en veroorlooft aan de bewoners de vrije uiting hunner gevoelens. Bij de jongste verkiezingen in Savoye en Nizza heeft de partij der afscheiding de zege niet behaald. Het denkbeeld der nationaliteit moet aan de bevolking niet worden opgedrongen. Wanneer Sardinie genoegzame vergoeding zal erlangd hebben voor zijne strategische positien, dan vrage men de aanhechting van Savoye bij Frankrijk, dat zij zoo, maar het is zeer moeijelijk dat Nizza Fransch gebied worde. Nizza protesteert hier tegen door zijne daden en door het inroepen zijner belangen. Men moet geene twee zeer van elkander verschillende kwestien verwarren. Sardinie is een getrouw bondgenoot en opregt vriend van Frankrijk, voor hetwelk het erkentelijkheid koestert. Maar zoolang Oostenrijk Venetie zal bezetten, zal het beginsel der nationaliteit zich niet kunnen ontwikkelen. Oostenrijk zal eene voortdurende bedreiging voor Sardinie blijven. En geene enkele mogendheid zal verlangen, dat onder zoodanige omstandigheden, Sardinie zijne krachten verzwakke.

HAMBURG, 4 Feb. *Koffij* stil, — *Granen:* tarwe in loco iets hooger; rogge 80 ℔ op levering van Koningsbergen per Junij 70 rd. betaald.

PER TELEGRAAF.

LONDEN, HEDEN, Zondag 5 Februarij.

De *Observer* meldt, dat de ratificatien van het handelsverdag gisteren te Parijs zijn uitgewisseld, en dat het morgen in den *Moniteur* zal worden medegedeeld. Wegens eene ongesteldheid van den Heer Gladstone zal de indiening van het budget en de mededeeling van het handelsverdrag welligt tot Donderdag worden verdaagd. De berigten der Fransche dagbladen zijn ten deele onjuist. Eenige wijzigingen van het Fransche tarief zullen onverwijld in werking treden.

TWEEDE DEPÈCHE.

De berigten met de Europa uit New-York aangebragt, melden dat op 25 Jan. aldaar de geldmarkt ruim was; Wisselkoers en fondsen waren flaauw. Het stoomschip Africa was uit Europa aangekomen.

PARIJS, HEDEN, Zondag 5 Februarij.

De *Constitutionnel* bevat een artikel van den hoofd-redacteur Grandguillot. Daarin wordt gezegd, dat het herhaaldelijk bespreken der kwestie van de aanhechting van Savoye en Nizza bij Frankrijk, het gevolg is van den geest, welke bij de openbare meening is opgewekt door den loop der gebeurtenissen. De drukpers is getroffen door de gunstige stemming der bevolking van Savoye jegens Frankrijk en door het billijke van een maatregel, welke, nu Sardinie zoo aanmerkelijk is vergroot, aan Frankrijk zijne aardrijkskundige grenzen zal teruggeven; maar deze eenparige stemming der Fransche drukpers blijft volkomen buiten den officielen invloed. Hetgeen Savoye wil en hetgeen Frankrijk wenscht, is niet twijfelachtig, maar hetgeen de regeringen zullen willen erkennen, dat blijft geheel verborgen onder den sluijer der diplomatie. Zij die verzekeren, dat die aanhechting eene besloten zaak is, zijn niet beter ingelicht dan zij, die beweren dat de inlijving niet zal geschieden. De Keizer, naauwgezette voorstander der noodzakelijke voorwaarden, die het Europesche evenwigt waarborgen, zal voorzeker evenmin dat evenwigt verzwakken ten zijnen nadeele, als ten prejudicie van anderen.

TURYN, HEDEN, Zondag 5 Februarij.

Berigten uit Milaan van gisteren melden, dat de Oostenrijkers vier nieuwe forten om Peschiera aanleggen, benevens een groot hospitaal in het midden der vesting. Te Mantua zijn 64 kanonnen met getrokken loop en van zwaar kaliber aangekomen. In alle forten van het vermaarde Quadrilaterium worden de ijzeren kanonnen door zwaar bronzen geschut met getrokken loop vervangen. Overal worden groote militaire toebereidselen gemaakt. Nog steeds hebben talrijke arrestatien plaats.

MADRID, HEDEN, Zondag 5 Februarij.

Er heerscht sedert Donderdag zeer onstuimig weer. Nimmer stond de zee zoo hol; er hebben veel schipbreuken plaats gevonden. De ontscheping van het belegeringsmaterieel is volbragt.

De *Correspondncia Autografa* weerspreekt de geruchten van vrede en verklaart, dat men onmogelijk in onderhandeling kan treden, alvorens volkomene vergoeding te hebben erlangd door de inneming van Tetuan en Tanger.

Eergisteren heeft O'Donnell aan het leger verklaard, dat hij tegen Tetuan zou optrekken. Men gelooft, dat er onder de muren dier vesting een groote slag is geleverd. Men heeft echter geen berigt ontvangen.

MADRID, Zaturdag 4 Febr. 3 pCt. Spanje 44.10; 1¾ pCt. Dito 34.10.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, Zondag 5 Februarij.

Amandelen. In de eerste hand geen voorraad; in de tweede hand koopt men zoete Barbarijsche ƒ 34 a 35; Porto ƒ 37 a 38; bittere Barb. ƒ 35; grove ontbreken. *Sucade:* puike kwal. merk K 41 c.; idem Reyneau 40 c. *Anijszaad:* Alicantsch ƒ 44 a 45; Fransch ƒ 40 a 42; bijsoort ƒ 30. *Komijn:* Nieuw Malth. ƒ 14. Nieuw *Saffraan* ƒ 30. *Malaga Schillen:* Puike nieuwe drooge ƒ 28 a 29 en detail. *Rozijn:* Voor de azijnfabriek geen voorraad; tot geheimen prijs werd deze week eene partij van ca. 70 v. klein Smirna Rozijn afgedaan.

Nog vernemen wij den verkoop van 51 legg. Arak, per Ferdinandina Emma, prijs geheim.

Gisteren verkocht van Rogge 68 l. Petersb. ƒ 185 per 2100 ℔.

VERGELIJKENDE STAAT VAN UITVOER VAN SUIKER, VAN HAVANA EN MATANZAS, GEDURENDE DE LAATSTE TIEN JAREN.

JAREN.	VEREENIGDE STATEN.	SPANJE.	ENGELAND.	OOSTZEE.	DUITSCHLAND.	HOLLAND.	BELGIE.	FRANKRIJK.	TRIEST.	ITALIE.	ANDERE HAVENS.	TOTAAL.
	Kisten.	Kisten.	Kisten.	Kisten.	Kisten.	Kisten.	Kisten.	Kisten.	Kisten.	Kisten.	Kisten.	Kisten.
1859	364,176	213,053	515,876	12,468	25,679	7,123	17,234	149,187	—	8,468	26,231	1,339,495
1858	359,099	216,386	471,032	12,920	35,036	13,264	27,392	175,554	47,288	8,928	15,082	1,381,981
1857	311,855	213,624	329,034	47,557	26,164	8,691	37,792	100,694	22,413	13,417	17,854	1,129,095
1856	363,501	223,464	304,521	39,793	45,343	9,372	19,101	184,087	43,415	6,570	22,323	1,261,490
1855	320,214	248,320	348,637	40,465	58,638	15,842	37,980	160,257	44,411	6,769	23,878	1,305,411
1854	238,726	159,877	480,641	22,532	66,317	13,285	48,625	127,198	51,465	3,428	13,360	1,245,454
1853	244,698	142,026	399,070	46,918	34,730	7,998	24,909	107,027	44,347	10,977	10,718	1,073,418
1852	331,881	150,408	266,516	145,739	41,325	17,067	35,024	162,818	48,434	2,500	15,774	1,217,486
1851	345,438	163,569	404,032	36,125	40,439	26,828	10,327	154,569	29,592	5,243	21,732	1,237,894
1850	261,281	106,301	308,515	85,906	41,895	28,074	73,099	162,545	54,573	15,225	16,120	1,153,534

ROTTERDAM, 4 Febr. Heden zijn verkocht 1280 b. Peper per Julie tot 25½ c. aan één huis.

Uit de eerste hand zijn verkocht ca. 5100 b. Tafelrijst ex Noord-Brabant tot ƒ 10¼.

SCHIEDAM, 4 Febr. Rogge verkocht: 142/2 ℔ i. Reval ƒ 202 ct., 147/2 ℔ Libau ƒ 206 3/m.; — Moutwijn ƒ 13¼; Genever ƒ 18¾; Amsterd. Proef ƒ 20

LEYDEN, 4 Febr. Boter 1ste kwal. per ¼ vat ƒ 53 a 58, dito 2de ƒ 42 a 52, dito per Ned. ℔ ƒ 1.32½ a 1.45 en ƒ 1.05 a 1.30.

LEEUWARDEN, 3 Febr. Boter ƒ 52.

Fondsen en Beurstijdingen.

LONDEN, Donderdag 3 Febr. Consols cont. 94½ a ⅝; Dito op tijd 94½ a ⅝; Brazil. 1824 5 pCt. 102 a 103; Dito 1852 4½ pCt. 93½ a 94; Dito 1858 4½ pCt. 93½ a 94; B.-Ayres 6 pCt. 82 a 83; Dito Uitg. 22½ a 23; Chili — a —; Dito 1858 — a —; Denemarken — a —; Russen 5 pCt. 109 a 111; Dito 4½ pCt. 97½ a 98; Dito 1859 3 pCt. 65⅜ a ⅝; Mexik. 3 pCt. 21 a ¼; Venez. 3 pCt. 25¾ a 26¼; Dito Uitg. 1½ pCt. 14 a ¼; Gren. Werk. 16¼ a ½; Dito Uitg. 4½ a ¾; Grieken 5 a 6; Ecuador Gecons. 13 a ½; Dito Land-Warrant 3¼ a ¾; Peru 4½ pCt. 93½ a 94½; Dito 3 pCt. 70½ a 71½; Dito Dollar Bonds 4½ pCt. 80 a 81; Dito Uribarren 4½ pCt. 81 a 82; Holl. 2½ pCt. 65½ a 66; Dito 4 pCt. 101½ a 102; Dito Rijnspoorw. 5¼ a 4¾ disc.; Spanje 3 pCt. 44¼ a ½; Dito 1¾ pCt. 33 a ¼; Dito Coup. Certif. 4⅝ a ⅞; Dito Passive 10½ a 11; Portug. 1853 3 pCt. 43¾ a 44; Dito 1856/57/59 3 pCt. —; Sardinie 5 pCt. 85 a ½; Turksche 6 pCt. 78½ a 79; Dito Nieuwe 65½ a 66; Dito 4 pCt. 101½ a 102. — Wissel: Amst. k. z. 11.13 a 14; Dito 3/m. 11.15½ a 16.

De door Lord John Russell afgelegde verklaring, dat de Keizer der Franschen het voornemen niet koestert om Savoye bij zijn rijk te voegen en voorts het bekend geworden berigt, dat het Fransche leger aanmerkelijk zal worden verminderd en Napoleon meer dan ooit tot vrede is geneigd, waren oorzaak, dat de Engelsche fondsen heden veel vastheid vertoonden. Ook vreemde effecten waren iets vaster, hoewel de omzet slechts matig was; Venezuela's blijven achteruitgaan en Russische 3 pCts. waren lusteloos, Ecuador daarentegen vaster.

Volgens de officiele prijscourant zijn gedaan: Consols cont. 94½, ⅝, ½; Dito op tijd 94⅝, ½, ¾; Braz. 1852 94; Chili 103½; Dito 4½ pCt. 86, 87; Ecuador 13¼; Mexic. 21⅛, ¼; Peru, Uribarren 81⅜; Dito 3 pCt. 71; Russen 3 pCt. 65½; Turksche 78⅜, ¾; Dito Nieuwe 66, ¼, 65¾, 66, 65½, ⅜, ¾; Venez. 26¼, 25¾; Holl 65⅝; Dito 4 pCts. 102. 101⅝.

WEENEN, Donderdag 2 Febr. Bij de gisteren plaats gehad hebbende 25ste Serientrekking der Oostenrijksche 500 fl. Aandeelen van 1834, zijn de volgende 150 Serien uitgeloot geworden: 16, 59, 64, 76, 84, 109, 110, 156, 177, 199, 202, 215, 247, 252, 254, 267, 268, 290, 304, 323, 336, 349, 350, 404, 408, 414, 431, 436, 439, 449, 458, 461, 472, 523, 548, 559, 562, 586, 589, 599, 600, 617, 628, 632, 641, 652, 678, 683, 692, 722, 766, 792, 809, 831, 839, 863, 901, 905, 907, 911, 970, 976, 983, 1015, 1039, 1044, 1048, 1051, 1057, 1066, 1093, 1112, 1129, 1130, 1137, 1163, 1164, 1197, 1283, 1287, 1296, 1314, 1321, 1327, 1361, 1455, 1461, 1467, 1469, 1471, 1481, 1541, 1554, 1556, 1559, 1566, 1571, 1629, 1630, 1675, 1682, 1703, 1707, 1754, 1781, 1783, 1815, 1830, 1833, 1841, 1845, 1846, 1850, 1852, 1873, 1883, 1925, 1946, 1973, 1979, 1990, 2005, 2018, 2027, 2085, 2097, 2109, 2110, 2131, 2147, 2153, 2174, 2193, 2194, 2204, 2218, 2245, 2257, 2282, 2289, 2292, 2301, 2310, 2371, 2375, 2422, 2451, 2471, 2478, 2492. Op 1 Mei heeft de trekking plaats der Nummers dezer 150 Serien.

WIESBADEN, Donderdag 2 Febr. Bij de gisteren en heden plaats gehad hebbende 22ste Premientrekking der 25 pCts. Nassausche Aandeelen van 1837, zijn de volgende hoogste prijzen op de daarnevens staande nommers uitgeloot geworden: N°. 51329 15,000 fl.; N°. 40295 3000 fl.; N°. 9568 2000 fl.; N°. 95619 1000 fl.; N°. 16772 en 79726 ieder 400 fl.; N°. 23215 en 77223 ieder 200 fl.; N°. 375 en 71783 ieder 100 fl.

Scheepstijdingen.

Gepraaid, 11 Dec.; op 32° Z. Br. 15° O. L.: 5 Vrienden, Johan, Bat. n. Rott.

MAURITIUS, 9 Jan. De schepen Beurs van Rotterdam, kapt. T. de Vos, v. Bat. n. Rott., en Pieter, kapt. S. F. Lammerts, v. id. n. Amst., zijn alhier binnengeloopen; het eerste 19 Dec. lek, het laatste 24 dito, met schade.

CAMARET, 30 Jan. De Nederl. bark Maria Elizabeth Margaretha, kapt. F. C. Bauditz, v. Cardif met steenkolen n. Singapore, is heden avond op de klippen van Pouldu gestrand en zal weg zijn; van de ekwipage zijn 15 man gered en 10 man verdronken; de kapitein was alleen aan boord gebleven. (Reeds voorloopig gemeld.)

SCILLY, 1 Febr. Het schip Zuiderzee, kapt. K. de Jong, v. Harlingen n. Havana, alhier binnengeloopen, heeft gisteren, bij het naar zee zeilen, een anker en ketting moeten laten slippen, doch is van een en ander weder voorzien geworden.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 4 Febr.; Marianne, Grönbeck, Bat., vertr. 27 Sept. - Joan Melchior Kemper, Salm, id., vertr. 14 Oct. - China, Luttenberg, Tjilatjap, vertr. 3 Oct. - Pomona, Teengs Lootsman, St. Jago de Cuba. - Cathar., Knol, Sunderl.

HELVOETSLUIS, 4 Febr.; Klaartje, de Ruiter, Sunderl. - Normandy (S.), Hartlepool. - Seahorse, (S.), Hull.

BRIEL, 4 Febr.; Admiraal Verhuell, (S.), Havre.

BREMERHAVEN, 1 Febr.; Margaretha Catharina, Stenger, Dantz.

LONDEN, 3 Febr.; Diana, S., Amst. - Concordia, S., Rott.

ROCHESTER, 1 Febr.; Brother's Success, Hobarth, Rott.

HARWICH, 2 Febr.; Afiena, Pluim, Londen n. Antw.

HAITI, 6 Jan; Hiram, Roelfzema, Barbados.

HAVANA, 7 Jan.; Clementina, Mullet, Liverpool.

MELBOURNE, 15 Dec.; Amazon, Dannberg, Bat.

MAURITIUS, 25 Dec.; Maria Johanna, Geerling, Ichaboe.

UITGEZEILD.

TEXEL, 4 Febr.; Lion (S.), Londen.

HELVOETSLUIS, 4 Febr.; Levant, (S.), Havre. - Holyrood, (S.), Leith. - Hawk, (S.), Hull.

BRIEL, 4 Febr.; Magnet (S.), Londen. - Cologne, (S.), id. - Enchantress, (S.), Hull.

BREMERHAVEN, 2 Febr.; Lucie, Oltmans, Afrika.

PAIMBOEUF, 1 Febr.; Grietje Koens, Kuyper, Rott. - Industrie, Hazewinkel Puister, id.

GRAVESEND, 3 Febr.; Zeebloem, Bakker, Montevideo.

NEWHAVEN, 2 Febr.; Johanna Maria, de Grooth, Shields n. Cadix; na volbragte reparatie.

DARTMOUTH, 2 Febr.; Albertha Roëmeling, Goosens, Rott. n. Genua.

PLYMOUTH, 1 Febr.; Vice-Admiraal Gobius, v. Duim, Shields n. Soerab.

FALMOUTH, 2 Febr.; Grijpskerk, Zomerdijk, Rio Janeiro n. Londen.

NEWCASTLE, 2 Febr.; zeilkl.: Gouverneur van Swieten, v. d. Harst, Bat. - Guinea, van Boven Fagg, id.

GENUA, 27 Jan.; Gesina Jantina, Bekkering, Cette.

HAVANA, 7 Jan.; Havana Packet, de Boer, Amst. en niet 5 Jan., zoo als vroeger gemeld.

BOMBAY, 29 Dec.; Marathon, ..., Amst.

MELBOURNE, 15 Dec.; zeilkl.: Jorgen Bruhn, Kopperholdt, Bat.

Rivierberigten.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN:

G. Reichert, Maintz N°. 4, n. Maintz. - J. M. Kimpel, Harmonie, n. Mannheim. - J. C. Wilson, Cöln N°. 18, n. Keulen. - L. Penning, Azia, S., n. Mannheim. - J. Urmetzer, St. Nicolaas, n. Dusseldorp. - J. Stumin, Frankfort N°. 14, n. Frankfort. - J. D. Keuter, Jonge Arend, n. Urdingen.

ARNHEM, 4 Febr. Rijnhoogte 3 el 9 p. 1 d., gew. 11 d.

KEULEN, 4 Febr. Rijnhoogte 16 vt. 5 d. Keulsch (15 vt. 4 d. Rijnl.

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM.

MACASSAR EN SOERABAYA, Marianne, Grönbeck: 57,677 Paarlemoerschelpen, 1 kistje Schildpad, 624 b. Koffij, 1000 b. Bindr., Blaauw en C°.; 350 b. Koffij, Bossevain en Kooy; 35 k. Paarlemoerschelpen, 572 cann. Suiker, Order; 252 b. Tabak, Diverse.

HAMBURG, Stoomvaart, S.: 50 z. Meel, M. Wolff.
350 z. Meel, 100 v. Rozijn, Order.

WYBURG, Trine Marie, Callere: 624 t. Rogge, L. Hoyack & C°.

ROTTERDAM.

SMIRNA, Argus, Storm: 959 doz. Vijgen, 655 v. Rozijnen, C. L. Hollert en Kolff; 1 partij Vijgen en Rozijnen, Order.

EFFECTEN-SOCIETEIT TEN 4½ URE.

AMSTERDAM, Zondag 5 Februarij.

Spaansche Binnenl. 3 pCts. 42$\frac{3}{16}$, $\frac{5}{16}$, ¼.
Metalliek 5 pCts. 47, 46⅞, $\frac{7}{16}$.
Dito Nation. 53⅛, 52$\frac{2}{16}$, $\frac{11}{16}$, ½, $\frac{3}{16}$.
Oostenrijksche fondsen waren heden, bij geanimeerde affaire, zeer gedrukt.
Naar Spaansche Binnenl. 3 pCts. was eenige meerdere vraag.

F E L I X   M E R I T I S.

Jongstl. Donderdag had in de afdeeling „Koophandel" dezer Maatschappij de aangekondigde bijeenkomst plaats, tot bediscussiering der vijf stelstellingen in de vorige vergadering, op 26 Januarij jl., door Dr. R. W. baron van Hoëvell voorgedragen, ontwikkeld en toegelicht (zie onze Zondags-Editie van 30 Januarij). De vergadering welke zeer talrijk bezocht werd, stond onder de leiding van den Heer Mr. E. N. Rahusen, die de vergadering opende met eenige woorden, waarin hij te kennen gaf, dat ter bevordering der geregelde discussie het wenschelijk was dat elke stelling afzonderlijk werd behandeld. Hij gaf vervolgens het woord aan den Heer van Hoëvell, die wenschte een kort woord aan de discussie te doen voorafgaan.

De Heer van Hoëvell zeide dat hij slechts een paar woorden vooraf wilde spreken, daar hij in de vorige bijeenkomst zijne stellingen breedvoerig had toegelicht. Hij houdt voor waarheid hetgeen hij in de stellingen en de toelichting heeft gezegd; niet voor objective maar voor subjective waarheid; daarom zal hij, indien grondige tegenwerpingen daartegen worden aangevoerd, en hij die voor gegrond houdt, daaraan toegeven. Hieruit vloeit voort, dat het hem niet te doen is om gelijk te hebben, maar om waarheid te vinden. Ten anderen verzoekt en hoopt hij dat men niet zal vallen op enkele uitdrukkingen, inzonderheid cijfers, welke in zijne voordragt voorkwamen, maar zich tot de hoofdzaak zal bepalen. Het is mogelijk dat in hetgeen hij heeft gesproken eenige onnaauwkeurigheden of onjuistheden voorkomen; hij herhaalt het, dat hij hoopt, dat men daarop niet zal vallen en alzoo de hoofdzaak uit het oog verliezen. Tot vermijding van verwarring zal hij elke stelling afzonderlijk aan de orde stellen; indien men echter uit andere stellingen argumenten wil putten tot bestrijding of tot ondersteuning der eerste, is dit geoorloofd. Het eenige doel dat hij heeft, is de waarheid te vinden; daarom wenscht hij dat de discussie plaats hebbe met eerbiediging van ieders goede trouw en van ieders meening. Aan de orde wordt nu gesteld de discussie over de eerste stelling, luidende:

I. Ofschoon het cultuur-stelsel op Java eene nuttige omkeering in de Javaansche maatschappij heeft te weeg gebragt, en menig beletsel tegen de ontwikkeling van vrijen loontrekkenden arbeid, onder anderen gebrek aan industrie en kapitaal, heeft verminderd of weggenomen, is het thans echter niet meer bij magte, de productie van dat eiland eenigzins belangrijk te verhoogen.

De Heer Sandenberg Matthiessen heeft heeft het eerst het woord. Hij heeft eenige bedenkingen tegen de 1ste en 2de stelling in verband met de 3de en 4de, alsmede op de laatste woorden der 5de, namelijk het „batig slot." Dit laatste beheerscht volgens den Spr. alle koloniale kwestien; het wekt de algemeene belangstelling. Elk koloniaal opperbestuur betoont zich beleefd jegens het batig slot en voert in zijne vaan *n'y touchez pas.* Dat batig slot is, volgens Spr., een uitvloeisel van het cultuurstelsel. Dit brengt hem tot de 1ste stelling. Daarin wordt beweerd, dat het cultuurstelsel niet bij magte is de productie van Java te verhoogen. En nu vraagt hij, heeft het die kracht zoo plotseling verloren, dat het noodwendig wordt, het door een ander te vervangen? Is het batig slot niet groot genoeg. De verdediger der stellingen antwoordt, ja, het is zeer groot; maar hij schrijft dit toe aan de tegenwoordige prijzen der producten, en wijst op vroeger tijden toen de prijzen niet zoo hoog waren. Dit echter behoort tot een gesloten tijdvak. Hij gaat kortelijk na wat, volgens hem, het gevolg zou zijn der ontwikkeling van den vrijen arbeid en hangt daarvan geen gunstig tafereel op. Hij meent dat de rampen van Demak en Grobogan, welke 12 jaren geleden plaats grepen, ten onregte worden aangevoerd als pleitende tegen het cultuurstelsel. Ieder die met Java bekend is, zegt hij, zal moeten erkennen, dat hij er in een jaar zoo veel gebrek niet heeft gezien, dan hier te lande in één uur. Wanneer men den toestand van de landbewoners in Spanje en Italie beschouwt, dan is die ook ver van gunstig te noemen. En heeft men Aden, Poeloe Pinang en Singapore bezocht, dan zal men gereedelijk met Spr. erkennen, dat men liever Gogol op Java, dan Menoempang in die kolonien zal willen zijn. Hij doet de verdiensten uitkomen van het cultuurstelsel, en doet uitkomen wat de bedoelingen zijn van den stichter, den verdienstelijken graaf van den Bosch. Wat betreft het zwarte boek van het cultuurstelsel, dit wordt zeer overdreven. Hij kan verzekeren, dat bij de suiker cultuur geene gruwelen plaats hebben. Ten aanzien der indigo-cultuur geeft hij toe, dat waar het gouvernement industrieel is, die cultuur slechts verlies oplevert. Indien het cultuur-stelsel niet goed werkt dan is de schuld niet te wijten aan het stelsel, maar aan de toepassing. Hij wil met den spreker uit Almelo geene lans breken, maar hij zegt dat, wil men Java behouden met zijne voordeelen, er minder gesproken, minder gedrukt en meer gehandeld moet worden.

Mr. R. W. J. C. Bake zegt, dat hij, na hetgeen door den vorigen spreker is gezegd, zich zal bepalen tot de mededeeling van cijfers, aan officiele opgaven ontleend, ten einde de eerste stelling te bestrijden en zal daaruit bewijzen, dat het cultuurstelsel goed heeft gewerkt en het nog doet. Hij neemt tot punten van vergelijking de jaren 1830 en 1856, het laatste waarvan officiele opgaven zijn bekend gemaakt. Hij vergelijkt de waarde der in- en uitvoeren in die jaren; de vermeerdering van den veestapel in het jaar 1855—1856 strekt ten bewijze van den welstand der bevolking, en om aan te toonen dat de bewering, als zou het cultuur-stelsel in de laatste jaren niet stationair zijn gebleven, geeft hij een overzigt der productie van koffij en suiker in de jaren 1852—1858, alsmede het geraamde bedrag der suikerproductie over 1859 (de opgaven over 1857 en 1858 ontbreken). Hij doet ook opgaaf van de suikerproductie van particulieren. De productie van rijst en indigo wordt mede door hem met cijfers aangetoond. Wat indigo betreft, is hij er voor dat die aan de particuliere industrie worde overgelaten, gelijk zij dit nu reeds grootendeels is; hetzelfde voert hij aan ten aanzien van de tabak. De Heer van Hoëvell heeft gesproken van hongersnood; dit is eene ramp, welke in de Oosterlanden dikwerf voorkomt. Hij haalt voorbeelden daarvan aan uit overoude tijden, ten bewijze, dat men die niet moet wijten aan het cultuurstelsel. Spr. wijst ook op Britsch Indie. Ten slotte zegt hij dat de gebreken, welke men doet uitkomen, niet moeten geweten worden aan het cultuurstelsel, maar aan wanbestuur, aan het hoog opdrijven der landrenten door de inlandsche hoofden en aan gebrek aan toezigt van gouvernementswege.

De Heer van Hoëvell wenscht tot voorkoming van misverstand, nu reeds een enkel woord in het midden te brengen. Aan de orde is de eerste stelling. Hij vraagt of daarin en in zijne toelichting eene zoo vreeselijke afschildering is gegeven van het cultuurstelsel, en of hij dat heeft beschouwd als eene bron van rampen voor Java. In zijne rede, hij heeft die voor zich liggen, komt daarvan niets voor. Hij heeft alleen gezegd, dat het cultuurstelsel niet bij magte is de productie van Java belangrijk te verhoogen. Hij heeft gezegd dat waar men de grenzen der productie overschrijdt, rampen daarvan het

gevolg zullen zijn. Hij heeft niet gesproken van het gebeurde in Demak en Grobogan. Het is dus niet zijne schuld, indien die rampen ter sprake zijn gebragt. Hij heeft doen uitkomen dat de minister Rochussen, na onderzoek, de cultuur der gouvernements-producten heeft ingekrompen en zich daarop beroemt. Spr. valt niet laag op het cultuur-stelsel; hij zegt toch, dat het eene nuttige omkeering in de Javaansche maatschappij heeft gebragt en menig beletsel tegen de ontwikkeling van den vrijen loontrekkenden arbeid heeft weggenomen. Hij beweert alleen dat het cultuurstelsel niet bij magte is om de productie aanmerkelijk te vermeerderen. Hij wil gaarne toegeven, dat nog hier en daar eene suiker-fabriek kan worden opgerigt, en een 1000-tal picols suiker meer kan worden verkregen. Maar vergelijkt men de productie van Java met die van andere landen, waarvan de bodem en de krachten met Java kunnen worden vergeleken, dan is die niet noemenswaardig te heeten. Hij heeft hooren gewagen van den spreker uit Almelo, dien kent hij hier niet, evenmin als den suiker-contractant Sandenberg Matthiessen. Het geldt hier echter een belangrijk punt, namelijk of de cultuur op Java zoo ontwikkeld is als de krachten van den grond en de bevolking dit toelaten, en dat in vergelijking met landen, welke in dit opzigt met Java kunnen worden gelijk gesteld.

Mr. J. E. Banck vraagt verschooning, dat hij in eene vergadering, waarin zoo vele deskundigen en practische mannen vereenigd zijn, het woord neemt over deze gewigtige vragen. Alleen de belangstelling in een land, waarin hij met zijne ouders zoo vele jaren doorbragt nopen hem daartoe. Hij heeft eenige bedenkingen tegen de eerste stelling. Hij is het niet eens dat alleen verbetering is te wachten van vrijen arbeid. Hij doet uitkomen dat niet physieke maar zedelijke dwang in O. I. zeer populair is. Dat die goed heeft gewerkt, is gebleken door de uitkomsten van het cultuurstelsel; natuurlijk heeft bij de toepassing overdrijving plaats gehad. Hij meent, dat het niet zoo zeer aankomt op vermeerdering van productie als op eene zoo goed mogelijke fabricatie der producten. Hij is van oordeel, dat de productie voor aanzienlijke vermeerdering vatbaar is, vooral die van koffij, indien slechts beter toezigt wordt gehouden, vooral bij den pluk, want door de slordige bewerking gaat veel verloren. Door dit naauwkeuriger toezigt zullen ook de bedriegerijen worden voorkomen.

De Heer Santhagens zegt, dat hij het woord heeft gevraagd, omdat de behandelde kwestie niet alleen betreft de Europeanen, die op Java wonen en de inlandsche bevolking aldaar, maar ook den handel en de nijverheid van Nederland zijn daarvan afhankelijk. Spr. gaat de strekking na der stellingen van den Heer van Hoëvell. Aangaande de eerste stelling zegt hij dat men daarover een vrij juist oordeel kan vellen, wanneer men den toestand nagaat, waarin zich Java bevond onder het Britsche bestuur en tijdens de eerste jaren van het Nederlandsche vóór de invoering van het cultuurstelsel. Toen toch was het stelsel van landrenten ingevoerd en waren de inlandsche hoofden tot gouvernements-ambtenaren verlaagd. Zoo lang die toestand heerschte, had men met een drukkenden financielen toestand te worstelen, welke nog werd verzwaard door den oorlog tegen Diepo Negoro, terwijl de Engelschen uitsluitend meesters bleven van den invoer van manufacturen en den uitvoer van producten. Eerst onder den commissaris generaal, Dubus de Ghisignies werd het denkbeeld geopperd, om die manufacturen door eenige fabricaten te vervangen en door de bevordering van de cultures der producten, voor de Europesche markt geschikt, voor die fabriekaten op Java retouren te bekomen. Het was echter aan graaf van den Bosch voorbehouden, om het denkbeeld te verwezenlijken en daaraan gevolg te geven. Dit ware evenwel niet mogelijk geweest zonder de vestiging eener Handelmaatschappij, welke de vereischte voorschotten deed en de transactien met eenheid van wil en handeling kon ten uitvoer leggen. In dit opzigt heeft de natie groote verpligting aan den stichter dezer instelling, Willem I. Het verwondert spreker geenzins dat in de eerste stelling erkend wordt, dat het cultuurstel eene nuttige omkeering in de Javaansche maatschappij te weeg gebragt en het gebrek aan industrie en kapitaal heeft weggenomen. Spr. beweert dat er moed toe behoort, vooral bij de verkregen ondervinding van het tegendeel, om de stelling te verdedigen, dat het cultuurstelsel niet bij magte is om de productie van Java eenigzins belangrijk te vermeerderen. De oorzaken dier magteloosheid om onder de bestaande stelsel de cultures aanzienlijk te vermeerderen zijn, volgens spreker, niet gelegen in de belemmering van den vrijen arbeid, maar, althans wat de suikerkultuur betreft, in de onzekerheid omtrent het al of niet verlengen der contracten en het staken der uitgifte van nieuwe huurcontracten, ten gevolge waarvan de particuliere industrie en kapitalen worden teruggehouden, om daaraan de noodige uitbreiding te geven. Met opzigt tot de Indigo is het gebleken, dat de uitbreiding der cultuur wordt belemmerd door de verpligte inkrimping der gronden ter bebouwing der noodzakelijkste voedingsmiddelen. Met opzigt tot de Koffij wil de voorstellende gouvernements-cultuur vervangen door vrijen loontrekkenden arbeid, waarbij waarschijnlijk bedoeld wordt op uitgifte van woeste gronden. Nu ontstaat evenwel de vraag of de regering niet wijselijk aan zich de regeling heeft gehouden van den verpligten arbeid overeenkomstig den plaatselijken toestand. Overal toch waar men de cultures door de bevolking zal willen uitbreiden, daar zullen Sawah's de hoofdver-eischten zijn om de bevolking te voeden, en waar die aangelegd worden, is verpligte arbeid onmisbaar. Daaruit leidt de spr. af dat de cultuur der producten voor de Europeseke markten geschikt evenmin vatbaar is voor bevordering door loontrekkenden arbeid als die der Sawah's en dat daartoe het bestaande stelsel onmisbaar is. De Spr. wil overgaan tot het mededeelen zijner bedenkingen tegen de 5de stelling, voor zoo ver daarbij ook sprake is van de gevolgen, welke de toekomst aanbiedt voor den handel en de nijverheid van Nederland bijaldien aan het nieuwe stelsel van vrijen arbeid gevolg wordt gegeven, hij wordt echter door den voorzitter uitgenoodigd, om die bedenkingen terug te houden totdat de vijfde stelling in behandeling zal komen.

De Heer E. W. Cramerus is thans aan het woord. Na al het gesprokene zal hij echter niet veel meer zeggen, maar het zou welligt vreemd kunnen schijnen, dat vermits hij zoo lang op Java had doorgebragt, hij over de belangrijke kwestie, hier aan de orde gesteld, het woord niet voerde. Hij zal de eerste stelling uit een practisch oogpunt beschouwen en dan komt het hem voor, dat het invoeren van den vrijen arbeid naast het stelsel van cultures niet veel geluks voorspelt. Nederland verkeert in een exceptionelen toestand; het kan Java niet missen om de voordeelen, welke het afwerpt. De resultaten met den vrijen arbeid verkregen zijn niet zoo gunstig als men wel denkt; hij weet dit bij eigen ondervinding. In het algemeen echter is hij niet tegen vrijen arbeid, maar hij verwacht daarvan geen uitbreiding van die productie. De vermindering der productie in den laatsten tijd meent hij te moeten toeschrijven aan den onzekeren toestand, waarin men heeft verkeerd; bij meerdere zekerheid zou ook meer zijn geproduceerd.

Professor Veth zou het niet wagen voor zich zelven hier op te treden. Hij doet het echter voor een man, die zich hier tegenwoordig bevindt en door ongesteldheid verhinderd is zelf het woord te voeren; het is een man, die zich in den laatsten tijd zeer verdienstelijk heeft gemaakt door zijne statistieke opgaven, de gewezen inspecteur der geneeskundige dienst in O. I., Dr. Bosch. Hetgeen hij mede te deelen heeft, strekt niet tot wederlegging maar tot adstructie der stellingen, daarom gelooft hij dat zijne beurt om te spreken nog niet gekomen is; maar wanneer de voorsteller zijne meening zal hebben verdedigd, dan zal hij later het woord voeren.

De Heer Mr. M. J. Pynappel wenscht eene vraag te doen; hij kan niet opponeren, daartoe is hij niet bevoegd, hij wenscht echter eene vraag te doen, welke niet is beantwoord en die toch de geheele eerste stelling beheerscht. Die vraag namelijk is deze: indien het waar is dat de uitbreiding der cultuur onder het tegenwoordige stelsel, inkrimping van den verbouw van voedingsmiddelen, ja zelfs hongersnood ten gevolge kan hebben, is dan dit zelfde niet te wachten bij de uitbreiding der cultures door den vrijen arbeid. En is dit het geval, dan toch zou de minister Rochussen zich ten onregte in eene uitgegeven brochure hebben beroemd, dat hij tot verligting van den Javaan de gouvernements-cultures had ingekrompen.

De Heer F. 's Jacob was niet voornemens geweest het woord te voeren, maar vermits hij een der raderen, al ware het ook slechts een klein rad geweest is in het groote raderwerk der cultures op Java, zoo wil hij zijne meening mededeelen. Hij is het in het algemeen eens met de eerste stelling, maar kan niet toegeven, dat alle takken der cultures tot zoodanige ontwikkeling, tot die rijpheid zijn gekomen, dat zij door de aanneming van een ander stelsel de productie zouden vermeerderen. Hij treedt deswege in eenige beschouwingen, wederlegt de bedenkingen door vorige sprekers tegen de stelling aangevoerd en ontleent aan de cijfers, door den Heer Bake aangevoerd, het bewijs, dat de productie werkelijk stationnair is. Hij erkent dat de ontwikkeling van den vrijen arbeid bezwaarlijk is, zoo lang het gemeente-grondbezit blijft bestaan. Hij spreekt hier uit ondervinding en zegt, dat hij steeds bij zijne pogingen heeft gestuit op allerlei knoeijerijen der dessa-hoofden. Daar zit het kwaad. Hij is er echter tegen om nevens het cultuur-stelsel den vrijen arbeid in te voeren.

De Heer van Hoëvell zal nu de bedenkingen, tegen de stelling aangevoerd, wederleggen, en beantwoordt eerst de vraag door den Heer Pijnappel gedaan. Die vraag, goed gesteld, beantwoordt zich zelf. Het stelsel van dwang verbiedt ambtenaren en hoofden ligt om hun voordeel te zoeken, hierdoor ontstaat misbruik ook wel al te groote ambtsijver en dan wordt de grens der cultuur ligtelijk overschreden ten nadeele van den Javaan. Die overschrijding wordt men eerst gewaar, wanneer het te laat is; dit is niet te duchten wanneer de cultuur aan vrijen arbeid wordt overgelaten, want de opheffing van het dwangstelsel zal de oorzaak der overschrijding wegnemen; de zucht om geld te verdienen zal den Javaan aansporen tot arbeid, maar zal hem de bebouwing der sawah's niet doen veronachtzamen. De Heer 's Jacob is het met Spr. in de hoofdzaak eens en heeft de stelling goed begrepen en voorgesteld. Wanneer hij heeft gesproken van aanzienlijke vermeerdering van productie, heeft hij niet bedoeld eenige picols, maar eene productie gelijk staande met andere landen, welke onder even gelukkige omstandigheden verkeeren als Java. De vrije arbeid naast het cultuurstelsel is niets nieuws, die bestaat. Hij wijst deswege op de Vorstenlanden. Hij wil slechts ontwikkeling van den vrijen arbeid.

De bezwaren van den Heer Matthiesen, welke meestal op de suikercultuur betrekking hebben wederlegt de spreker, en zegt dat hij de aangegane contracten volstrekt niet wil aantasten. Ten aanzien der koffij en der ontwikkeling dezer cultuur door vrijen arbeid wijst hij op eene brochure van den graaf van den Bosch kort voor zijn dood uitgegeven, waarin het denkbeeld wordt voorgestaan der verpachting van de gouvernements-koffijtuinen aan particulieren. De cijfers van den Heer Bake worden door hem aangenomen, als bewijs, dat de productie wel stationnair is gebleven. Die Heer heeft geene goede tijdperken gekozen, namelijk 1830, het jaar voor de invoering van het cultuurstelsel, en 1856, het laatste waaromtrent opgaven zijn. Hij neemt 1840, 1852 en 1856. Hij toont wijders door cijfers aan dat de indigo-cultuur aanzienlijk is verminderd. Alles wat omtrent het batig slot is gezegd gaat hij voorbij. Het is te ernstig om met ironie behandeld te worden. Hij heeft het batig slot steeds in zijne bescherming genomen en blijft getrouw aan zijn beginsel.

Alsnu wordt de tweede stelling aan de orde gesteld. Zij luidt aldus:

II. Zeer aanzienlijke verhooging van productie op Java is alleen van de ontwikkeling van vrijen loontrekkenden arbeid te verwachten, maar moet tevens van hare bevordering het noodzakelijk gevolg zijn.

De Heer Sandenberg Matthiesen meent, dat de voorstanders van vrijen arbeid de zaak te veel in abstracto beschouwen, te veel onderscheidene soorten van arbeid en niet genoeg op feiten letten. Hij wijst verder op de vele knevelarijen waaraan de Javaan blootstaat, en op de tallooze knoeijerijen, welke plaats vinden.

De Heer v. Hoevell doet uitkomen, dat hetgeen in zijne 2de stelling is uitgedrukt niets nieuws is. Zijne toelichting, vroeger gegeven, heeft men niet wederlegd. Ofschoon geen vriend van citaten, haalt hij een advies aan van wijlen J. C. Baud, die voor den vrijen arbeid zich had verklaard tot uitbreiding der cultuur. Hij beweert niet, dat misbruiken door het invoeren van den vrijen arbeid zullen worden uit den weg geruimd, maar zij zullen dit wanneer men de heerediensten afschaft en de ambtenaren beter bezoldigt.

De Heer Matthiesen is het met den vorigen spreker niet eens. Hij ontwikkelt nog verder zijne bezwaren en eindigt aldus: Ik wil u, mijne Heeren, een laatsten raad geven, men noemt de Amsterdammers behoudend in de politiek maar niet minder ook in hunne financien, welnu, als men u teekeningen aanbiedt voor vrije cultuur op woeste gronden door contracten met de oudsten der dessa's, doet het niet, want dit zou zijn eene gedwongen geldschieting.

De heer Bake treedt andermaal in eenige becijferingen tot wederlegging van de stelling en beweert dat de heer Baud geen klapper contracten wilde, ook hij acht die niet doelmatig. Hij schetst den toestand van Häiti en Ceylon ten bewijze dat de vrije arbeid er ongunstig heeft gewerkt, en voert cijfers aan ten betooge dat de opbrengst per bouw bij gouvernements cultuur grooter is dan in de vorstenlanden. Hij herinnert ook aan den hond en zijne schaduw, om te waarschuwen tegen het najagen van ijdele hersenschimmen bij vrijen arbeid.

De Heer van Hoëvell behoeft niet te zeggen, dat hij de zegeningen door de regering van keizer Faustin aan Häiti gebragt niet aan Java toewenscht. De cijfers door den Heer Bake aangevoerd kan hij niet nagaan, maar hij stelt andere daartegenover waaruit blijkt dat het stelsel van gouvernementscultuur de Indigo productie aanzienlijk heeft verminderd. De Heer Matthiessen eindigde met eene vermaning. Hij wil besluiten met een raad aan het behoudend Amsterdam. Er zijn Amsterdammers die aan particuliere suikerfabrieken, b. v. in Cheribon gelden hebben gegeven, en zich daar goed bij hebben bevonden. Thans echter in den precairen stand van zaken roept hij hun toe geeft geen geld voor suiker contracten zoo lang boven het hoofd der ondernemers het zwaard van Damocles blijft hangen, dat zij thans duchten.

Professor Veth wilde nu het woord nemen, doch wegens het ver gevorderde (11) uur, wordt de vergadering verdaagd, nadat de voorzitter den Heer van Hoëvell heeft uitgenoodigd nog een avond te willen afzonderen om de overige stellingen te verdedigen, hetgeen deze toezegde, indien hij, bij de aanstaande hervatting der werkzaamheden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, er den tijd voor kon vinden.

CONCERT- EN TOONEELNIEUWS.

AMSTERDAM, Zondag 5 Februarij.

STADS-SCHOUWBURG. Het drama: *De Krijgsgevangenen* (naar het Fransch van E. Sue) Woensdag jl., hier als benefice-voorstelling voor de Heeren Roobol en Tjasink, opgevoerd, kan naar ons inzien niet als eene aanwinst van het repertoire worden beschouwd. Het heeft vele gebreken. Het heeft geen begin (of men moest als begin beschouwen willen het oogenblik, dat de gordijn voor het eerste bedrijf opgehaald wordt), maar daar tegenover staat dan ook dat het geen einde, of beter geen slot heeft. Als men nu op den voorgrond stelt, dat het stuk dus begin noch einde, dat het geen *corps* heeft, (want het bestaat uit eenige losse voorvallen, die hoewel kunstmatig aan elkander gehecht eigenlijk met elkander in geen verband staan), dat wij er met den besten wil niet in geslaagd zijn, om er eenige intrigue in te ontdekken, dat er bovendien geene handeling der hoofdpersonen (zoo die er zijn) in voorkomt, dan zal men moeten toestemmen, dat het stuk eigenlijk weinig aan de eischen voldoet. Maar men kan het niettemin gerust gaan zien en zelfs zijn echtgenoot en dochters medenemen; want het bevat niets zedekwetsend, zoo als zoo menig spectakelstuk en zoo menig voortbrengsel van Sue, waaronder *"de Krijgsgevangen"* echter zeker het minste is. Men verschone ons een inhoud van dit stuk mede te deelen en dat wel om de bovengenoemde reden: het heeft er geen. Hoe weinig dergelijke spectakelstukken als bij voorbeeld *de Schipbreuk van la Pérouse* over het geheel beteekenen, zoo valt het toch niet te loochenen, dat laatstgenoemd stuk oneindig beter geschreven is en, altijd vergelijkenderwijze gesproken, oneindig meer waarde bezit. Gaarne zouden wij dit nader aantoonen, indien de ons toegestane ruimte zulks dit verbood.

Gaan wij nu tot de opvoering over, dan hebben wij wel weinig te zeggen, maar toch iets goeds te melden; de Heer Tjasink was een flink en degelijk militair en boezemde door voorkomen, houding, taal en gebaren, in den aanvang, toen wij nog niet wisten, dat het stuk geene intrigue bevatte, wezenlijke belangstelling in; de Heer Kistemaker scheen zich den hem gegeven wenk eenigzins ten nutte gemaakt te hebben; hij was ralvast en daardoor verkreeg zijn spel meerder losheid; de Heer Veltman was (in zijne onbegrijpelijke rol) niet minder goed dan gewoonlijk; de Heer Wijnstok kweet zich hoogst verdienstelijk, terwijl de Heeren Roobol, Vink, Huysers en Vos goed op hunne plaats waren. Met haar gewoon talent, eene betere en meer beduidende rol waardig, stelde Mw. Coenen-van Ollefen de Gravin de Norval voor, terwijl het ons toescheen dat Mej. van der Lee, als Barones de Montfort wel eenigen aanleg toonde, die misschien bij ontwikkeling tot iets goeds zou kunnen leiden. Tot de decoratien, mise-en-scène, machinerien, enz. overgaande, kunnen wij melden, dat zij over het geheel zeer fraai waren, waarmede wij echter vooral op het oog hebben het laatste bedrijf; het geraseerde dek van den ponton in zee, welke ponton zinkt en waarover de zee henen komt spoelen, welke zee dan ook werd teruggeroepen; zoowel in dit bedrijf als in het voorgaande (het tusschendek van een ponton) heeft de decorateur, de Heer J. C. de Zwaan groote bekwaamheid aan den dag gelegd. Wij melden ten slotte dat een ongemeen talrijk en aanzienlijk publiek op genoemden avond den Schouwburg bezocht. Morgen avond zal eene tweede voorstelling van: *De Krijgsgevangenen* plaats hebben.

Men meldt ons dat het engagement door de directie met Mlle. Dupin aangegaan, uit hoofde van voortdurende ziekelijkheid der laatstgenoemde, met wederzijdsch goedvinden is vernietigd, en verder dat Mlle. Garberoglio eerste danseuse van de groote opera te Brussel in den loop dezer week in de plaats van Mlle. Dupin zal optreden. Wij drukken ons leedwezen uit over het aftreden van Mlle. Dupin en hopen dat Mlle. Garberoglio hare plaats op eene waardige wijze zal innemen.

SCHOUWBURG FRASCATI. Donderdag jl., bij gelegenheid der opvoering van het tooneelspel: *Jane Eyre, of de Wees van Lowood*, hebben wij een genoegelijken avond (en dat overkomt ons niet altijd) in dezen schouwburg doorgebragt. Niet dat wij zoo zeer met dit stuk zijn ingenomen, dat wij blind zouden zijn voor zijne gebreken, of ons die zouden ontveinzen; integendeel wij bekennen, dat het gebreken heeft en zelfs grove, dat het hier en daar zelfs onnatuurlijk is, maar daar tegenover staat veel schoons, veel dat stout van opvatting en niet alledaagsch kan genoemd worden; goed geteekende en degelijke, krachtige tafereelen; scherp maar toch meestal juiste geschetste karakters, al moge dat van Jane Eyre zich ook in het laatste bedrijf niet gelijk blijven. Wij hoorden de opmerking maken, dat men, uithoofde van dat laatste bedrijf, (waarin eene liefdesverklaring voorkomt van de fijngevoelige, fiere Jane Eyre, die steeds zoo zeer hare vrouwelijke waarde en trots in het oog houdt), dit stuk alleen in een schrikkeljaar mag opvoeren; en dit komt ons niet ongegrond voor. Maar dit is niet de eenige fout van dit stuk; het heeft er meer en zelfs nog vele, hetgeen toch niet belet, dat zij, die het voor de eerste maal zien, de opvoering met ingespannen aandacht bijwonen, terwijl zij die het vroeger gezien hebben, met graagte en genoegen de kennismaking hernieuwen. De zaal was dan ook ook Donderdag jl. overvol bezet en dat is natuurlijk, want de opvoering die aan dit stuk ten deel valt, weten wij niet anders dan puik te noemen. Hebt ge Mevr. Kleine reeds als Jane Eyre gezien? Niet? Dat doet ons leed om uwentwil, want van hare juiste opvatting dier rol (zooals altijd) zult gij toch door eene beschrijving geen denkbeeld verkrijgen; Neêrland's tooneel mag trotsch zijn op Mw. Kleine en op haar wijzen, waar men buitenlandsche talenten huldigt. De Hr. Peters toont ook als Lord Rowland Rochester, wat hij vermag; zijne *brusque* uitvallen, zijne plotselinge overgangen, zijne bijna tot verachting overgaande menschenhaat, waarvan hij door Jane Eyre genezen wordt, waren meesterlijk; waar die beiden zoo speelden, waren het schoone en onverbeterlijke tooneelen. Voegt men hierbij Mevr. Albregt-Engelman, die met haar bekend talent Lady Clarence voorstelde, terwijl ook de Heeren Barbiers, Korff, de Dames Götz-Scheps en van Dijk zich goed kweten, dan zal men begrijpen, dat de opvoering op den naam van welgeslaagd aanspraak heeft. Toen wij de jonge jufvrouw Poolman met zooveel succes de rol der kleine Adèle zagen vervullen, kwam de gedachte weder bij ons op, hoe wenschelijk het voor de toekomst van het vaderlandsche tooneel zou zijn, dat hier ter stede eene goede school ter beoefening der tooneelspeelkunst werd opgerigt; op verschillende plaatsen hebben wij in den laatsten tijd kinderen gezien, met zulk een gelukkigen aanleg begaafd, dat men zeker kan zijn, dat zij bij goede leiding eenmaal sieraden van ons tooneel kunnen worden; en wier talenten thans bij gebrek aan behoorlijke ontwikkeling, verloren gaan of ten minste nimmer tot vollen wasdom geraken. Het ware te wenschen, dat in dien stand van zaken eenige verandering kwame.

SALON in de Nes. *De Wandelende Juweelen of eene Dievenbende in 1729*, vrolijke vaudeville in 4 bedrijven, zijn hier gedurende den loop dezer week herhaalde malen vertoond. Het stuk heeft niet dan zeer geringe waarde en hielden wij ons niet overtuigd van de goede grondbeginselen van het publiek, dat dezen Salon bezocht, wij zouden misschien de opvoering van dit stuk gevaarlijk achten. Deze overtuiging, gevoegd bij de bekende waakzaamheid onzer policie, voor wier Argus-oogen tegenwoordig geene enkel misdaad verborgen blijft, daarbij de zekerheid, dat in dezen tijd zich niemand door de streken zelfs eener *Excellentie* zou laten verschalken, te meer daar tegenwoordig de regtspraak niet meer in de opene lucht, onder een boom of zoo als in deze vaudeville op de straat plaats vindt, stelt ons gerust. Dit laatste vordert misschien eenige opheldering en die zijn wij dan ook bereid te geven. Wij hebben dus de eer aan u voor te stellen Z. Excellentie een zeer behendig zakkenroller, huisdief, schurk, opligter, straatroover, enz. enz., enz., die zich onder allerlei vermommingen, dan eens als Circassische Prins, dan als soldaat, dan als Markies of wat anders, toegang tot de voornaamste huizen weet te verschaffen; hij verneemt op zekeren dag dat juweelen van groote waarde door een leerjongen te huis zullen gebragt worden; in eene eenzame straat wacht hij den jongeling op, spreekt hem aan, zegt hem dat het gevaarlijk is, met zulk een schat bij zich door Parijs te loopen, biedt hem eene pistool aan, waarvan de jonge zegt geen gebruik te kunnen maken; geeft het hem in de hand, zegt dat de jongen (als voorbeeld hoe zich te verdedigen) het hem op de borst moet zetten, grijpt in die positie de beide handen van den jongeling, en begint uit alle magt om hulp te roepen. Eene patrouille schiet toe, en ziet dat de jongen de pistool op de borst van den gewaanden Markies heeft gezet, neemt den jongen gevangen, haalt de juweelen, welke door Zijne Exell. beschreven worden, uit den zak des leerlings, geeft ze den dief en de jongen gaat naar de gevangenis. De dief geeft ze aan den kassier der vereeniging; de kassier gaat voor eigene rekening met de juweelen naar een bankier, die den kassier bedriegt, door hem met papier, dat geene waarde heeft, te betalen; de bankier zendt de juweelen aan eene danseuse, die den bankier bedriegt, daar zij zich laat schaken, en wel door Zijne Exellentie die de danseuse bedriegt, en haar de juweelen ontneemt, om die aan den bestolen leerjongen, die eene jongere broeder van Z. E. blijkt te zijn, terug te geven. Het stuk hangt dus van bedriegerij, opligterij, zakkerolderij, enz., aan elkander. De Heer Kapper was een goede Excellentie en toont veel aanleg; de Heer E. Bamberg speelde onverbeterlijk; zijn voorkomen was echter niet goed, het scheen alsof hij een masker voor het gelaat had, dat een doodshoofd voorstelde. De Heer Burksen, Soeter en Judels kweten zich goed. De rol van Fideline had door Mej. Chr. Stoetz, behooren vervuld te worden; Mej. Lamé kweet zich naar hare beste krachten. Mej. Samethini mag wel verkouden, maar niet onverschillig of nonchalant op het tooneel zijn; zij zal op die wijze niet vooruit gaan, wanneer zij bij eene dame, wier bescherming zij en haar geliefde inroepen, binnen komt zonder te groeten of zelfs die dame aan te zien, onverschillig naar voren loopt, en daar tegen een harer bekenden, die zich onder het publiek bevindt, lacht en groet. Dat behoort niet en is te bejammeren, daar Mej. Samethini vroeger wel aanleg toonde. De overige vertooners kweten zich goed.

SALON in de Amstelstraat. In dezen Schouwburg is niets nieuws opgevoerd; de voorstellingen in den loop dezer week gegeven, bestonden voor namelijk uit de herhaling van het gunstig bekende tooneelspel: *Een biljet van duizend gulden* en uit Kotzebue's *Bloedverwanten.* Dit laatste stuk, Maandag jl. als benefice-voorstelling van den Heer Judels opgevoerd, werd door een overtalrijk publiek bijgewoond, dat den verdienstelijken beneficiant met bijvals-betuigingen overlaadde; ook de Heeren van Ollefen, van Biene, Bruyn, Strelitski, Rozelaar en de Dames Kamphuizen en ... deelden in die blijken van goedkeuring. Ook de overige kleinere rollen werden goed opgevoerd en met genoegen gezien.

GRAND THEATRE DES VARIÉTÉS. Nog steeds lokt de *Schipbreuk van la Pérouse* een talrijk publiek naar dezen schouwburg en dit bevreemdt ons geenzins, want dit stuk, hoewel een spectakelstuk, is niet zonder verdiensten, aan de decoratien, machinerien, enz., is de grootste zorg besteed, waarvoor de Heer van Lier telkenmale beloond wordt, door dat het opgetogen publiek (en er komen waarachtig schoone tooneelen in dit drama voor) hem telken avond ten tooneele voert; ook de opvoering is zeer verdienstelijk, waarvan voornamelijk aan Mw. van Lier, Donhoff, von der Finck en aan de Heeren Faassen, Lorjé, Nuggelmans, B. van Lier, enz., de eer toekomt. Op Dingsdag a. s. zal voor dezen laatste (een zeer verdienstelijk lid van dit tooneelgezelschap en die zich in de *Schipbreuk van la Pérouse* als graaf Cagliostro zeer gelukkig kwijt) eene benefice voorstelling plaats hebben. Wij wenschen, dat eene talrijke opkomst dien acteur het bewijs moge leveren, dat het publiek zijne talenten op prijs stelt. Bij die gelegenheid zullen een nieuw blijspel *Pantoffel en Degen of de Vrouw is de Baas*, naar het Hoogduitsch van F. Holbein en eene kleine vaudeville: *Vrouwen blijft van de Rumflesch af*, opgevoerd worden. Dit belooft dus eene zeer genoegelijke voorstelling, welke wij hopen, dat door velen zal worden bijgewoond.

SCHAAKSPEL.

OPGAAF N°. 661.

Wit begint en geeft op den 3den zet mat.

ZWART.

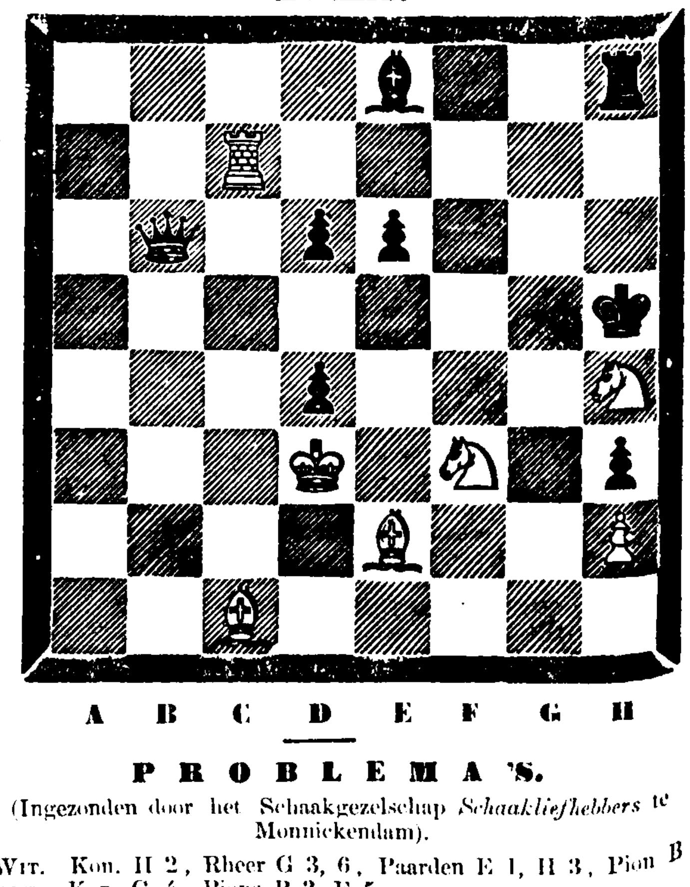

PROBLEMA'S.

(Ingezonden door het Schaakgezelschap *Schaakliefhebbers* te Monnickendam).

1. WIT. Kon. H 2, Rheer G 3, 6, Paarden E 1, H 3, Pion B 2.
ZWART. Kon. G 4, Pions B 3, E 5.
Wit geeft op den 4den zet mat.

2. WIT. Kon. B 6, Kgin E 6, Rheer F 3, Paarden C 7, D 2, Pions B 4, C 3.
ZWART Kon. A 4, Kgin H 7, Rheer B 1, 8, Paarden B 7, C ..., Pions A 5, B 2.
Wit geeft op den 5den zet mat.

OPLOSSING VAN N°. 660.

1. WIT.	E 4 op G 2	ZWART.	H 2 op D 6
2.	G 2 〃 B 2 †		A 3 〃 B 2
3.	A 2 〃 A 4 † en mat (met variatie).		

OPLOSSING DER PROBLEMA'S.

1. WIT. C 4 op B 6, A 2 op A 3, B 1 op A 2, B 6 op D 5 (met variatie).
2. WIT. G 4 op F 5, F 5 op F 6, F 8 op G 6, B 8 op H 8, of Zwart: G 2 op G 1 (wordt Kgin), G 1 op F 2, F 2 op F 3, G 7 op G 5.

Wij hebben goede oplossingen van de Opgaaf ontvangen van het Schaakgezelschap *Schaakliefhebbers* te Monnickendam, Schaakgenootschap te Wynaldum, Schaatgenootschap *Pallas* te Borculo en van de HH. G. S. en J. D. B. te Dordrecht, V. O. te 'sGravenhage, J. A. B. te Harderwijk.

AMSTERDAM BIJ GEBR. DIEDERICHS. — GEDRUKT BIJ C. A. SPIN & ZOON.

N°. 8777. NIEUWE AMSTERDAMSCHE COURANT. A°. 1860.

ALGEMEEN HANDELSBLAD.

ABONNEMENTSPRIJS VOOR 3 MAANDEN:
Voor Amsterdam........ƒ 7.50. Voor de overige Steden des Rijks ƒ 8.50.
Zondags-Editie....... " 1.50. Afzonderlijke Couranten...... " 0.10.
Ieder loopend Kwartaal moet voldaan zijn uiterlijk op den 15den der 3de maand.

Maandag 6 Februarij.

UITGEVERS-DIRECTEUREN, GEBROEDERS DIEDERICHS.

Brieven Franco aan het Bureau Handelsblad.

PRIJS DER GEWONE ADVERTENTIËN:
Van EEN tot ZEVEN regels, behalve de 35 c. zegelgeld..........ƒ 1.75.
Iedere regel meer.." 0.25.
Buitengew. groote Lett., naar mate der ruimte die zij beslaan, à 25 c. per regel.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL bevattende het Verslag der Beraadslagingen over het Ontwerp van Wet betreffende de SPOORWEGEN, in de Zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van Vrijdag 3 Februarij jl. gehouden.

BUITENLAND.

Engelsche Post.

LONDEN, Donderdag 2 Februarij (des Avonds).

Eergisteren is te Windsor het diner ten hove bijgewoond door den Prins van Oranje, den Prins van Wallis, Prinses Alice, den hertog van Cambridge, den Nederlandschen gezant baron Bentinck, de graven van Bylandt en van Rechteren, den kolonel van den Bosch, enz. Na het middagmaal zijn de hertog en de hertogin van Aumale hunne opwachting aan de hooge personaadjes komen brengen. In den avond had eene tooneelvoorstelling in het paleis plaats. Gisteren namiddag is de Prins van Oranje naar Londen gekomen om te verschijnen op eene receptie, ten huize van lord en lady John Russell; ook bij de burggravin Palmerston is hij genoodigd geweest.

— De zitting van het Huis der Gemeenten is gisteren geheel gewijd geweest aan de behandeling van binnenl. aangelegenheden, die voor het buitenland niets van belang opleverden.

— Eenige leden van de Londensche brigade vrijwilligers, die op dit oogenblik reeds 1226 man sterk is, heeft aan haren luit.-kolonel G. M. Hicks, die zich veel moeite tot de oprigting van dit corps heeft gegeven, een fraai geschenk aangeboden, bestaande in een prachtig strijdros geheel uitgedost; in de holsters bevinden zich een paar met zilver gemonteerde pistolen, voorzien van eene gepaste inscriptie.

— De *Morning Post* verdedigt den Heer Drummond Hay tegen de beschuldiging der Spaansche dagbladen, dat hij met de Mooren zoude heulen, ten einde het Spaansche operatie-leger zoo veel mogelijk afbreuk te doen.

— Uit officiele opgaven blijkt, dat de rijks-inkomsten gedurende het op ultimo September 1859 geeindigde dienstjaar hebben bedragen 65,990,298 £ en de uitgaven 67,033,158 £, zoodat er een tekort is van 1,042,860 £.

— De geneeskundige directeur-generaal des legers, de Hr. T. Alexander, is gisteren avond overleden. Hij had onder anderen de oorlogen tegen de Kaffers en in de Krim bijgewoond.

— In Ierland heeft het berigt der opheffing van de *Univers* aan den Keizer der Franschen het laatste overblijfsel van populariteit, hetwelk hij daar nog bezat, doen verliezen.

— Men wil hier het berigt hebben ontvangen, dat tusschen Peru en Ecuador een vredestractaat is tot stand gekomen.

— Berigten van de Kust der Stille Zuidzee melden, dat het Britsche oorlogsschip Pylades op 13 Dec. Vancouvers-eiland had verlaten, om te Panama de aldaar uit Mexico aangevoerde specie, die gezegd wordt £ 400,000 te bedragen, aan boord te nemen.

Duitsche Post.

WEENEN, 1 Febr. In het jongste nommer der *Wiener Zeitung* wordt een uitvoerig artikel gelezen betreffende de zoo gewigtige aangelegenheid, de regeling der protestantsche kerk in Hongarije, hetwelk ongetwijfeld in verband staat met de beraadslagingen gehouden met de HH. Valy en Pronay, die heden door den Keizer in een bijzonder gehoor zijn ontvangen. Daarin wordt onder anderen gezegd, dat deputatien, betreffende die aangelegenheid niet door den Keizer kunnen ontvangen worden, tenzij deze vooraf 's Keizers vergunning daartoe hebben gevraagd en verkregen. Wat wijders betreft de zaak zelve en het verschil van meening daaromtrent, deze worden door de regering van te groot gewigt geacht dan dat zij zich niet zou willen beijveren om die waar het kan uit den weg te ruimen. Als een der meest geschikte middelen om daartoe te geraken, beschouwt zij de bespreking dier zaak met de voornaamste en invloedrijkste personen in Hongarije, die steeds door de regering met de hun verschuldigde achting zijn ontvangen.

De regering, zoo leest men verder, hoopt dat op die wijze door het betoonen van onderling vertrouwen en zucht tot toenadering de gerezen bezwaren uit den weg zullen geruimd worden.

— Het besluit des Keizers betreffende den Baron von Hess, waarbij hij wordt ontheven van de betrekking van chef van den generalen staf, heeft algemeene bevreemding verwekt, en is beschouwd als moest dit besluit ten bewijze strekken, dat de zoo hoog geschatte man in ongenade was gevallen. Een der dagbladen merkt hierop aan, dat de veldmaarschalk zijn 75ste jaar reeds heeft bereikt en herhaaldelijk door hem is aangedrongen op zijn ontslag, terwijl het voorbeeld van den veldmaarschalk Wimpffen wordt aangehaald, die even als de veldmaarschalk v. Hess na zijn ontslag als bevelvoerend generaal van Neder-Oostenrijk werd benoemd tot kapitein der arcieren lijfgarde, gelijk dit thans het geval is met den Baron von Hess tot kapitein van de trawanten lijfgarde.

— Het jongste nommer van het *Reichsgesetzblatt* bevat een besluit van den minister van binnenlandsche zaken, waarbij het verbod op den uitvoer van paarden wordt opgeheven, met uitzondering van den uitvoer naar Sardinie, Toskane, Modena, Parma en de Romagna.

— Men verzekert, dat weldra een nieuw dagblad, een half-officieel orgaan der regering, het licht zal zien, waartoe het plan vroeger reeds heeft bestaan, maar welks verwezenlijking door bijzondere omstandigheden was vertraagd.

— Naar men uit Pesth meldt heeft de deputatie der Hongaarsche Protestanten een dagboek uitgegeven, betreffende haar wedervaren in de hoofdstad.

BERLIJN, 3 Febr. (des Ochtends.) Bij het Huis der afgevaardigden zijn uit alle oorden des lands petitien ingekomen, in sommige van welke wordt aangedrongen op eene meer gelijkmatige verdeeling van den last van inkwartiering onder alle bewoners, welke last tot heden voornamelijk drukt op de eigenaren van vaste goederen, terwijl daarentegen zeer velen verder gaan en dringend verlangen dat de staat worde belast met het verzorgen en huisvesten van doortrekkende militairen. Als uitzondering werden beschouwd tijden van oorlog of waarin de strijdkrachten des lands mobiel zijn verklaard. Uit naam van den minister van binnenlandsche zaken werd door een der tegenwoordige leden van het kabinet geantwoord, dat op voorstel van den landdag van de Rijnprovincie reeds door het kabinet over eene meer gelijkmatige verdeeling dier lasten werd beraadslaagd.

— Het nieuwe wets-ontwerp betreffende den rente-waarborg van het kapitaal van 6 millioen thalers, zijnde het bedrag der prioriteits-leening ten behoeve van den aan te leggen Rijn-Nahe-spoorweg aangegaan, zal jaarlijks beloopen 270,000 thalers.

— Engeland stelt voor om het verdrag, betreffende den Stadertol te verlengen. Hanover van zijne zijde eischt, dat zijne schadeloosstelling voor geheven regten gesteld worde op ¼ van de gekapitaliseerde opbrengst.

— Voor eenige dagen is de heerlijkheid Neustadt tot een majoraat verheven, ten behoeve van den graaf von Keyserling, die als zoodanig tot erfelijk lid benoemd is van den Pruisischen landdag.

— Uit Rome wordt gemeld, dat aldaar eene commissie is gevormd, belast met het verzamelen der vereischte bijdragen, waaruit zoo spoedig mogelijk een metalen standbeeld op te rigten, ter nagedachtenis van den zoo algemeen vereerden Arndt, in de stad, waar hij kort geleden is ontslapen en zijn stoffelijk overschot thans rust.

— Uit Kopenhagen wordt medegedeeld, dat op het platte land en in de kleinere steden de zucht meer en meer aanwakkert om gelden bijeen te brengen tot den opbouw van het kasteel Frederiksborg. Tevens wordt gemeld, dat de jongste rustverstoringen in de hoofdstad niet uitsluitend moeten toegeschreven worden aan de bestaande verbittering tegen de gravin Danner, maar dat zekere staatkundige partij, welke de vrijzinnige beginselen bestrijdt met allerlei middelen, zich daarin heeft gemengd om haar doel te bereiken.

— Uit Flensburg wordt berigt, dat in de jongst verloopen weken dagelijks paarden-transporten naar het zuiden des lands worden gezonden, voor rekening van vreemde kooplieden.

— De afgevaardigde Thompson heeft aan den landdag een voorstel gedaan om den vorigen minister voor Sleeswijk in staat van beschuldiging te stellen. Deze motie zal waarschijnlijk door de meerderheid der vergadering worden aangenomen.

— Men meldt uit Stockholm, dat de gezondheid van den Koning zoo verzwakt is, dat hij zich van alle bemoeijingen met staatsaangelegenheden moet onthouden. Dit werkt nadeelig op den gang van het bestuur, want het ministerie, hetwelk de meerderheid van den landdag en vooral van den stand der ridderschap tegen zich heeft, is daardoor genoodzaakt voorloopig aan het bestuur te blijven, niettegenstaande het zijn besluit heeft kenbaar gemaakt om af te treden.

— Men meldt uit Petersburg, dat het dagblad *Kollokol* (de Klok), hetwelk te Londen het licht ziet, met buitengemeen scherpe taal de misbruiken gispt, in Rusland bestaande. Het gevolg hiervan is, dat ieder, bij wien dit dagblad wordt gevonden, blootgesteld is aan velerlei onaangenaamheden van de zijde der policie. Dat dit nog in hoogeren graad het geval is met personen, die in briefwisseling staan met den hoofd-redacteur van dit blad, den Heer Hertzen, laat zich gereedelijk begrijpen. Toch heeft het dezer dagen iemand gewaagd een brief aan gemeld blad zelf aan het postkantoor ter frankering aan te bieden. Een ondergeschikt ambtenaar weigerde dien aan te nemen. Op aandringen van den schrijver des briefs werd de chef van het postkantoor geroepen. Ook deze weigerde den brief te frankeren en ging nog verder, want hij deed den vreemde in hechtenis nemen en opende den brief. Het bleek nu, dat gemelde brief eene zware beschuldiging inhield tegen het hoofd der policie. Zoodra het gebeurde ter ooren des Keizers kwam, gaf deze last om den schrijver des briefs op vrije voeten te zetten; tevens beval hij, dat de zaak ten strengste behoorde te worden onderzocht.

— Volgens berigten van de Amur ontvangen, was de gouverneur-generaal van oostelijk Siberië, de graaf Muravief Amursky den 3den Nov. ll. te Blagowjaschtscherask aangekomen. Aldaar bevond zich het nieuw gekozen hoofd der Mandschurei, ten einde met den gouverneur-generaal eene conferentie te houden. Men verwacht van dezen stap zeer veel goeds ten opzigte van het verkeer met de Mandschurei; te meer wordt dit gewenscht, dewijl de pogingen deswege in het werk gesteld, vruchteloos zijn geweest. In het begin van December zou de gouv.-gen. zich naar Irkutsk begeven.

FRANKFORT, 2 Febr. In goed onderrigte kringen verzekert men, dat de militaire bondscommissie zich incompetent heeft verklaard ten aanzien van het voorstel van Pruisen, betreffende de organisatie van het bondsleger.

— Uit Bregenz, in Vorarlberg, verneemt men, dat het daar garnizoen houdende 1ste bataljon der keizerlijke jagers bevel heeft bekomen om zich marschvaardig te houden en dat eerlang in Tyrol vele troepen zullen worden bijeengetrokken.

— Van Oostenrijksche zijde wordt medegedeeld, dat de Paus zich thans geneigd betoont voor de afscheiding van Tessino en Punschlaw (Graauwbunderland) van de Lombardische bisdommen.

— Men berigt uit Coburg, dat eergisteren aldaar heeft plaats gehad de opening van den landdag. Gisteren heeft de landdag met algemeene stemmen het besluit genomen om toe te treden tot de conventie op 7 Aug. 1858 door de Zuid-Duitsche staten gesloten, betreffende de invoering van een gelijkvormig muntstelsel. De oude muntspecien zullen worden ingetrokken en de uitgaven daartoe vereischt zullen komen ten laste van de staatskas.

— In alle militaire werkplaatsen van Beijeren wordt met veel ijver gearbeid. Vooral in de buskruid- en geweerfabrieken.

— Te Bremen is den 1sten dezer het nieuw gebouwde tolverbonds-entrepot geopend.

— Uit Mainz wordt het volgende gemeld: Sedert gisteren vertrekken van hier dagelijks drie treinen naar K[illegible] morgens, ten 11½ ure des voormiddags en ten 3 ure des namiddags op den nieuwen spoorweg; van Keulen herwaarts des morgens 5 en 9 ure en des namiddags 1 ure.

Fransche Post.

PARIJS, Donderdag 2 Februarij.

Heden is een kabinetsrescript toegezonden aan den aartsbisschop van Parijs, om hem opmerkzaam te maken op sommige zeer heftige predicatien, welke in kerken op het platte land zijn gehouden. Eenige predikers hadden Keizer Napoleon kenbaar aangeduid onder den naam van "Juliaan de Afvallige." De aartsbisschop van Parijs is in zijne hoedanigheid van primaat des keizerrijks uitgenoodigd, om aan al de bisschoppen eene circulaire te zenden, om hen op hunne hoede te doen zijn tegen de overdreven predicatien der pastoors.

— De rondgaande brief des Pausen zal Zondag in de kerken dezer hoofdstad worden afgelezen, waarna de kardinaal aartsbisschop Morlot een mandement zal uitvaardigen en al de geestelijken in zijn district tot matiging aansporen. Men zegt, dat de bisschop te Quimper in een brief aan den Keizer inlichtingen gevraagd heeft omtrent den algemeenen toestand, en dat Z. M. daarop in eenen allezins bevredigenden en geruststellenden zin heeft geantwoord.

— Ten bewijze, dat er nog niet gedacht wordt aan een terugkeer der Fransche troepen uit Rome, kan strekken dat de echtgenoot van den generaal Goijon, die eenigen tijd hier heeft doorgebragt, thans naar Rome terugkeert.

— Men zegt in clericale kringen, dat door de Fransche regering gretig elke gelegenheid tot transactie met den Heiligen Stoel zal worden aangegrepen, indien het hof van Rome die mogelijk maakt.

— De regering heeft zich tot de verschillende administratien van spoorwegen gewend, met verzoek om opgave van hare tarieven. Men meent te weten, dat het voornemen bestaat, om al die tarieven voor goederen van grooten omvang, tot een gelijk bedrag van drie centimes de duizend kilo per mijl terug te brengen. Het spreekt van zelf dat dit veel tegenstand bij de belanghebbenden zal ontmoeten, en dat deze zich met de voorstanders van bescherming zullen vereenigen, die het op den duur der regering lastig maken. Men moet er echter bijvoegen, dat de voorstanders van handelsvrijheid mede niet stil zitten. Zoo heeft o. a. te Bordeaux eene vereeniging van ruim 2000 personen een comité benoemd, ten einde de beginselen van handelsvrijheid in den geest des Keizers te handhaven.

— Het vertrek van den Heer de la Tour d'Auvergne naar Berlijn is eenige dagen uitgesteld.

— De generaal-majoor Eckford, tot het Engelsch-Indische leger behoorende, is van Calcutta te Parijs aangekomen, om zich verder naar Londen te begeven. Hij is, zegt men, met eene bijzondere zending bij het Engelsche gouvernement belast.

— Mr. Dufour heeft ter griffie van het hof van cassatie zijne memorie ingediend in de zaak van Mr. Ollivier, betreffende de incompetentie van de kamer van correctionele appellen van het hof van Parijs. Waarschijnlijk zal de zaak den 9den, 10den of 11den dezer worden behandeld. De procureur Dupin zal het openbaar ministerie waarnemen.

— De conclusie van een vlugschrift van den Heer Patricio de la Escosura strekt, om in ontkennenden zin de volgende drie vragen te beantwoorden: Moeten de Hertogen in hun gezag worden hersteld? Moet de Romagna onder het gezag van den H. Stoel terugkeeren? Moet Spanje in de Italiaansche kwestie tusschen beide komen?

— De Heer Veuillot zal een deel uitmaken van de redactie van den *Figaro*. In de volgende week zal hij zijne betrekking aanvaarden. Hij zal zijne karakterschetsen van schrijvers niet onderteekenen.

— Gedurende het laatste kwartaal van het afgeloopen jaar hebben 14 dagbladen waarschuwingen ontvangen, 10 dagbladen en andere periodieke geschriften zijn in beslag genomen of door het openbaar ministerie vervolgd.

— In verschillende industriele districten houdt men zich zeer ernstig bezig met het zenden van afgevaardigden, die, tegelijk met de expeditie naar China, zullen vertrekken, om een naauwkeurig verslag te geven van den ruilhandel, die met het hemelsche rijk zou kunnen gedreven worden. Het is de industriele maatschappij van Elboeuf, die uit het oogpunt van de voortbrenging van wol en het verbruik van geweven goederen van dezelfde stof, het initiatief van den belangrijken maatregel genomen heeft, dien wij hierboven vermeld hebben.

— De vereeniging tot wederkeerig hulpbetoon, genaamd St. Franciscus Xaverius, te Alois, is bij besluit van den prefect ontbonden. Het locaal der vereeniging is verzegeld.

— Den 3den Febr. 1543 werd de eerste geel koperen speld te Parijs ingevoerd; zij kwam uit Engeland. Het verbruik dezer spelden is zoo toegenomen in Europa, dat zij tegenwoordig een bedrag van 75 millioen francs jaarlijks opleveren. Vroeger gebruikten de dames houten pennen.

— De Fransche dagbladen stellen de demonstratie te Nizza tegen de aanhechting van het graafschap van dien naam aan Frankrijk als mislukt voor. Zaturdag avond na de zitting van den raad, hebben 14 personen, meestal onbekenden en in alle gevallen geenszins behoorende tot de zoodanigen die, hetzij door hunnen stand, hetzij door hun vermogen of door hun persoonlijk aanzien tot de notabelen behooren, aan den syndicus een adres ingediend, dat aan den Koning de verzekering geeft van de onwankelbare gehechtheid der bevolking te Nizza.

— De Napelsche minister van policie heeft aan de verschillende ambtenaren des rijks tot den kring van zijn departement behoorende, eene circulaire gerigt, die in den geest en strekking een duidelijk bewijs levert van de weinige sympathie tusschen het gouvernement en de natie. In dit stuk worden de ambtenaren der policie o. a. ten strengste aangemaand, om zonder de minste aarzeling, alle personen te arresteren, ten aanzien van welke zij slechts het geringste ongunstige vermoeden hebben.

— Uit Madrid wordt gemeld, dat de tijding der overwinning op de Marokkanen, den 31sten Jan. behaald, in genoemde stad groote vreugde had veroorzaakt. Men arbeidt met den grootsten spoed aan den spoorweg, tot het gemakkelijk vervoeren van het belegeringsgeschut, enz., naar Tetuan. Al het daartoe benoodigde materieel was binnen 24 uren tijds geleverd door het bestuur van de spoorweg-maatschappij van Seville naar Xeres en Cadix. Men spreekt van eene vermeerdering van het expeditionaire leger. Volgens de *Gaceta Militar* zullen 25 a 30 duizend man derwaarts worden gezonden.

— Het heeft de aandacht getrokken, dat een der dagbladen van Madrid, hetwelk uitsluitend gewijd is aan de militaire aangelegenheden des lands en door velen beschouwd wordt als een orgaan, dat een zeker gezag heeft, van Tetuan spreekt op eene wijze, alsof Spanje die plaats niet alleen reeds genomen had, maar ook alsof het die denkt te behouden. Men zal zich evenwel herinneren, dat in de diplomatieke stukken, die tusschen Engeland en Spanje gewisseld zijn, vóórdat de oorlog met Marokko begonnen is, de Spaansche regering zich jegens Engeland verbonden heeft om haar grondgebied niet ten koste van Marokko uit te breiden. Men zou derhalve daarop kunnen afgaan, ware het niet dat zich een ander feit had opgedaan, hetwelk vreemd is tegenover zoodanige verbindtenis. De opperbevelhebber van het Spaansche leger, de maarschalk O'Donnell, heeft namelijk verklaard dat de haven van Tetuan voor den handel van alle natien zal opengesteld worden.

— Men weet dat de Israëlieten van Tetuan ten getale van 4000 deze stad verlaten hebben om zich te onttrekken aan de gevolgen van den oorlog. Deze ongelukkigen zijn met hunne huisgezinnen naar Algerie vervoerd, waar het Fransche gouvernement hun hulp heeft doen verleenen. Wijders verneemt men dat hunne geloofsgenooten in geheel Europa inteekeningen ten hunnen voordeele openstellen en men verzekert, dat een groot aantal personen, die niet tot de Israelitische godsdienst behooren, aan deze inteekeningen deel hebben genomen.

Belgische Post.

BRUSSEL, Vrijdag 3 Februarij.

De *Nord* behelst eene correspondentie uit Rome, welke, onder anderen, eene karakter-beschrijving van den Paus inhoudt. Zeer ten onregte beschouwde de publieke opinie den oppersten kerkvoogd als iemand van een zwak en weifelend karakter. Dit is slechts gedeeltelijk waar, vermits Pius IX werkelijk somwijlen besluiteloos is, doch alleen, wanneer het betreft nieuwere vraagstukken. Nadat hij echter eenmaal een besluit heeft genomen, [illegible] die correspondentie voorgesteld als een hoogst schrander, doch tevens als een gedwee staatsman, die zeer goed weet te buigen. Pius IX kan worden gebroken, maar zal niet buigen. Het is mogelijk, dat hij aanvankelijk de juistheid erkent van tot hem gerigte redeneringen, maar steeds komt hij spoedig op zijne eerste overtuiging terug. Men meent voor de juistheid dezer karakter-beschrijving te kunnen instaan.

BINNENLAND.

AMSTERDAM, Zaturdag 4 Februarij.

Het bevestigt zich al meer en meer, dat de reis van den Prins van Oranje naar Engeland, in verband staat met zijne verloving met Prinses Alice Mathilde Mary, hertogin van Saksen en Prinses van Saksen Coburg Gotha; zij is het derde kind en de tweede dochter van Koningin Victoria en is geboren 25 April 1843.

Men verneemt, dat het Z. M. den Koning heeft behaagd, op voordragt van de ministers van marine en van kolonien, de tractementen der in Oost-Indië dienende officieren van de onderscheidene corpsen der zeemagt te verhoogen, en wel, die der hoofd-officieren met ƒ600 's jaars, en die van de mindere officieren en adelborsten, en daarmede gelijk gestelde rangen, met ƒ300 's jaars.

Z. M. heeft aan den Heer E. de Kanter, hoofdcomm. bij het depart. van marine, vergund het aannemen en dragen der versierselen van ridder der Leopoldsorde, hem door Z. M. den Koning der Belgen geschonken.

Z. M. heeft 1°. aan den Heer H. H. van der Sande, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als lid der te Dordrecht gevestigde commissie voor de vaart op den Rijn; 2°. tot lid van gemelde commissie benoemd den Heer J. S. J. Vriesendorp.

Z. M. heeft benoemd tot ontvanger der directe belast., in- en uitgaande regten en acc. te Ballum en Nes, op Ameland, den Heer K. R. Steringa, thans comm. 1e. kl. bij 's rijks belastingen te Hoogeloon.

Wij vernemen uit eene goede bron, dat het H. M. de Koningin heeft behaagd de opdragt aan te nemen van een werk, gevloeid uit de pen van den zoo gunstig bekenden Vlaamschen schrijver Aug. Snieders, hetwelk binnen zeer korten tijd te dezer stede het licht zal zien.

De minister van binnenl. zaken, overwegende dat, ten gevolge van het niet-aannemen door den Heer Mr. P. A. Sander, van zijne benoeming tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in het hoofdkiesdistrict Dordrecht eene nieuwe verkiezing moet plaats hebben, heeft bij beschikking van 3 Febr. bepaald: 1°. dat de bedoelde verkiezing in het hoofdkiesdistr. Dordrecht zal plaats hebben op Maandag 13 Febr. aanstaande, en 2°. dat, zoo eene herstemming noodig is, deze zal plaats hebben op Dingsdag den 28sten Februarij aanstaande.

Bij dispositie van Z. Exc. den Minister van Binnenl. Zaken is tot tijdelijk schoolopziener in het derde school-district van Zeeland benoemd dr. P. J. Andreae, schoolopziener in het tweede district, en is de tijdelijke waarneming dezer betrekking in het vijfde school-district in Friesland, opgedragen aan den Heer M. L. van de Woestijne Voerman, schoolopziener van het zevende district.

De Hooge Raad heeft, den 3den dezer, eene belangrijke uitspraak gedaan in tiendzaken. Op de pleidooijen van den Heer Mr. Delprat, tegen die van de Heeren Mrs. Faber van Riemsdijk en Metman, is namelijk beslist, dat de novale tienden in Nederland *niet* zijn afgeschaft en bij de wet van 26 Augustus 1822 aan den Koning zijn overgedragen; zoo als dit laatste trouwens reeds bij vroegere arresten was uitgemaakt.

Volgens een berigt van Zr. Ms. consul te Libau nopens den oogst in 1859, was de Tarwe best, van 130 ℔ gemiddeld gewigt, en stond de opbrengst gelijk met een gewonen oogst. De Rogge was goed, van 120 ℔ gemiddeld gewigt, en de opbrengst ⅞ van een gewonen oogst. De Garst was goed, van 103 ℔ gemiddeld gewigt, en de opbrengst ¾ van een gewonen oogst. De Haver was tamelijk goed, van 72 ℔ gemiddeld gewigt, en de opbrengst ½ van een gewonen oogst. Van de Erwten was de kwaliteit niet voldoende, en de opbrengst ½ van een gewonen oogst. De Aardappelen waren redelijk geslaagd, ofschoon niet vrij van ziekte in sommige streken, en de opbrengst was ¾ van een gewonen oogst. Lijnzaad was goed, de opbrengst ¼ van een gewonen oogst. Vlas was niet bijzonder gelukt, en had hoogstens ⅜ van een gewonen oogst opgebragt.

Burgemeester en wethouders dezer stad, in vereeniging met het bestuur der *Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten,* brengen ter kennis, dat de 27ste tentoonstelling van kunstwerken van levende kunstenaars zal plaats hebben van Maandag 3 Sept. tot Maandag 8 Oct. e. k. en dat te dier gelegenheid gouden medailles worden uitgeloofd. De kunstwerken moeten van 1 tot 20 Aug. aan het lokaal der Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten worden bezorgd.

In de Afd. Koophandel der Maatschappij Felix Meritis is op 15 Dec. door den Heer H. A. Insinger eene voorlezing gehouden over de doorgraving van Holland op zijn smalst.

Wij hebben toen in een zeer uitvoerig verslag het hooge belang van deze redevoering doen uitkomen. Met genoegen hebben wij dan ook bespeurd, dat deze rede dezer dagen door het Comité ter Bevordering der doorgraving alhier is uitgegeven en bij den boekhandelaar P. N. van Kampen te dezer stede verkrijgbaar gesteld. Twee schetskaartjes van de Texelsche zeegaten zijn daaraan ter verduidelijking toegevoegd.

Men leest in de *Middelb: Ct.* het volgende: Er zullen eerstdaags groote veranderingen in de wijze van aanneming van manschappen voor de marine plaats hebben, welke een gevoeligen slag zullen toebrengen aan de aanbrengers, alsmede aan diegenen, die de maandbrieven en schuldbekentenissen der pas aangenomen schepelingen met ongehoorde woekerwinst kochten, en voorts ook aan de slaapbazen of volkhouders. De minister is namelijk van plan de maandbrieven, welke den schepeling verstrekt worden om de schuld te voldoen, door hem gedurende den tijd dien hij aan wal doorbrengt, bij zijn slaapbaas gemaakt, te doen vervallen. Deze maandbrief, welke naar evenredigheid der kwaliteiten eene meer of minder aanzienlijke som bedraagt en eerst een jaar na de uitgifte door het departement wordt ingewisseld, wordt natuurlijk niet dan met groot verlies voor den schepeling in betaling aangenomen en gaf aanleiding tot de grootste knoeijerijen. De schuldbekentenis (bijna hetzelfde als de maandbrief) wenscht de minister te behouden, vooral voor die kwaliteiten, waarin men zich zelf moet uitrusten, maar dezelfde waarde te geven als den wissel, namelijk betaalbaar op 30 dagen zigt, waardoor zij op alle soliede kantoren zal worden gedisconteerd, en de schepelingen voor eene geringe korting, de som waarvoor zij de schuldbekentenis hebben geteekend, zullen ontvangen, in plaats van op de ƒ 100, 25 of 30 te moeten verliezen, hetgeen thans plaats vindt. Nog zoude de premie met het aanbrenggeld verhoogd worden, voor diegenen, welke zich zelven aanbrengen, en waardoor men hen uit de handen der aanbrengers wenscht te houden. Reeds lang heeft men dit noodzakelijk kwaad met leede oogen aangezien, maar de vrees om door de afschaffing dier maandbrieven enz., een geduchten slag aan de aanneming toe te brengen, en dus verhindering in de dagelijksche dienst teweeg te brengen, had het nemen van afdoende maatregelen tot nog toe verhinderd. Thans echter, nu men ruim van volk voorzien is, en vooral ook omdat de reëngagementen beduidend toenemen, wenscht de minister hiertoe over te gaan, en zijn er naar wij vernemen reeds aanschrijvingen naar de verschillende directien gezonden, om de gevoelens omtrent de voorgestelde wijzigingen te vernemen, zoodat men mag onderstellen, dat die zoo onzedelijke en voor den schepeling nadeelige handelingen, weldra zullen zijn vervallen.

* 's GRAVENHAGE, 2 Febr. In de zitting van den Hoogen Raad, burgerlijke kamer, van heden heeft de Heer adv.-gen. Gregorij zijne conclusie voorgedragen in de zaak van den Heer baron Ziegesar, gepensioneerd kapt. in Oostenrijksche dienst, wonende te Bockenheim bij Frankfort a/M. eischer in cassatie, tegen vrouwe J. of J. J. Bondt, echtgenoot van genoemden Heer, tijdelijk hier te lande verblijf houdende; de adv.-gen. zeide dat eene vreemde getrouwde vrouw, die hier te lande haar tijdelijk verblijf houdt, doch wier man alhier noch zijne woonplaats noch zijn verblijf heeft, door den regter van haar werkelijk verblijf kan worden gedagvaard; en dat derhalve het provinciaal geregtshof in Noord-Holland, hetwelk bij arrest van den 30sten Junij 1859, het tegendeel beslist had, heeft geschonden art. 126, tweede lid, van het wetboek van burgerlijke regtsvordering en de artt. 74 en 78 van het burgerlijk wetboek verkeerd heeft toegepast. Vermits alzoo het aangevoerde middel van cassatie naar het oordeel van den advocaat-generaal gegrond is, heeft hij geconcludeerd tot vernietiging van het arrest, in deze tusschen partijen gewezen en tot terugwijzing der zaak naar hetzelfde hof, ten einde haar met inachtneming van de uitspraak van den Hoogen Raad verder te behandelen en te beslissen, met veroordeeling der verweerderes in de kosten, bevel tot teruggave der geconsigneerde boete van cassatie en reserve der overige kosten tot de eind-uitspraak. Op den 2den Maart a. s. zal de Hooge Raad in deze zaak uitspraak doen.

In dezelfde teregtzitting zijn wederom behandeld de dikwerf medegedeelde zes zaken, waarin het betrof even zoo vele vervolgingen tegen den Heer S. van Donser, notaris te Dordrecht, ter zake van beweerde overtreding van art. 26 der wet op het notaris-ambt. [illegible] bij het prov. geregtshof te Utrecht, voor welk hof deze zaak het laatst is behandeld, beweerd: schending van art. 26 der wet op het notaris-ambt en verkeerde toepassing van artt. 210 en 234 van het wetboek van strafvordering. De heer advocaat Mr. J. G. Roebussen, die in deze voor den gerequireerde in cassatie is opgetreden, heeft zoowel op grond der jurisprudentie van den Hoogen Raad als van den geest der wet het aangevoerde middel bestreden en de beklaagde arresten verdedigd. Den 17den Febr. aanstaande zal de Heer advokaat-generaal Gregory zijne conclusie nemen.

ZUTPHEN, 3 Febr. Men verneemt, dat de legaten door wijlen onzen stadgenoot, den Heer Bakker, aan de diaconie der Hervormde gemeente alhier vermaakt, te zamen het zeer aanzienlijk bedrag uitmaken van negen duizend gulden.

GRONINGEN, 2 Febr. In het begin dezer week zijn bij sommige ingezetenen dezer stad brieven bezorgd, die zoo als op het adres vermeld staat, per trekschuit van Winschoten of Zuidbroek komen en waarvan het port 5 cent bedraagt, terwijl er bovendien ook slechts 5 cent verlangd wordt voor het bezorgen. Die brieven en vooral het adres er van, zijn zeer goed geschreven, maar behelzen overigens niets dan de verrassende tijding, dat een opregte vriend, die veraf woont, maar zich thans toevallig in de nabijheid van Groningen bevindt, den betaler der 10 cent een bezoek wenscht te geven of, volgens eene andere lezing, met een bezoek wenscht te vereeren. Hij wil liefst onbekend blijven, natuurlijk opdat de blijschap over het wederzien te grooter zij, en teekent daarom zijne brieven ook slechts met voorletters. Tot dusver schijnt hij dan ook onbekend gebleven te zijn, zelfs bij de mannen der policie, die evenwel zeer verlangen hem te leeren kennen, en er op bedacht zijn om hem, bij eene eventuële ontmoeting, eene welverdiende ontvangst te bereiden.

(VERVOLG DER BERIGTEN ZIE BLADZ. 5.)

ADVERTENTIEN.

Ondertrouwd: JOSEPH GUTJAHR
HARDERWIJK, EN
3 Februarij 1860. CORNELIA WILHELMINA GROOTHUIJZEN. (2185)

Getrouwd: J. M. W. WITTE
ROTTERDAM, EN
2 Februarij 1860. J. F. M. P. SLEURS.
Algemeene Kennisgeving. (2177)

Bevallen van een *ZOON*, C. D. KOPER—CAMMANN.
3 Februarij 1860. (2175)

Heden overleed na een langdurig en geduldig lijden, onze geliefde 3de Dochter ELISABETH PETRONNELLA LOUISA.
AMSTERDAM, J. F. BOUISSOU.
2 Februarij 1860. E. P. L. BOUISSOU,
(2214) GEB. STRAUBE.

In den ouderdom van ruim 71 jaren, overleed heden mijn Vader, MEIJER JOSEPH RASZEERDER, aan wien ruim 50 jaren is vergund geweest de Stokken en Parapluies aan de Koopmansbeurs alhier te bewaren, welke Betrekking thans alleen door mij wordt waargenomen; verzoekende beleefdelijk gedurende zeven dagen, zijnde de zeven treurdagen, vrij van gemelde dienst te mogen zijn. J. M. RASZEERDER.
AMSTERDAM, 4 Februarij 1860. (2214)

Heden overleed mijn hartelijk geliefde Echtgenoot de Heer B. SCHOLTEN in den ouderdom van 58 Jaren, diep betreurd door Mij en mijne Kinderen.
ALMELO, 2 Februarij 1860. A. B. BREMMERS,
(2187) WED. B. SCHOLTEN.

Voor de menigvuldige Bewijzen van Deelneming mij betoond bij het overlijden van mijn geliefden Echtgenoot den Heer L. LAZARE, betuig ik, ook namens mijne kinderen, mijnen welmeenendsten dank.
's HAGE, B. POLAK,
3 Februarij 1860. WED. L. LAZARE. (2316)

Die iets te vorderen hebben van- of verschuldigd zijn aan den Boedel van den onlangs alhier op de Reguliersbreestraat overleden Heer GEORG MICHAEL MEESTER, in leven Ambtenaar bij 's Rijks Entrepotdok, gelieven daarvan voor den 25sten Februarij 1860 opgave te doen ten Kantore van den Notaris J. VAN DER SPRANG VAN LEE, op de Prinsengracht bij de Runstraat HH 330 te Amsterdam. (2153)

ACCOORD.

De Curator in het Faillissement van J. A. L. HOLLEN, *Koopman en Winkelier in Manufacturen*, wonende te Elburg, maakt bij deze bekend, dat op heden door den Failliet een ACCOORD aan zijne erkende Concurrente Crediteuren is aangeboden geworden, hetwelk ter Griffie van de Regtbank te Arnhem is gedeponeerd, te inzage van de Belanghebbenden en dat over hetzelve zal worden gestemd op Woensdag den 22sten Februarij 1860, des Voormiddags ten Elf Ure, in een der Localen van het Paleis van Justitie te Arnhem.
HARDERWIJK, 2 Februarij 1860. *De Curator voornoemd,*
(2186) Mr. A. W. HOETH.

GYMNASTIEK-ONDERWIJZER GEVRAAGD.

Aan de INRIGTING VOOR DE GYMNASTIEK, opgerigt door de beide Amsterdamsche Departementen der *Maatschappij tot Nut van Algemeen*, wordt gevraagd, tegen een Salaris van ƒ 45 's Maands:

EEN TWEEDE ONDERWIJZER,

niet beneden de 25 Jaren, bekwaam om de Gymnastiek in haren geheelen omvang te Onderwijzen en volkomen op de hoogte van zijn Vak. Behalve Practische bedrevenheid en tact van Onderwijzen, worden voldoende Getuigenissen van Goed Zedelijk Gedrag vereischt. Voor 20 Febr. Schriftelijke Vrachtvrije aanmelding met opgaaf van Woonplaats, bij den Secretaris van het bestuur der school, MR. E. A. BERKHOUT, Singel hoek Wijde Heisteeg, te Amsterdam. (2094)

TECUM HABITA

Zij, die in den kortsten tijd en hoogste volkomenheid *fraai* en *vlug* willen leeren **SCHRIJVEN** of **TALEN SPREKEN**, vervoegen zich in het GRAFISCH MUSEUM van den Koninklijke Hof-Kalligraaf **DEKKER**, *Tecum Habita*, Heerengracht bij de Hartenstraat, KK 180. (2138)

P. J. OOLGAARDT en W. F. WESTERMANN, Makelaars, presenteren als Lasthebbenden van hunne Meesters op Donderdag 9 Februarij 1860, des Avonds ten zes Ure in *de Brakke Grond*, in de Nes, te Amsterdam, ten overstaan van den Heer B. FARRET, aan de Meestbiedenden te Verkoopen:

190 Kisten à 36 Krnikjes **JAPANSCHE SOYA.**
200/1 Kisten **NIEUW MUSC. ROZIJN.** (in lagen)
50 Fustjes **KRENTEN.**
70 Vaatjes gedroogde nieuwe **AMER. APPELEN** en
20 Balen **FRANSCH ANIJSZAAD.**

Liggende en te zien als nader bij Notitie zal worden aangewezen. (1992)

F. A. RUYS en L. L. JACOBSON Azn., Makelaars te Rotterdam, als last hebbende van hunne Meesters, zullen op Dingsdag 7 Februarij 1860, des Voormiddags ten 11 Ure, in het Huis der Notarissen aan de Geldersche Kade, in het openbaar Verkoopen:

102 KRANJANGS JAVA SUIKER,

Gezond en Beschadigd,

geborgen uit het onlangs bij Brouwershaven gestrande Schip *Willem III*, Kapitein C. VAN DEN BURG, van Batavia. (1970)

VERVOLG DER VERKOOPING
IN HET LOKAAL
SINGEL BIJ DE GASTHUISMOLENSTEEG.

HEDEN MAANDAG 6 FEBRUARIJ, VOORMIDDAG: Droogerijen en Verfwaren, Droogist-, Verfkoopers-, Banketbakkers- en andere Winkel-Opstal en Gereedschappen. (2144)

D. F. STIEVEN, A. SCHOUTEN, G. BOOM, R. W. HARTGERINK, L. HARTGERINK Rwzn., H. LOTZ, H. VAN ELDEN, J. DRIESEN en H. SCHUMACHER, Makelaars, zullen op Maandag den 20sten Febr. 1860 des avonds na half Zes Ure in het voormalig *Oudezijds Heeren-Logement* ten overstaan van den Notaris C. METZELAAR verkoopen: N°. 1. Een **HUIS, TUIN** en **TUINHUIS** met afzonderlijk verhuurd wordende Boven- en Benedenwoningen en **ERVE,** staande en gelegen op den Haarlemmerdijk tusschen de Buiten Oranje en Dommerstraten, UU 225. N°. 2. Een **WINKELHUIS, OPEN PLAATS** en **ERVE,** staande en gelegen in de Elandstraat op den hoek van den Bosschenaarsgang, GG 10. Breeder bij billetten omschreven en te bezigtigen Dingsdags en Donderdags van 12 tot 2 Ure, mits van N°. 1 op vertooning van een Toegang-Billet door een der gemelde Makelaars onderteekend. De bewijzen van Eigendom en Veilconditien zullen op den gewonen tijd ten Kantore van genoemden Notaris ter inzage liggen. (2136)

PIANO'S VAN ERARD.

Groot Magazijn van Alle soorten van **STAARTSTUKKEN OPSTAANDE PIANO'S,** bij H. RAHR te Utrecht. Ruime Sortering van **OPSTAANDE PIANO'S** van HERZ, PLEYEL, SOUFLETO, BERNHARDT, VOGELSANGS en anderen.

SERAFIJN-ORGELS, HARMONIUMS en **ORGANINEA** van ALEXANDRE PÈRE & FILS te Parijs en MERKLEN & SCHUTSE te BRUSSEL. Alles tegen vaste Prijzen en met guarantie. De keuze van een Piano uit eene der drie grootste Fabrieken als van Erard, van Pleyel en van Herz gaat hier met de grootste zelfvoldoening door het hooren van de instrumenten naast elkaar. (2127)

A. S. STYER,

25 jaren *buitengewoon Tandheelkundige van het Algemeen Hospitaal* en 10 jaren *honorair Dentist van het Koninklijk Victoria Burger-Gasthuis te Northampton, in Engeland*, is dagelijks te raadplegen over de Chirurgicale en Mechanische geneeswijze der Tanden; zet **KUNSTTANDEN** en **GEBITTEN** in; regelt de Tanden van Kinderen gedurende de wisseling, en alle verdere Operatien de Tandheelkunde betreffende, naar vaste en heelkundige grondbeginselen.

Familien kunnen zich bij het jaar of bij de maand abonneren.
Kalverstraat, 2de Huis van de Bagijnhofsteeg, N°. 276. (2133)

Ter LITHOGRAPHISCHE DRUKKERIJ van DIEPERINK & STEENVELD, Haarlemmerdijk UU 209 alhier, wordt met goed gevolg uitgegeven: Eene GELITHOGRAPHIEERDE PLAAT, van den naam **JEZUS CHRISTUS,** in Beeldwerk vervaardigd; bij elke Letter is de Verklaring gevoegd en tevens aanwijzende waar men in den Bijbel de Beteekenis dier Beelden lezen kan.

De Prijzen zijn, met Goud gedrukt, op 75 Cts. gesteld en in het Zwart op 50 Cts.

HH. Boekhandelaren genieten een bijzonder Rabat, doch wordt niet in Commissie gezonden, maar is op Franco aanvrage verkrijgbaar. (2147)

De gerenommeerde C. BECKER'S
BALANSEN EN BASCULES
worden uitsluitend vervaardigd en zijn te bekomen in de Fabriek van Wis- en Natuurkundige Instrumenten van
(18005) **BECKER & BUDDINGH,** te Arnhem.

Op nieuw ontvangen:

TYZACK'S **SCHEERMESSEN,** die alle andere soorten in fijnheid van snee overtreffen en niet behoeven geslepen te worden; men trekt slechts van tijd tot tijd over eenen goeden Riem, om hun die fijne scherpte weder te geven, waardoor zij zich onderscheiden en het Scheren zoo makkelijk en aangenaam maken.

De gunstig bekende **SCHEERRIEMEN** van den Heer J. P. GOLDSCHMIDT, als ook de **COMPOSITIE,** waarmede ze bestreken
SHAVING TABLETS, SHAVING STIKS, CRÈ D'AMANDES en andere exquise en geurige Scheerzeepen.

CACHOU DI BOLOGNA, dat een aangenaam pikanten sm[aak] heeft, den mond frisch houdt, den adem zuivert en de Tabakslucht [w]neemt. In Doosjes van 25 Cents.

Eene fraaije collectie **SNUIFDOOZEN,** PORTEFEUILLES, PORTE-MONNAIES, SIGARENKOKERS, LUCIFERDOOSJES, LUCIFERS, waaronder **PALMER'S VESUVIANS,** om in open lucht de Sigaren aan te steken.

PARAPLUIES, soliede en elegant, van beste zwarte Zijde, beste Baleinen, Stalen en Rieten Garnituur, alle grootten en kleuren. Uitmuntend ligte en fijne Dames en allerliefste Kinderparapluies.

PANTOFFELS, met vilten en lederen Zolen, in Mans-, Vrouwen- en Kindergrootten, mooije dessins, frissche kleuren en sterke kwaliteit.

GOMSCHOENEN, soliede kwaliteit en goedkoop.

SPEELKAARTEN

die het **VERKOOPHUIS** op de E[...] loppes hebben, zijn goed schuivende en [uit]muntend van Papier en Druk.
Piket 15, Omber 20, Whist 25 C[ts.]

Mooije LAMPEN, nieuwe PENDULES, DOMINO- en SCHA[AK]SPELEN, SPEELKAARTEN, GEZELSCHAPSSPELEN, SPE[EL]TAFELS, KANDELAARS, WASKAARSEN, NACHTLICHT[EN], VUURMAKERS. **VERKOOPHUIS.** (2146)

J. W. SON, CHIR. DENTISTE,

St. Anthonie-Breestraat, tusschen de Nieuwmarkt en Hoogstraat, C [...] over de *OOIJEVAAR.*

KUNSTTANDEN naar het stelsel van Dr. BILLAR[D], GEBREVETEERD DOOR Z. M. DEN KEIZER DER FRANSCHE[N], ƒ 3 en hooger.

De Bovengenoemde gaat steeds voort met het **INZETTEN V[AN] KUNSTTANDEN** naar alle bekende Methodes, waarvoor een a[antal] Jaren wordt gewaarborgd. Verrigt verder al wat de TANDHEELKUN[DE] betreft. (2150)

Met April a. s. wordt gevraagd: Een **SMIDSKNECHT,** het Sch[...] werk verstaande, van goed Gedrag, Prot. Godsdienst, tegen Goed L[oon] en Vast Werk. Adres Franco Brieven bij L. A. VERVAT, Mr. S[mid] te Huizen bij Naarden. (213[2])

LITHOGRAPHISCHE STEENEN,

te bekomen bij **TH. J. DOBBE,** te Utrecht.
Dezelfde heeft Agentuur voor ZUILEN-BAZALT, MARMER en STE[EN]HOUWWERKEN. (1390)

AMSTERDAMSCHE PIJPGAS-COMPAGNIE,

SCHANS OVER DE ELANDSTRAAT.
De Prijs der **COKE** aan deze FABRIEK is gesteld op **ZEVENT[IEN] CENTS** per 32 Nederl. Ponden, zoolang de voorraad strekt.
AMSTERDAM, 30 Januarij 1860. (1283)

OPRUIMING

van **GLASWERK,** fijn geslepen en gekleurd, geschikt voor CADEAU en HUISELIJK GEBRUIK, tot veel verminderde prijzen, bij
J. J. FOCKE,
(2128) Kalverstraat over de N. Z. Kapel, E 268.

ZEKER.

MANTELS zijn er nog, ook minderen steeds de prijzen, maar Da[...] één COUP DE COMMERCE ruimt wat heden is, morgen op een[...] op, men make zich dezen wenk ten nutte. Voorraad van af ƒ 3 tot ext[ra] fijne met enkele tusschensoorten.
J. C. NOOTEBOOM DELGORGE,
(2148) Heerengracht bij de Heisteeg KK 118.

NAAR BATAVIA EN SOURABAYA

ligt te AMSTERDAM (Ooster-Dok) IN LADING het extra snelzeilend gekoperd **BARK-SCHIP**

TJIELINGSIE,

gevoerd door Kapitein P. OUWEHAND, sluit Ult°. dezer.
Geene dan gepermiteerde Goederen te laden en waarvan de vracht [...] overeengekomen. Adres bij de Cargadoors SCHRIJVER & VAN ROSSEM te Amsterdam. (2151)

VOOR PASSAGIERS EN GOEDEREN
LIGGEN TE AMSTERDAM IN LADING:
NAAR BATAVIA, SAMARANG EN SOERABAYA:

Het nieuw gekoperd Nederlandsch **BARKSCHIP** *MARIA VERONICA*, kapt. T. MULDER. Vertrekt in de eerste dagen van Maart (uiterlijk).

NAAR BATAVIA EN SOERABAYA:

Het nieuw gekoperd Nederlandsch **FREGATSCHIP** *STRAAT BALY*, Kapt. J. S. SCHOL. Vertrekt tegen einde Maart.

Beide gunstig bekende snelzeilende Schepen varen eenen geëxamineerden **SCHEEPSDOCTOR,** en zijn wegens de doelmatige Inrigtingen voor PASSAGIERS bijzonder aan te bevelen.

Adres ten Kantore van de Reeders de HH. GEBRs. HENDRICHS EN C°.; of bij de Cargadoors de Wed. JAN VAN WESEL EN ZOON te Amsterdam. (2145)

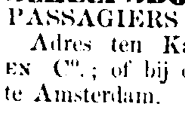

AMSTERDAM—NIEUWEDIEP.

Rader-Stoomjagten MERCURIUS en ZAANSTROOM N°. 1 en 2.

VOLLEDIGE WINTERDIENST.

AANVANGENDE OP ZONDAG 5 FEBRUARIJ 1860.

DAGELIJKS:

Van AMSTERDAM naar het NIEUWEDIEP 's morg. 7½ en 's nam. 3 ure.
" ALKMAAR " " " 11 " 's avonds 6½
Van het NIEUWEDIEP naar AMSTERDAM 's nachts 12 en 's voorm. 9½
" ALKMAAR " " 's morg. 5¼ " 's nam. 1
(2071)

ONGUNSTIG WEER.

Verlenging van den Uitverkoop voor eenige dagen in het Hôtel de *Stad Elberfeld*, O. Z. Achterburgwal bij de Hoogstraat.

Daar het ongunstige weder de vorige week vele Menschen belet heeft ons te komen bezoeken en wij bepaalde orders hebben, alles tot het laatste Stuk te verkoopen, hebben wij besloten nog eenige dagen onderstaande **GOEDEREN A TOUT PRIX OP TE RUIMEN;** op de reeds ongehoord Lage Prijzen zal nog daarenboven aan ieder Kooper 5 pCt. extra Korting toegestaan worden. De voorraad bestaat nog in kleine gedeelten Echte VLAAMSCHE, OVERZEESCHE, IERSCHE, NOORD-BRABANTSCHE, BIELEFELDTSCHE LINNENS, DAMAST en GEWONE TAFELSTELLEN, SERVET-, TAFEL-, HANDDOEK- en LUIJERGOED, SATIJNSTREPEN, HAARLEMMER, KEPER, DIEMET, ENKELE TAFELLAKENS en SERVETTEN, ZAKDOEKEN, MADAPOLLAM, enz.; open tot des Avonds 9 Ure. (2135)

☞ 500 ELLEN 5/4 EN 6/4 ZUIVER LINNEN TAFELDAMAST EN EENIGE PAREN GORDIJNEN.

Bij Brieven van Meerderjarig-Verklaring door den
ogen Raad der Nederlanden op den 19den Januarij 1860 verleend, edgekeurd bij Koninkl. Besluit van den 27sten Januarij 1860 N°. 64 en geregistreerd te 's Gravenhage den 30sten Januarij daaraanvolgende, zijn aan ILLEM FREDERIK PIEK, Zoon van STEPHANUS PIEK en van ESINA WESSELING, Echtelieden, wonende te Oudshoorn, Kanton phen, gegeven alle de regten bij de wet aan meerderjarigen toegekend, houdens de bepaling van Art. 478 van het Burg. Wetb.
Geschiedende hiervan openbare aankondiging ter voldoening aan Art. 486 n hetzelve Wetboek.
's GRAVENHAGE, 31 Januarij 1860. CLANT
(2102) *Procureur bij den Hoogen Raad.*,

AANVRAGE OM GELD OP BODEMERIJ.

Schipper **J. NIELSEN,** voerende het Deensche SCHOONERSCHIP *MANT*, van Amsterdam met eene Lading Stukgoederen gedestineerd ar Kopenhagen, bij het vertrek uit het Nieuwe Diep schade bekomen bbende, en tot herstel dier schade, waartoe de Lading gedeeltelijk is lost, in het Nieuwe Diep teruggekeerd, vraagt, tot betaling der gemaakte sten, hoogstens **ƒ 3500 OP BODEMERIJ, ONDER VERAND VAN SCHIP, LADING EN VRACHT.**
Zij, welke genegen zijn dit Voorschot te doen, worden verzocht daarn binnen de eerstvolgende Acht Dagen per brief kennis te geven aan t *Consulaat-Generaal van Denemarken*, residerende te Amsterdam, op Geldersche Kade, N°. 425, met eene duidelijke opgave der verlangde REMIE.
AMSTERDAM, 2 Februarij 1860. (2034)

D. F. STIEVEN, A. SCHOUTEN, G. ROGGE, N. G. ROYAARDS, FREES en J. BEETZ, Makelaars, zullen op Maandag den 13den Feuarij 1860, des Avonds na half Zes Ure, in het voormalig *Oudezijds eren-Logement*, ten overstaan van den Notaris E. BAAK, presenteren Verkoopen:
N°. 1. Een hecht, sterk en weldoortimmerd **KOOPMANS-WINELHUIS, ACHTERHUIS, OPEN PLAATS** en **ERVE,** waarin n Winkel in GALANTERIEN en KRAMERIJEN wordt uitgeoefend, ande en gelegen op den Nieuwendijk, Oostzijde, bij de Oudebrugsteeg, Buurt H N°. 3, Kad. Sect. F N°. 3824, groot 99 Ellen.
N°. 2. Een hecht, sterk en weldoortimmerd **WINKELHUIS,** waarin n TABAKSWINKEL, met apart verhuurd wordende BOVENWONINGEN en ERVE, staande en gelegen op de Leidschestraat, Noordzijde, hter het hoekhuis van de Keizersgracht, in Buurt JJ N°. 325, Kadasr Sectie E N°. 3127, groot 27 Ellen.
N°. 3. Een hecht, sterk en weldoortimmerd **HUIS** met apart verhuurd ordende BOVENWONINGEN, PAKKELDER, OPEN PLAATS, CHTERHUIS en ERVE, staande en gelegen op Kromboomsloot, in urt O N°. 9, Kad. Sect. G N°. 3561, groot 76 Ellen.
N°. 4. Twee hechte, sterke en weldoortimmerde **HUIZEN** en **ERVEN,** te zamen in een koop, staande en gelegen in de Plantage, in de iddellaan en op den hoek van de Lepellaan, in Buurt V N°. 161 en 2, Kad. Sect. H N°. 3550 en 3551, te zamen groot 5 Roeden, 39 Ellen, aarvan N°. 161 met grooten **TUIN,** genaamd: *Ons Genoegen.*
Alles breeder bij Billetten omschreven en te bezigtigen des Dingsdags n Donderdags van 12 tot 2 Ure, mits vertoonende een Toegang-Billet, oor een der bovenstaande Makelaars onderteekend.
De Bewijzen van Eigendom en de Veil-Conditien, zullen vier Dagen vóór en op den dag der Veiling, des Voormiddags ter lezing liggen, ten antore van gemelden Notaris, op de Keizersgr. over de Westermarkt. (1305)

GERD. DUURING, A. C. DALEN, A. VAN BINSBERGEN, KOLFF, J. F. SAUERBIER, LEONARD L. JACOBSON, J. SINERAM, L. J. PLEMP VAN DUIVELAND, F. W. ECKSTEIN, G. VAN DEN ABEELEN, G. ELINK SCHUURMAN, JOSEPH ACOBSON, LEONARD J. PLEMP VAN DUIVELAND, GERD. AUERBIER en C. M. F. KOLFF, Makelaars te Rotterdam, zullen op ingsdag den 7den Februarij 1860, des Namiddags ten 2 Ure, in het otarishuis aan de Gelderschekade, Veilen:
158/4 Kisten Extra Fine KYSOW CONGO THEE,
reet aangevoerd van Fowchowfoo, per Spirit of the Deep. Nadere ondertiging bij bovengenoemde Makelaars. (1782)

G. VAN DER WEYDEN JR. en H. G. SCHELTEMA, Makelaars, allen op Maandag 5 Maart 1860, des Avonds na Half Zes Ure, in het oormalig *O. Z. Heeren-Logement*, ten overstaan van den Notaris Mr. P. LIJNDRAJER JR., aan de meestbiedenden presenteren te Verkoopen:
N°. 1. Een buitengewoon kapitaal, hecht en sterk **KOOPMANSHUIS, ACHTERHUIS, PAKKELDER,** vrije **WAL** en **ERVE,** r breedte van een en een half Erf, (vroeger bij de *Vereeniging voor Volksvlijt* in gebruik) staande en gelegen op den N. Z. Voorburgwal of Bloemmarkt, Buurt F, Afd. 1, N°. 118, Kad. Sectie F, N°. 4249 en gedeeltelijk N°. 4443.
N°. 2. Een extra kapitaal, sedert weinige jaren geheel nieuw opgetrokken **GEBOUW,** ingerigt tot Godsdienstige Bijeenkomsten, staande en gelegen op den N. Z. Achterburgwal (achter het Perceel onder N°. 1 omschreven), tusschen de Rosmarijn- en Wijdestegen, Buurt F, N°. 30, Kad. Sectie F, N°. 4437 en gedeeltelijk N°. 4443.
De inhoudsgrootte van de Perceelen N°. 1 en 2 is gezamenlijk 7 Roeden en 42 Ellen.
N°. 3. Een extra kapitaal, hecht, sterk en weldoortimmerd **KOOPMANSHUIS** (genaamd *d'Arion*), met **PAKKELDERS, ACHTERHUIZEN, PLAATS** en **ERVE,** staande en gelegen op den N. Z. Voorburgwal of Bloemmarkt, tusschen de Rosmarijn en Wijdestegen, Buurt F, Afd. 1, N°. 116, Kad. Sectie E, N°. 4442, en de vrije Wal 4251, ter gezamenlijke inhoudsgrootte van 4 Roeden en 31 Ellen.
N°. 4. Een extra kapitaal **WOON-** en **PAKHUIS,** groote **PLAATS,** mitsgaders twee daarachter gelegen **PAKHUIZEN** en **ERVEN,** te zamen in één koop, staande en gelegen op den N. Z. Achterburgwal (achter het Perceel onder N°. 3 omschreven), tusschen de Rosmarijn- en Wijdestegen, Buurt F, N°. 34, Kad. Sectie F, N°. 4439, 4440 en 4441, groot te zamen 1 Roede 35 Ellen.
N°. 5. Een hecht, sterk **PAKHUIS,** met afzonderlijk verhuurd wordende **BOVENWONING** en **ERVE,** staande en gelegen op den N. Z. Achterburgwal, tusschen de Rosmarijn- en Wijdestegen, Kad. Sectie F, N°. 4438, groot 79 Ellen.
Uitmakende te zamen NEGEN PERCEELEN met eene gezamenlijke inhoudsgrootte van 13 ROEDEN en 87 ELLEN.
De Perceelen onder N°. 1 en 2 omschreven zullen eerst afzonderlijk bij opbod en afslag geveild en daarna gecombineerd in afslag worden gebragt; vervolgens N°. 3 en 4 ieder afzonderlijk worden geveild en daarna te zamen in afslag worden gelegd; N°. 5 zal mede eerst afzonderlijk bij opbod en afslag worden geveild en daarna met de Perceelen onder N°. 1 en 2 gecombineerd in afslag worden gebragt. En eindelijk zullen al de Perceelen boven vermeld te zamen in afslag worden gelegd.
Breeder bij Biljetten omschreven en te bezigtigen des Dingsdags, Donderdags en op den Verkoopdag, van 1 tot 3 Ure, mits vertoonende een Toegangbiljet, door een der beide Makelaars geteekend.
De Bewijzen van Eigendom en de Veilconditien zullen ACHT DAGEN vóór en op den Verkoopdag, des Voormiddags, ter lezing liggen ten Kantore van bovengemelden Notaris op de Keizersgracht bij de Westermarkt. (1306)

J. A. VAN MINDEN, W. J. C. ADRIAAN VAN HASSELT en A. VAN OS, Makelaars, zullen op Maandag 20 Februarij 1860, des Avonds na half Zes Ure, in het voormalig *O.-Z. Heeren-Logement*, ten overstaan van den Notaris JACOBUS MULDER, presenteren te verkoopen:
N°. 1. Het Hecht, Sterk en Weldoortimmerd **WINKELHUIS** en **ERVE,** (waarin *Spiegelmakers-Affaire*) met ACHTERHUIS, BOVENWONINGEN en KELDER, op de Sint. Anthonies-Breêstraat bij de Nieuwmarkt, C 13. — N°. 2. Een hecht, Sterk en Weldoortimmerd **HUIS, TUIN** en **ERVE,** met afzonderlijk verhuurden KELDER, waarin *Mangel-Affaire*, in de Lange Leidschedwarsstraat bij de Spiegelgracht, CC 420 en N°. 3. Een hecht, Sterk en Weldoortimmerd **HUIS** en **ERVE** met afzonderlijk verhuurden KELDER, waarin *Mangel-Affaire*, de Slijkstraat bij den Kloveniersburgwal, B. 140.
Breeder bij billetten omschreven en te bezigtigen des Dingsdags en Donderdags van 1 tot 3 ure.
Eigendomsbewijzen en Veil-conditien zijn vier dagen vóór en op den Veilingsdag ter inzage ten Kantore van gemelden Notaris, op den Kloveniersburgwal bij het 's Gravelandsche veer. (1733)

J. W. CRAMERUS, J. B. PLAAT, G. BOOM, P. SUBIESE, C. F. OPPERSMIT, G. J. BOTTIER, J. A. VAN MINDEN, P. C. STADITSKI, L. DE BULL, J. BEETZ, W. O. KERKHOVEN, J. W. INNE en C. OOSTENDORP, Makelaars, zullen op Maandag den en Februarij 1860, in het voormalig O. Z. Heeren-Logement, ten overstaan van den Notaris MR. P. LIJNDRAJER JR., presenteren te Verkoopen: et extra kapitaal, hecht, sterk en uitmuntend ingerigt dubbel **KOOPMANSHUIS** met arduinsteenen Borstwering, grooten **TUIN** en **ERF,** staande gelegen op de Heerengracht bij de Spiegelstraat, in Buurt X 456.
Breeder bij Billetten omschreven en te bezigtigen des Dingsdags en Donderdags van 1½ tot 3 Ure, mits vertoonende een Billet door een der Makelaars onderteekend.
De Bewijzen van Eigendom en de Veilconditien zullen vier Dagen vóór op den Verkoopdag des Voormiddags ter lezing liggen, bij den Notaris MR. P. LIJNDRAJER JR., op de Keizersgracht bij de Westermarkt.
(116)

C. LIND en N. G. ROYAARDS, Makelaars, zullen op Maandag den 13den Februarij 1860, des Avonds na Vijf Ure, in het voormalig *O. Z. Heeren Logement*, ten overstaan van de Notarissen COMMELIN EN AMYA ESSER, onder meerdere Perceelen presenteren te Verkoopen:
Het hechte en sterke **KOETSHUIS, STALLING,** afzonderlijk Verhuurd wordende **BOVENWONING** en **ERF,** staande en gelegen in de Langestraat, tusschen de Romolen- en Korsjespoortstegen, SS 162.
Breeder bij Billetten omschreven en te bezigtigen des Dingsdags en Donderdags van 1 tot 3 ure.
De Bewijzen van Eigendom en de Veilconditien zullen vier dagen vóór en op den Veilingsdag des Voormiddags ter lezing liggen ten Kantore van gemelde Notarissen, op de Keizersgracht bij de Wolvenstraat. (1303)

J. J. EVERS en P. SUBIESE, Makelaars, zullen op Maandag den 13den Februarij 1860, des avonds na half Zes ure, in het voormalig *Oude Zijds Heeren-Logement*, ten overstaan van de Notarissen J. VAN PRAAG Bz. en J. MULDER, presenteren te verkoopen:
Het hechte, sterke en sedert weinige jaren geheel op nieuw vertimmerde **HUIS, BOVENHUIS** en **ERVE,** staande en gelegen op de Gedempte Reguliersgracht, tusschen de Heerengracht en de Reguliersdwarsstraat, Buurt X, N°. 367.
Breeder in de Billetten omschreven en te bezigtigen des Maandags en Vrijdags van 10 tot 12 ure. (1304)
De Bewijzen van Eigendom en de Veil-Conditien zijn Vier dagen vóór en op den Verkoopdag ter lezing ten Kantore van den Notaris J. VAN PRAAG Bz. en Kopij der Veil-Conditien bij den Notaris J. MULDER.

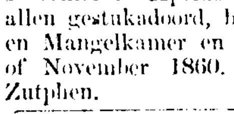

TE KOOP een rojjaal **HEERENHUIS** met **TUIN,** ongeveer een Bunder groot, gelegen in het Dorp VOORST, aan den Straatweg van Zutphen op Deventer en Apeldoorn, op ¾ uurs van Zutphen. Het Huis bevat 8 Kamers allen gestukadoord, behangen en van Stookplaatsen voorzien. Voorts Bad- en Mangelkamer en 2 Kamers voor Domestiques. Te aanvaarden met Mei of November 1860. Adres den Heer WTTEWAALL, te Voorst, bij Zutphen. (1093)

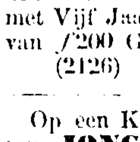

PIANINOS.

De **ONDERGETEEKENDE** heeft weder ontvangen eene groote collectie Nieuwe Moderne 7-Octaafs **PIANINOS,** welke in toon, netheid, en soliditeit, tegen de prijzen van 7 tot 800 Guldens kunnen concurreren; dezelve worden tot Fabrijksprijzen verkocht, met Vijf Jaar guarantie. Alsmede voorhanden eenige Occasie **PIANINOS** van ƒ200 Guldens en hooger. **BREUGELMANS EN C°.**
(2126) Heerenmarkt N°. 273 te Amsterdam.

Op een KANTOOR en MAGAZIJN in Manufacturen wordt gevraagd een **JONGELING,** niet beneden 17 Jaar oud. Vereischten zijn Vlug Rekenen en Schrijven en bekendheid met de Duitsche Taal. Adres Franco Lett. O. M. Bureau Handelsblad. (2111)

Een **KNAPPE BURGER JONGEN** wordt ten spoedigste GEVRAAGD voor Loopend en verdere Werkzaamheden te verrigten tegen ƒ 2 's Weeks, onder Letter J. G., Bureau Handelsblad, mits van goede Getuigen voorzien. Onder dezelfde Letters vraagt men eene **SCHOONMAAKSTER** en eene **NAAISTER.** (2115)

Een **ONGEHUWD HEER,** een ROIJAAL HUIS op eene der Hoofdgrachten in het midden dezer Stad bewonende, waarin hij zijn Kantoor en Magazijn gevestigd heeft, zoekt tegen Mei e. k. eene Fatsoenlijke Kleine Familie, om des noods het Grootste en Mooiste gedeelte van genoemd Huis, benevens Keuken tegen billijken prijs IN HUUR over te nemen. Adres Franco met geteekende Brieven onder Lett. H. W., in den Kantoor-Boekhandel van WED. I. ELLERMAN, Beursteeg E 176. (2083)

Er wordt tegen P°. Mei e. k. ter overname AANGEBODEN, eene welbeklante **APOTHEEK,** in eene der steden van NOORD-BRABANT; het Huis daarbij TE KOOP en TE HUUR. Brieven Franco onder het Woord APOTHEEK bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN Singel hoek Beulingstraat te Amsterdam. (2085)

ATTENTIE.

In eene Stad in de Provincie Gelderland, wordt TE KOOP aangeboden, een sinds Jaren gunstig bekend **LOGEMENT,** voor eenige Jaren geheel nieuw en naar den laatsten smaak herbouwd, waaraan eene SOCIETEIT verbonden is, wier leden ongeveer ƒ400 aan contributie betalen, terwijl er tevens geregeld Open Tafel gehouden wordt, waarvan veel gebruik wordt gemaakt. Het **HUIS** is voorzien van Logeable Kamers en alle mogelijke geriefelijkheden, terwijl de Kooper de helft der Kooppenningen in hetzelve kan gevestigd houden. Brieven Franco, onder Lett. Z. bij den Boekhandelaar W. J. THIEME te Zutphen. (2081)

Een **MAN** en **VROUW,** Gehuwde Lieden zonder Kinderen, middelbaren Leeftijd, en de Man zijne bezigheden buitenshuis hebbende, zagen zich gaarne geplaatst als **HUISBEWAARDERS,** tegen het Voorjaar. Te bevragen met Franco brieven Lt. P. J., Bureau Handelsblad. (2070)

Men verlangt TE HUUR of TE KOOP, tegen Mei of November voor een Klein Gezin:
Een **LOGEABEL HUIS** met **TUINTJE,** bij voorkeur op den Amstel, Singel of Kloveniersburgwal. Reflecterenden adresseren zich onder Lett. B. B. bij den Boekverkooper J. C. SPIJKER Azn., op het Reguliersplein X 359 alhier. (2084)

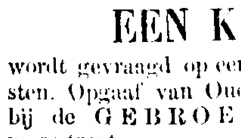

Een Linieerder

en Twee **JONG MAATJES** kunnen TERSTOND geplaatst worden op de Linieer-Fabriek van P. C. L. VAN STADEN Czn., N. Z. Achterburgwal naast de Brouwerij *de Hooiberg*. Adres in Persoon. (2077)

EEN KNAPPE BURGERJONGEN

wordt gevraagd op een **KANTOOR** voor Boodschappen en kleine Diensten. Opgaaf van Ouderdom enz. met Franco Briefjes onder Lett. A. A. bij de GEBROEDERS VAN CLEEF, Boekverkoopers Warmoesstraat. (2112)

Lees hier!

Er bestaat in ons Land geen WERK over den **TUINBOUW,** dat vergeleken kan worden met dat van den Heer **HARDY,** Eerste Tuinman van Keizer Napoleon III.
Men behoeft geen Tuinman te zijn, om Vruchtboomen van af den ent, tot de schoonste Boomen op te leiden en te vormen. De wijze van behandelen wordt tevens opgehelderd door honderde STAALGRAVUREN. Deze Vertaling bevat al hetgeen in de verschillende Uitgaven van dit hoogst nuttige WERK te vinden is en wordt uitgegeven te Deventer, bij A. J. VAN DEN SIGTENHORST. Prijs ƒ 3.25. (1838)

THEE.

Bij de onderstaande **DEPOTHOUDERS** zijn voortdurend verkrijgbaar alle Soorten van **THEEËN**, uit het Magazijn van:
VAN HOUWENINGE EN VISSER,
in verzegelde Pakjes van 5, 2½ en 1 Ons, waarop het Nummer en de Prijs van af 80 Cents en hooger zijn vermeld.
PRIJS-COURANTEN zijn gratis verkrijgbaar bij P. SCHOUTENDORP, Haarlemmerdijk bij de Heerenmarkt, TT 417, te Amsterdam; H. WARMINK, Heerenstraat bij de Heerengracht, N°. 38, idem, TH. HASSELENBERG, Kalverstraat, E N°. 231, idem; J. MOURIS, Bloemstraat bij de Prinsengracht, DD 217, idem; H. E. SPEELMAN, Nieuwendijk, hoek Haringpakkerij, L 43, idem; H J. VELTHOEN, Utrechtschestraat tusschen de Kerkstraat en Keizersgracht, Z N°. 11, idem, en verdere bekende Depots. (18006)

AAN LIJDERS AAN HET ASTHMA.

Om de veelvuldige aanzoeken die er zijn ingekomen op de vroeger geplaatste Advertentie onder Lett. M, bij den Boekverkooper P. B. VAN WANING BOLT, Nieuwendijk L 106, te Amsterdam worden belanghebbenden verzocht latere aanschrijving aan hunne respective adressen af te wachten. (2109)

DE POMERANZEN-SPIRITUS,

UIT DE FABRIEK DER
Firma H. Ketjen & Zoon,
te Doetinchem, wordt op Flesschen van verschillende grootte, gecacheteerd met den naam des Distillateurs en ingewikkeld in door hem onderteekende vellen Papier, afgeleverd. (20300)

KOORTSDRUPPELS.

Deze reeds zoo algemeen en gunstig bekende **DRUPPELS** zijn zeer aanbevelenswaardig om hare uitmuntende KOORTSWERENDE WERKING, in ALLEDAAGSCHE, ANDERDAAGSCHE en DERDENDAAGSCHE KOORTSEN, vooral ook bij *slepende* of *langdurige* Koortsen, alsmede bij zoogenaamde BINNENKOORTSEN.
Dezelve onderdrukken niet slechts tijdelijk de Koorts, zoo als zoo vele andere Koortsmiddelen, maar verschillen daarvan door hare **GENEZENDE EIGENSCHAPPEN.** Ook bevatten deze **DRUPPELS** *volstrekt geene schadelijke* bestanddeelen. Dezelve zijn verkrijgbaar à 80 Cents het Fleschje bij de Heeren:
Amsterdam, B. ADAMA, Utrechtschestraat.
Amsterdam, ADAMA, Nieuwendijk bij de Raamskooi.
Alkmaar, H. SCHREUDER & C°., Apotheker, Ritzevoort.
Dordrecht, A. J. v. ROOSENDAAL, Apotheker.
Goes, J. A. LECOINTRE. Apotheker.
Gorrelijk, S. G. ZWART, Apotheker.
Haarlem, J. J. SCHREUDER, Apother, Koningstraat.
Heerenveen, DORNSEIFFEN, Apotheker.
Delft, H. W. DE KRUYFF, Apotheker.
Leyden. O. A. VAN TRICHT, Apotheker, hoek van de Donkersteeg.
Maarsen, O. PRILLEVITZ, Apotheker.
Middelburg, W. P. VAN DE KAMER, Apotheker.
Rotterdam, VAN SANTEN KOLFF. Apotheker, Korte Hoofdsteeg.
Schiedam, A. J. VAN DER SCHALK, Apotheker.
Utrecht, L. J. GROOTENDORST, Apotheker, buiten de Waardpoort.
Vlaardingen, J. M. LAGERWERFF, Apotheker.
Workum, J. SMEDING, Apotheker. (270)

PILLEN CAUVIN. Dit purgerend en zuiverend Plantenmiddel, geauthoriseerd en populair in Europa sedert 1790, uithoofde van deszelfs gemakkelijk gebruik en algemeen erkende doeltreffendheid in ongesteldheden van het bloed en de vochten, hardlijvigheid, slijm, gal, slechte spijsvertering, scheele hoofdpijn, verkoudheid, klierachtige aandoeningen, enz. Prijs 2 fr., te Parijs bij den Hr. CAUVIN, Apoth., Place de l'Arc de Triomphe, 10, en in Nederland in alle Apotheken. (1486)

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY zijn uitmuntende middelen voor Klierziekte. F.. D....., te Oosterwold, was in een zeer bedenkelijken toestand Sedert jaren was hij onderhevig aan klierziekte, en eindelijk was zijn geheele ligchaam bedekt met zweren, hetwelk hem tot een voorwerp van afschrik voor een ieder maakte. Hij beproefde alle bedenkelijke geneesmiddelen, doch te vergeefs, eindelijk werd hem door iemand aangeraden, het gebruik der zalf en pillen van Holloway. Hij volgde dien raad op, en na dezelven gedurende eenigen tijd gebezigd te hebben, werd hij volmaakt hersteld.
Zijn op Franco aanvrage à Contant te bekomen bij de Dépôthouders: de Heeren: B. ADAMA, Utrechtschestraat, Apotheker, IJ N°. 251, en Nieuwendijk, L N°. 78, te Amsterdam; J. M. VAN RENESSE, te 's Gravenhage; L. J. GROOTENDORST, te Utrecht; G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort; C. T. OP DEN OORDT, te Venlo, M. GAASBEEK, te Groningen; J. A. P. P. v. D. HEYDEN, te Gouda; H. J. GILTAY, te Dordrecht; J. BAL Cz., te Zierikzee; F. ROMIJN, te Arnhem; of aan het Hoofddepot bij den Heer J. STRAATMAN, te 's Bosch; alsmede te Londen, Strand, 244, aan *Holloway's Etablissement.*
DOOR HET VERMEERDERD DEBIET ZIJN DE PRIJZEN ALS VOLGT:
Doosjes Pillen à ƒ 0.80, ƒ 1.85, ƒ 3.—, ƒ 6.75, ƒ 13.50, ƒ 20.50.
Potjes Zalf à ƒ 0.80, ƒ 1.85, ƒ 3, ƒ 7.05, ƒ 13.85, ƒ 20.25. (2079)

TE ROTTERDAM LIGT IN LADING NAAR
BATAVIA EN SOERABAYA,
het voor PASSAGIERS en GOEDEREN bijzonder geschikt **BARKSCHIP**
J. C. SCHOTEL,
Kapitein J. P. VAN BEEST HOLLE.
Adres bij DE CONINGH & C°. te Amsterdam en P. VARKEVISSER & ZONEN te Rotterdam. (2068)

TE ROTTERDAM

LIGT IN LADING NAAR NEW-YORK:
Het Bremer Fregatschip **INDUSTRIE,** Kapitein C. HILCKEN. Vertrekt 15 Februarij. Adres bij WAMBERSIE EN ZOON, te Rotterdam, en J. DANIELS EN ZOON en ARBMAN, te Amsterdam. (2114)

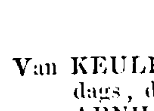

RIJNSTOOMBOOT-VAART.
KEULSCHE EN DUSSELDORPSCHE MAATSCHAPPIJ.

DIENST VOOR FEBRUARIJ.
Van KEULEN naar ARNHEM dagelijks met uitzondering van Woensdags, des Morgens 6½ Ure.
„ ARNHEM naar ROTTERDAM Zondags, Dingsdags, Woensdags en Vrijdags, des Morgens ten 8 Ure.
„ ROTTERDAM naar ARNHEM Maandags, Woensdags, Donderdags en Zaturdags, des Morgens 6 Ure.
„ ARNHEM naar KEULEN Maandags en Zaturdags, des Morgens 6 Ure; Maandags, Woensdags, Donderdags en Zaturdags, des Namiddags omstreeks 1½ Ure.
Nadere inlichtingen geeft de Agent
ARNHEM, 1 Februarij 1860. **C. BALCK.** (119)

ZWOLSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Hervatting der DAGELIJKSCHE VAART, op Dingsdag den 14den Februarij e. k.
Uit ZWOLLE 's Morgens 7 Uur.
Uit AMSTERDAM 's Morgens 8 Uur
In Directe Verbinding per **DILIGENCE-DIENST** over ZWARTSLUIS met MEPPEL, ASSEN, GRONINGEN, in VEENDAM, in Correspondentie per **STOOMBOOT** met HOORN, NIEUWEDIEP en DORDRECHT. (2125)

De geheele onverkorte STUNDEN der ANDACHT, voor iedereen.

GOEDKOOPE UITGAVE VAN H. ZSCHOKKE'S
UREN AAN DE GODSDIENST GEWIJD.
Vertaald door **J. M. L. ROLL,** *Predikant te Amsterdam.*
Compleet in Tien nette Boekdeelen, ieder van Vijf Afleveringen, à TWINTIG CENTS per Aflevering (van 48 of meer Pag.) De Inteekening staat open bij TEN BRINK & DE VRIES, te Amsterdam, en verder alom. (863)

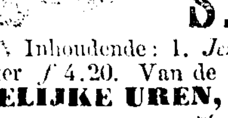

Bij de Erven F. BOHN, te Haarlem, is thans uitgekomen en alom verkrijgbaar:
STICHTELIJKE UREN DOOR NICOLAAS BEETS, 1860. N°. 2.
Inhoudende: 1. *Jezus Gedoopt.* 2. *Verdraagzaamheid.* 3. *Vrees niet, gij Klein Kuddeken.* Prijs per Jaargang bij vooruitbestelling tot 1 April ƒ3.90; later ƒ 4.20. Van de Jaargangen 1858 en 1859 zijn nu ook Ex. in nette linnen banden te bekomen à ƒ 4.75 en uit de eerste Serie der **STICHTELIJKE UREN,** waarvan bijna geene complete Exempl. meer voorhanden zijn, is door den autheur een Keur bijeengebragt onder den titel van
KLEINE VERZAMELING UIT DE STICHTELIJKE UREN.
NB. Dit met eene heldere, fraaije letter digt ineen gedrukte Werkje kost ingenaaid slechts ƒ1.25; in netten linnen band ƒ1.50. (2124)

HET LEVEN
VAN
JAN KLAASSEN,
LUIMIG VERTELD AAN DE JEUGD, DOOR
J. SCHENKMAN.

MET DRIE EN ZEVENTIG GEESTIG GETEEKENDE VOORSTELLINGEN OP 23 FRAAI GEKLEURDE PLATEN.

Groot Kwarto Formaat, gebonden in Cartonnen band, met sprekend gekleurd Omslag. Prijs ƒ 1.80.

Is verschenen bij **G. THEOD. BOM,** Kalverstraat E 10, te Amsterdam.

Bestellingen aan den Uitgever met de Gelden in Postzegels of in Postwissels Franco te zenden. (462)

BLOEMISTERIJ.

DE ONDERGETEEKENDE heeft de eer zijne geëerde Begunstigers te berigten, dat hij op heden ophoudt den HANDEL IN PLANTEN, enz. op zijnen naam gedreven uit te oefenen, onder hartelijke dankbetuiging voor het daarin genoten vertrouwen.

AMSTERDAM, 2 Februarij 1860. **W. STEEN.**

DE ONDERGETEEKENDEN hebben de eer kennis te geven, dat zij voor hunne privé-rekening en risico de zaak tot hiertoe gedreven door den Heer **W. STEEN** zullen voortzetten, welke Heer zal voortgaan in die zaak werkzaam te blijven en zijne bekwaamheden ten nutte van dezelve aan te wenden. Wij stellen ons voor aan deze zaak zoodanige uitbreiding te geven als de behoefte van den tijd in dat vak medebrengt. Verzekeren niets onbeproefd te zullen laten om door den invoer van nieuwe planten daaraan alle mogelijke belangrijkheid te geven en verklaren het ons als eerste pligt te stellen ieder onzer Begunstigers ten volle naar hun genoegen te bedienen, waartoe wij ons, tot het leveren van alle PLANTSOORTEN, BOUQUETTEN, VERSIERINGEN en verder alles wat tot het vak behoort beleefdelijk aanbevelen. (2117)

AMSTERDAM, 2 Februarij 1860. **GROENEWEGEN & C°.**
PLANTAADJE, V 38. NIEUWE SPIEGELSTRAAT, X 655.

MAGAZIJN VAN

ZADEN EN WERKTUIGEN

VOOR BOSCH- EN LANDBOUW

TE APELDOORN.

DE ONDERGETEEKENDE, in het bezit eener ruime Sortering van **ZADEN** en **WERKTUIGEN,** bevindt zich in staat om te voldoen aan alle Bestellingen, die hem mogten worden opgedragen en waarvoor hij zich aanbeveelt.

Tevens biedt hij zijne diensten aan als Agent van het Huis SCHWANN & C°., te Londen, en van andere Huizen, tot het leveren van alle soorten van gepatenteerde **ENGELSCHE WERKTUIGEN** en **GEREEDSCHAPPEN,** zoowel voor den LANDBOUW als tot ander gebruik en is bereid, op franco aanvraag, deswegens de meest mogelijke inlichtingen te geven en geïllustreerde Catalogussen toe te zenden.

(2091) **BRUNO TIDEMAN Jr.**

AVIS AUX CONSTRUCTEURS DE NAVIRES
ET AU COMMERCE DES BOIS EN GÉNÉRAL.

Dans la 1re quinzaine du mois de Mars 1860, il sera procédé à GEETBETZ en Brabant (près Tirlemont) et à HAELEN en Limbourg (près Diest) à la vente publique d'une très grande quantité de **CHÊNES** de la plus forte dimension (3 à 5 m. de circonférence) de la plus belle venue et tout particulièrement propres à la construction navale. Jusqu'au jour de la vente qui sera fixée et annoncée ulterieurement, par la voie des journaux, tous renseignements pourront être obtenus rue d'Arenberg, 13, Bruxelles, chez M. DE RIJCKMAN DE BETZ, qui recevra également toutes propositions pour la vente de gré à gré (affr.). (44)

---

15 Ct. ENGELSCH! 15 Ct.
WOORDENBOEKJE

Om het Engelsch te leeren SPREKEN, hoofdzakelijk voor de GOEDE UITSPRAAK, door **A. J. HILLEBRANDS.** Tweede druk. PRIJS 15 CENTS.

20 Exempl. op ééns besteld ƒ 2.50.

MALEISCH!
VERZAMELING VAN EENE MENIGTE NOODZAKELIJKE
ZAMENSPRAKEN MET INLANDERS

in de laag Maleische Taal, zoo als dat alles door den lageren Maleijer wordt gesproken en verstaan, door **ROORDA VAN EYSINGA Jr.** PRIJS 50 CENTS.

Bovenstaande Werkjes worden uitgegeven bij **G. THEOD. BOM,** Kalverstraat, E 10, te Amsterdam. (463)

Aanvragen en Gelden in Postzegels franco.

---

25 CENT. DE TABAKSKENNER, 25 CENT.

onontbeerlijk Handboekje voor

KOOPLIEDEN, FABRIEKANTEN en ROOKERS,

met eene volledige Handleiding tot het

SIGAREN MAKEN.

Is verkrijgbaar bij **G. THEOD. BOM,** Kalverstraat E 10. (461)

Verkrijgbaar bij G. VAN TYEN & ZONEN, Bloemmarkt, alhier:

WOORDENBOEK
der Pharmacopoea Neerlandica,

DOOR H. JOOSTEN. Prijs ƒ 1.50.

Dit Woordenboek is voor velen, bij het gebruik der PHARMACOPOEA onmisbaar. (2080)

H. G. Koster HGz.,
PAPIERHANDELAAR,

Nieuwendijk, hoek Oude Brugsteeg, H N°. 1, Amsterdam. (18008)

Koopt alle soorten Gescheurd-, Beschreven-, Bedrukt- en Graauw **OUD PAPIER** en **OUDE BOEKEN,** voor den hoogst mogelijken prijs.

JEAN NOMAN et FILS, à Zalt-Bommel, ont publié et mis en vente:

FASTES MILITAIRES
DES
INDES-ORIENTALES NÈERLANDAISES,

par **A. J. A. GERLACH,** ouvrage illustré de portraits, fac-similé, cartes, plans, croquis et planches. Un fort volume grand royal en 8°. de 824 pages, broché. ƒ 14. (86)

Dezer dagen verscheen bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem:

DE AFLEVERING VAN

NEDERLAND'S MOSSOORTEN,
IN GEDROOGDE EXEMPLAREN UITGEGEVEN,

door Mr. **L. H. BUSE.**

PRIJS. . . . . ƒ 2. (2078)

Mosselen-Berigt.

De Ondergeteekende berigt aan hare geëerde Begunstigers, dat zij weder heeft aangekregen **BLANKE ZEEUWSCHE** en **COR-MOSSELEN,** van welke men zich ten haren Huize kan laten bedienen. Zij hoopt met een druk bezoek vereerd te worden.

(2161) **C. ESKES,** *Vischsteeg bij de Warmoesstraat, in het* FREITHUIS.

MEN VERLANGT als **HUISBEWAARDERS: GEHUWDE LIEDEN,** zonder Kinderen, van de P. G., niet beneden de 40 Jaren, waarvan de Vrouw eenigzins met het Koken bekend is, en verdere Werkzaamheden kan verrigten, van goede getuigen voorzien. Adres onder Lett. K. K. Bureau Handelsblad. (2089)

OM TERSTOND TE AANVAARDEN

wordt door toenemende betrekking TE KOOP gepresenteerd een sedert onheugelijke jaren bestaan hebbende florisantie nette en soliede **KRUIDENIERS-** en **KOM-EN-IJSAFFAIRE,** welke een ruim bestaan oplevert, gelegen in een der vrolijkste tevens fatsoenlijkste buurten der stad. Briev. franco aan het Bureau Handelsbl. onder het woord SPOEDIG. (2201)

BELIEBTER LESESTOFF

in der WILH. GILBERS'schen Deutschen LEIHBIBLIOTHEK in Amsterdam (Warmoesstraat J 62):

AINSWORTH, der Verschwender; ALFRED, Kaiserglück; ARMAND, bis in die Wildniss, an der Indianergrenze; AUERBACH, Barfüssele; BACHER, die Brautschau Friedrichs d. Gr.; Friedrichs I letzte Lebenstage; BELANI, die Erbschaft v. Batavia, Marie Antoinette, Elise Markgräfin v. Ansbach, hohe Liebe, Kronprinz Friederich, Peter der Grosse, die Auswanderung nach Texas; BELL, Jane Eyre; BERTHOLDI, Börse und Salon; BEURMANN, aus dem Leben eines Advokaten; BIRCH PFEIFFER, Burton Castle; BLESSINGTON, Memoiren einer Kammerfrau; BÖLTE, Frau v. Staël; BOZ, 2 Städte, harte Zeiten; BRACHVOGEL, Friedemann Bach, Benoni, Narciss; BRANDRUPP, der Gefährte des Kaisers; BULWER, was wird er damit machen; BUROW, der Armuth Leid u. Glück; Erinnerungen einer Grossmutter, aus dem Frauenleben, der Glücksstern, Joh. Keppler, Lebensbilder, ein Lebenstraum, Frauenloos, aus dem Leben eines Glücklichen, Kunstlerliebe, ein Arzt in einer kleinen Stadt; CARION, ein getheiltes Herz, Maria Theresia u. ihre Zeit; CLAUSBERG, Kampf bringt Frieden; CROWE das Leben einer Vielgeprüften; DRONKE, Polizeigeschichten; DUMAS, Schritten, über 200 Theile; EIKENHORST, Amsterdam's Geheimnisse; FALLMERAYER, Fragmente a. d. Orient; FEUILLET, ein verarmter Edelmann; FOUDRAS, eine alte Maitresse; FREYTAG, Soll u. haben; GALEN, Andreas Burns u. seine Familie, Walther Lund, der Irre v. St. James, Fritz Stilling, der Strandvogt v. Jasmund, Baron Brandau u. seine Junker, Emery Glaudon, der Inselkönig; GEHEIMNISSE des Dammthorwalles u. der Schwiegerstrasse in Hamburg; CASANOVA'S Memoiren; der HAMBURGER Casanova.

(2134) **NB.!** WIRD FORTGESETZT.

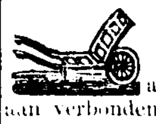

KRUIJERS AFFAIRE.

Door vertrek naar elders, wordt ten spoedigste TE K[...] aangeboden: Een **KRUIJERS-AFFAIRE,** met de[...] aan verbondene VOORDEELEN, staande op eene der Rijkste Bu[...] binnen Amsterdam, welke Zuivere Verdiensten p. m. ƒ 20 per [...] oplevert. Huurprijs matig. Inclinerenden Franco Offerten Lett. N. L. te Amsterdam, in de Nes, N°. 310. (2202)

S. PH. DE HAAN, CHIRURGIJN DENTIST

zal dagelijks te CONSULTEREN zijn over het inzetten van **KUNSTTANDEN,** over het aannemen van ABONNEMENTEN ter reg[...] der KINDERTANDJES gedurende de Verwisseling, en verder ov[...] hetgeen tot de Tandheelkunst behoort.

(2152) *Binnen-Amstel bij de Wagenstraat,* IJ N°. 92.

UITVERKOOP

KONINGSPLEIN, JJ 440.

J. J. SEKET heeft de eer te berigten, dat hij door kwitering [...] Magazijn tot veel verminderde prijzen **FINAAL ZAL UITVERKOPEN,** bestaande in ECHTE BRABANTSCHE, MALIENE, VAL[...]CIENNE, KAPPEN KORNETTEN en NAGEMAAKTE KANT[...] NETELDOEKEN, APLICE en KANTEN KRAGEN, MUTSEN, LANGE KINDER-JURKEN, enz., enz. (215[...])

TE HUUR TE BREUKELEN,

tegen 1 Mei e. k. of eerder, eene **HUIZINGE,** staande a[...] Nieuwstraat, in het midden van het Dorp, bevattende 3 Bene[...] en 3 Boven-Kamers, meerendeels behangen, Keuken, Kelder en Zo[...] benevens eenen **TUIN** er achter; te bezigtigen des Dingsdags en Do[...]dags van elke Week en te bevragen bij den Notaris N. FRANC[...] SNEL, aldaar. Brieven Franco. (15[...])

KAAP DE GOEDE HOOP EN ZUID-AFRIKA.

Naar KAAPSTAD en PORT-ELISABETH, ligt [...] Amsterdam in Lading: Het Gekoperd CLIPPER-BRIKSCHIP *RE[...]HARDT,* Kapitein J. W. BERCKKELBACH VAN DEN SPRENK[...] hebbende gelegenheid voor Passagiers, zoowel der Eerste, Tweede [...] Derde Klasse.

Naar PORT-NATAL (direct) aannemende de Goede[...] over de Baar op de Binnenreede te lossen: Het Snelzeilend, Gekop[...] SCHOONER BRIKSCHIP *HERMANUS ISAAK,* Kapitein A. BRAUNSTAHE, hebbende gelegenheid ter Overvoering van Pass[...] Eerste en Tweede Klasse. Beide Schepen sluiten tegen medio Maar[...] zijn te bevragen bij den Heer M. C. LAPIDOTH, Agent der Land[...] Emigratie-Maatschappij, en bij de Kargadoors HOYMAN en SCHU[...]MAN, te Amsterdam. (2200)

Door GEBRS. VAN ES is verzonden Blad 5 van

HET NEDERLANDSCH MAGAZIJN

INHOUD: Het Kasteel Beverweerd, met eene Plaat, naar de Natuur geteekend door W. HEKKING Jr., Gegraveerd door P. VAN G[...]NINGEN. — Twee Neven Novelle door A. ISING (Vervolg). — Een Bezoek in eene Yorkshirer Kolenmijn. — Kunstmatige Vischteelt [...] eene Gravure.

De UITGEVERS hebben de eer te berigten, dat, uithoofde der talrijke aanvragen om Exemplaren [...] Voorraad geheel is uitgeput en genoodzaakt zijn de thans besteld wordende Exemplaren, zonder die Bladen te leveren; zoo spoedig echter eene goede uitvoering dit toelaat, zal een TWEEDE DRUK verschijnen [...] verzonden worden.

Prijs ƒ 5 per Deel van 50 à 60 Vel druks met meer dan (2130)

150 GROOTE HOUTGRAVUREN.

OPVOEDING EN ONDERWIJS.
STUIVERS-BOEKJES.

Bij TEN BRINK & DE VRIES, Boekverkoopers in de Warmoesstraat te Amsterdam, zijn uitgegeven en alom verkrijgbaar:

A. A. HOLST, Kleine Nederd. Spraakkunst, 2de druk, 5 Cts. — Kort Begrip der Aardrijkskunde, 2de druk, 5 Cts. — Overzigt der [...] Geschiedenissen, 5 Cts. — Overzigt van de Gesch. des Vaderlands, 2de druk, 5 Cts. — Overzigt van de Algemeene Geschiedenis en Geschied[...] der Wereld, 10 Cts. (1653)

WEEKBLAD VAN HAARLEMMERMEER,
AAN LANDBOUW, GEMEENTE- EN POLDER-BELANGEN GEWIJD.

Hoofdredacteur: C. E. DE CLERCQ.

Dit **WEEKBLAD** is inzonderheid gewijd aan de POLDER- en LANDBOUW-BELANGEN van NOORD- en ZUID-HOLLAND [...] is daarom niet alleen voor HAARLEMMERMEER en RIJNLAND belangrijk, waaromtrent het alle officiele opgaven vermeldt en wetenswa[...] zaken behandelt, maar ook in het algemeen voor alle GRONDEIGENAARS en BEBOUWERS van POLDERS in deze Provincien. Tot [...] bestond voor die vele en veelzijdige belangen geen orgaan. Het voorziet dus in eene wezenlijke en dringend gevoelde behoefte. De bijval [...] ondersteuning, die de onderneming reeds aanvankelijk geniet, hebben dit getoond en doen voor de toekomst eenen belangrijken inhoud en ruim [...] voorzien. Uitvoerige Marktberigten en Advertentien omtrent Landbouwzaken verhoogen het belang voor den Landbouwer.

De Prijs is ƒ 6 in het jaar. Elke drie maanden wordt over ƒ 1.50 beschikt. — Afzonderlijke Nommers kosten 15 Cents. — Advertentien [...] 1—5 regels 50 Cents, elke regel meer 10 Cents, behalve 35 Cents Zegelregt bij elke plaatsing.

ABONNEMENTEN worden aangenomen bij C. M. VAN GOGH, te Amsterdam; J. J. VAN BREDERODE, te Haarlem, en verder [...] alle soliede Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. (1695)

Bij den Boekhandelaar J. H. SIDDRÉ, te Utrecht, ziet heden het licht:

DE EERSTE AFLEVERING EENER NIEUWE REEKS VAN

FLORA EN POMONA,
MAGAZIJN VOOR TUINBOUW, BLOEMEN- EN OOFTBOOMTEELT, WARMOEZERIJ, ENZ.

Een Werk in Maandelijksche Afleveringen, ter verspreiding van Theoretische en Practische kennis van de[...] TUINBOUW in zijn geheelen omvang, voor Kweekers en Liefhebbers van allerlei stand.

Uitgegeven onder Hoofdredactie van

W. C. SPOOR,

en onder medewerking van een aantal geleerde en practische Mannen.

INHOUD: Het aanbinden der Gewassen. — De Drakenbloedboom op de Kanarische Eilanden. — Lathyrus odoratus en Tingitanus. — [...] Over de kweeking van het Cyclamen door zaad. — Bemesting der Vruchtboomen. — Nadere beschrijving van eenige Peren. — Nieuwe en [...] velenswaardige Planten: Camellia's. — Gemengde berigten, Tentoonstellingen, enz.

Ofschoon deze nieuwe Serie als een vervolg op de zes vorige Jaargangen kan aangemerkt worden, zal zij nogtans een nieuw geheel vorm[...] Zij wordt uitgegeven in Maandelijksche Afleveringen van twee of meer Vellen druks, 8°. Formaat, waarbij jaarlijks een algemeene Titel, Inh[...] en Omslag wordt gevoegd, voor den geringen Prijs van ƒ 4, franco per Post ƒ 4.50.

Wij stellen nog als een VOORDEELIG AANBOD, voor de eerste aanvragers, de zes eerste Jaargangen 1854—1859, verkrijgbaar voor d[...] aanmerkelijk verminderden Prijs van ƒ 12.

Van de EERSTE AFLEVERING dezer NIEUWE REEKS worden op franco aanvragen Exemplaren ter inzage en in commissie gezonden. Men teekent in voor een geheelen Jaargang bij alle Boekhandelaren. (2060)

EEN PRACHTWERK van Dr. J. J. VAN OOSTERZEE

Door H. R. VAN ELK, te Dordrecht, is alom verzonden:

PROSPECTUS OP EEN NIEUW PRACHTWERK, GETITELD:

GEWIJDE BLADEN.
GEDENKBOEK DER HEILIGE GESCHIEDENIS IN TAFEREELEN,

door J. J. VAN OOSTERZEE, Theol. Doct. en Predikant te Rotterdam.

De Eerste Aflevering van dit schoone Werk, welks aanbeveling de Uitgever onnoodig acht, is ter perse. Men wordt verzocht zoo spoedig mogelijk de namen der Inteekenaren op te geven, ten einde de Oplage te kunnen regelen; terwijl men aangaande den Inhoud en de Voorwaarden van Inteekening verwezen wordt naar het PROSPECTUS, dat alom Gratis verkrijgbaar is. (1996)

Heden worden door J. M. VAN 'T HAAFF, te 's Gravenhage, verzonden, de bestelde Exemplaren der Brochure, getiteld:

DE NIEUWE DAGERAAD EN DE OUDE HEILZON.

BRIEVEN VAN

ANDRES EN CLAUDIUS.

De vele aanvragen maken het voorloopig onmogelijk deze Brochure algemeen in Commissie te zenden. De Prijs is ƒ 0.80. (1821)

AMSTERDAM, Zaturdag 4 Februarij.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van heden heeft voor de pauze alleen de Heer Fransen van de Putte het woord gevoerd, en het ontwerp van wet betreffende de spoorwegen, uitvoerig verdedigd. Na de pauze heeft de Heer van Beeck Vollenhoven het bestreden. De zitting duurt voort.

De werkzaamheden in de maatschappij *Felix Meritis* zijn voor de aanstaande week vastgesteld als volgt: afd. natuurk. (Dingsdag) voorlezing van den Heer Dr. D. van Lankeren Matthes, over de oppervlakte der maan. Afd. kooph. (Donderdag) voordragt van den Heer Prof. Buijs Ballot, hoofd-directeur van het Koninklijk Meteréorologisch Instituut te Utrecht, over de bespoediging der reizen en de beveiliging der schepen, in verband met de onderzoekingen van het Koninklijk Meteorologisch Instituut; daarna gemeenzaam onderhoud over het gesprokene. Afd. teekenk. (Zaturdag) kunstbeschouwing, te geven door de afd. teekenkunst zelve.

Dezer dagen heeft de minister van finantien bij besluit de volgende resolutien genomen: vooreerst dat in het vervolg de stellen coupons van al de verschillende fondsen op vertoon van den talon ook vóór den vervaltijd van den laatsten coupon bij den administrateur van 's rijks schatkist en bij zijne agenten kunnen verkregen worden, en dat alle op naam staande metallieke obligatien kunnen overgebragt worden.

Naar men verneemt is de ligting voor het gewoon en buitengewoon contingent van het jaar 1860 door Z. M. bepaald op 10188 manschappen.

Uit Amsterdam schrijft men aan de *Utr. Ct.*, dat op morgen, Zondag in alle kerken, behoorende onder het bisdom van Haarlem, op last van den Heer de Vree, eene inzameling van gelden zal worden gedaan, door de geestelijken in persoon, en met open schalen, ten behoeve van den Paus.

Men klaagt wel eens over slecht bezochte concerten; een heerlijk voorbeeld in dit opzigt leverde Groningen dezer dagen op. Op een concert van den baryton Guglielmi kwamen 9 personen op; de zanger had 20 vrijkaartjes uitgegeven, waarvan er slechts 4 aan de beleefde uitnoodiging voldeden.

Men schrijft uit Curaçao, dd. 9 Jan.:

De benoeming van den Heer Mr. P. C. Punée, tot president der regtbank, heeft algemeen veel genoegen alhier verschraft.

De geele koorts maakt hier onder de Europeërs vele slagtoffers; ook de inlandsche kinderen worden door deze ziekte aangetast en velen sterven daaraan.

De *Curaçaosche Courant*, via St. Thomas, tot den 7den Jan., hier aangekomen, melden o. a., dat voor de vaartuigen van Curaçao komende eene quarantaine is vastgesteld van 40 dagen, wegens de aldaar heerschende koortsen. Te Aruba zijn aangekomen de Astromella, Venezuelaansche oorlogschoener, waarop 53 Venez. gevangenen zich bevonden, en de Trimmer, waarop de familien dier gevangenen waren ingescheept. De bestemming dezer beide schepen was naar Maracaibo. Den 30sten Dec. te Los Taques voor anker, hadden echter enkele gevangenen gevraagd hunne familien op de Trimmer te mogen bezoeken, waartoe de kommandant Gallego hen vergezelde. Van de afwezigheid van dezen laatste maakten de gevangenen, onder aanvoering van generaal Nics. Silva gebruik, om de bemanning van de oorlogschoener voor te stellen naar Aruba in plaats van naar Maracaibo te stevenen. De schepelingen, die daarin geen genoegen wilden nemen, werden gebonden, terwijl de Trimmer het bevel erlangde de oorlogschoener te volgen. Den volgenden dag kwam men te Aruba aan, waar de gevangenen en de schepelingen, die Silva hadden geholpen aan wal gingen. Er was juist eene andere Venez. oorlogschoener, die den kapt. Gallego arresteerde, terwijl de beide oorlogschoeners naar Laguayra stevenden. Uit Venezuela meldt men, dat Moroz, na een herhaalden aanval den 31sten Dec. door de gouvernementstroepen was genomen. Te Valencia werden alle weerbare mannen onder de wapenen geroepen, ter verdediging der stad. Den 7den Dec. hadden bij Varinas intusschen de gouvernementstroepen onder Ramos en Rubin eene nederlaag geleden; de federalisten werden aangevoerd door Falcon en Zamora. Onder de gesneuvelden behoorde Rubin.

* LEYDEN 4 Febr. Heden is alhier tot Doctor in de Verloskunde bevorderd de Heer G. Zaalberg, Med. Doct. te Leyden, na verdediging van academische stellingen. Vervolgens tot Doctor in de Regten den Heer F. T. Vredenrijk Engelenburg, geb. te Olst, na verdediging van een economisch-juridisch proefschrift over ruiling in haar betrekking tot koop en verkoop beschouwd; en daarna tot Doctor in de Geneeskunde de Heer F. W. L. Tydeman, geboren te Leyden, na verdediging van een academisch proefschrift over de epidemie van Typhus, geheerscht hebbende op het etablissement voor de Europesche kolonisatie in Suriname te Groningen aan de Saramacca in 1845.

LAATSTE BERIGTEN.

BERLIJN, Vrijdag 3 Februarij (des Avonds.)

Het vertrek van Prins en Prinses Frederik der Nederlanden en hunne dochter, Prinses Marie, naar 's Gravenhage, aanvankelijk bepaald op Zaturdag, is tot Maandag a. s. uitgesteld.

PARIJS, Donderdag 3 Februarij (*Particuliere Correspondentie.*)

De betere houding der beurs van heden is in de eerste plaats toe te schrijven aan het alhier per telegraaf bekend geworden artikel van de *Morning Post* van dezen morgen waarin de Engelsch Fransch alliantie wordt beschouwd als een noodzakelijk gevolg van den staat der Europesche zaken en het denkbeeld van alle tusschenkomst in Italie wordt verworpen. Daarbij kwamen nog latere berigten uit Londen, die den moed der speculanten hebben aangewakkerd omdat volgens die berigten de vrees voor een nederlaag van het ministerie Palmerston wegens de zaak van Savoye en het handelstractaat nagenoeg ijdel bleek te zijn. Er moeten daaromtrent gerustellende berigten van den Heer de Persigny zijn ontvangen, volgens welke de bestaande coalitie tegen het Engelsch ministerie, als mislukt mag beschouwd worden. Waarschijnlijk is de stellige taal van de *Morning Post* een gevolg van het bewust zijn van de meerdere kracht van het ministerie. In een opzigt stemmen de Engelsche berigten niet goed over een met die uit Rome. Uit Londen namelijk schrijft men, dat de Fransche troepen spoedig uit Rome en het Noorden van Italie zullen worden teruggetrokken, terwijl men uit Rome het tegendeel berigt. Wat hiervan waar zij durf ik niet te zeggen. In allen gevalle schijnt het zeker, dat Oostenrijk zijne zwakheid gevoelt en geene ernstige moeijelijkheden aan de oplossing van het Italiaansche vraagstuk zal in den weg leggen. Het heeft trouwens genoeg beslommeringen binnenslands.

Onder de talrijke brochures, die dagelijks worden aangekondigd, is er eene van den Heer Marie Lafon, die ten titel voert: *Duizendjarige strijd tusschen Rome en het Pausdom.* Men ziet reikhalzend de uitgave te gemoed, omdat daarin historische documenten zullen worden openbaar gemaakt over eenen strijd die in deze eeuw schijnt te zullen worden beëindigd.

PARIJS, Vrijdag 3 Februarij.

De *Pays* weerspreekt het gerucht, volgens hetwelk de Fransche troepen Rome eerlang zullen ontruimen. Men gelooft zeker, dat de aanhechting der Midden-Italiaansche staten zal worden onderworpen aan de goedkeuring der vreemde mogendheden. Zij waren het volkomen eens omtrent dezen maatregel, waarvan de toepassing met zekerheid de openbare meening van Italie stellig zal doen kennen.

De *Patrie* meldt, dat het gerucht, volgens hetwelk eene brochure van dezelfde hand als de *Paus en het Congres*, eerlang het licht zal zien, uit de lucht is gegrepen.

Onder de wets-ontwerpen, welke thans in overweging zijn, ter uitvoering van den brief des Keizers aan den minister Fould, bevinden zich die tot ontginning en droogmaking van woeste gronden en moerassen en dat waarbij magtiging wordt verleend tot het gebruik der sommen van de jongste leening voor de groote werken van openbaar nut.

MARSEILLE, Vrijdag 3 Februarij.

Het berigt, dat tot de aanhechting van Savoye en Nizza bij Frankrijk besloten is, heeft een diepen, maar voor de regering zeer gunstigen indruk op onze handelaars gemaakt.

Het stoffelijk overschot van de groothertogin Stephanie is hier aangebragt. De autoriteiten waren bij de aankomst tegenwoordig. Het is ten twee ure naar Lyon vertrokken. De generaal Roguet vergezelde het.

TURYN, Vrijdag 3 Februarij.

De dagbladen deelen eene Oostenrijksche verordening mede, betreffende de aanwerving van vrijwilligers voor het Napolitaansche leger.

Eenige Sardinische hoofd-officieren zijn naar Bologna vertrokken, om de artillerie, cavallerie en genie van het leger van Midden-Italie te organiseren.

Het dagblad *Il Catholico*, te Genua uitkomende, is in beslag genomen.

Te Venetie worden de arrestatien op groote schaal voortgezet. Er heerscht algemeene ontsteltenis.

ROTTERDAM, 4 Febr. Heden zijn uit eerste hand afgedaan 25 v. Maryland Tabak ex Leila en 32 v. dito ex Kalamazoo.

Uit de eerste hand zijn verkocht ca. 5100 b. Tafelrijst ex Noord-Brabant tot *f* 10¼.

Heden zijn verkocht 1280 b. Peper per Julie tot 25¼ c. aan één huis.

Van Rogge heeft in de laatste dagen een goede omzet voor den Rijn plaats gehad; de prijzen zijn onbekend.

SCHIEDAM, 4 Febr. Moutwijn *f* 13¼; Jenever *f* 18¾; Amst. Proef *f* 20.

HAMBURG, 3 Febr. *Koffij* stil. — *Granen*: Tarwe in loco 1 rd. hooger, bij vrij levendigen omzet, op levering vast. Rogge mede 1 rd. hooger. — *Raapolie* pr. Mei 23.10, Oct. 24.12.

ROTTERDAM, Zaturdag 4 Febr. W. S. 2½ pCt. 64¾; Dito 3 pCt. 77¼; Dito 4 pCt. 97¾; Spanje 3 pCt. 41 15/16; Rusland 1855 6de Serie 99¼; Dito Spoorweg-Aandeelen volgef. 214¼; Oost. Met. 48⅛; Dito Nation. 54⅛; Dito 2½ pCt. 25¾.

PER TELEGRAAF.

LONDEN, HEDEN, Zaturdag 4 Februarij.

Gisteren heeft lord John Russell in het Huis der Gemeenten het gedrag van sir James Hudson en den Heer Drummond Hay, ten aanzien van Sardinie en Spanje, geregtvaardigd. Hij zeide, dat de Heer Drummond Hay alles heeft gedaan om den oorlog met Marokko te verhinderen. Sedert de uitbarsting van dien oorlog was eene strenge onzijdigheid in acht genomen. Op eene interpellatie van den Heer Kinglake antwoordde lord John Russell, dat de regering geen berigt had ontvangen van buitengewone wapeningen van Frankrijk, en ook niet dat Frankrijk in het voorjaar 600,000 man onder de wapenen zal hebben. De vrede is sedert kort gesloten, het congres is niet gehouden, derhalve is het wenschelijk om alle middelen aan te wenden tot het voorkomen van een weder uitbreken van den oorlog; Engeland was beducht geweest voor het behoud van den vrede; maar alle ontvangen verzekeringen zijn geruststellende. Heden eerst heeft de regering, van Sardinie de verzekering ontvangen, dat het ter zake van Venetie geen oorlog meer zal uitlokken, Frankrijk wenscht den oorlog niet en Oostenrijk is niet geneigd Sardinie weder aan te vallen; er was nu derhalve geene reden meer om het verbreken van den vrede te duchten. In de Fransche tuighuizen wordt met ijver gearbeid, omdat Napoleon zich sterk ter zee wil maken, daarom zet Engeland zijne toerustingen ook voort, maar alleen tot zelfverdediging. Engeland zal alle pogingen aanwenden om den vrede te handhaven.

De ratificatie van het handelsverdrag met Frankrijk zal heden plaats vinden, en het verdrag Maandag aan het Huis der Gemeenten worden medegedeeld.

TWEEDE DEPECHE.

De *Morning Post* zegt, dat Frankrijk en Engeland zijn overeengekomen, om geene interventie in Italie toe te laten, tenzij die door alle groote mogendheden wordt goedgekeurd. Over de wijze van stemming in Midden-Italie over de keuze van den regeringsvorm bestond verschil van meening. Vermits Frankrijk echter van zijn voorstel, om die keuze te doen plaats hebben door middel van het algemeene stemregt, heeft afgezien, zal die stemming thans plaats hebben op de wijze tot nu toe in gebruik.

DERDE DEPÈCHE.

De *Morning Chronicle* verzekert, dat Spanje den Paus openlijk wil ondersteunen, en dat Oostenrijk dit vooreerst slechts in het geheim zal doen. Het blad zegt wijders, dat de Paus voornemens is de geheele Katholieke wereld op te ruijen, weshalve eene inniger toenadering van Engeland en Frankrijk dringend geboden wordt.

VIERDE DEPÈCHE.

De voorraad van munt en muntmateriaal bij de bank van Engeland is, volgens den heden bekend gemaakten staat, verminderd met 616,594 £.

LONDEN, HEDEN, Zaturdag 4 Februarij.

Goederen stil. *IJzer* 61.3. *Talk* 59.9.

LONDEN, HEDEN, Zaturdag 4 Febr. Consols 94¾ a ⅞; Mexic. 21 a ¼; Spanje 3 pCts. 44 a ½; Dito 1¾ pCts. 33⅛ a ⅜; Coup.-Certif. — a —; Portug. —; Grenada —; Dito Uitg. —; Venezuela 25½ a 26½; Dito Uitg. 13 a 14; Ecuador — a —; Holl. 2½ pCts. —; Dito 4 pCts. —; Sardinie —; Illinois 56 a 58; Constr. Bonds — a —; 3 pCt. Peru —; Dito Doll. 4½ pCt. —; Russen 5 pCt. — a —; Dito 4½ pCt. 65 a ½; Nieuwe Dito 3 pCt. — a —. — Wissel: Petersb. 3/m. —; Parijs 3/m. —.—; Hamb. 3/m. —.—; Amst. —.—.

Slotkoersen: Consols 94⅞ a —; Mexic. 21¼ a —; 4½ pCt. Peru —; 3 pCt. Dito —, 4½ pCt. Dollarbonds —; Gren. — a —; Dito Uigest. — a —; Venez. 26½ a —; Dito Uitg. — Portug. —; Spanje 3 pCt. 44⅛ a —; Dito 1¾ pCt. 33⅛ a —; Coup.-Cert. 4¾; Amort. —; Russen 4½ pCt. 98; Holl. 2½ pCt. — a —; Dito 4 pCts 101¼; Sardinie — a —; Illinois Shares 57; Constr. Bonds 78.

WEENEN, HEDEN, Zaturdag 4 Februarij.

Volgens mededeelingen uit eene goede bron ontvangen, kan men spoedig de afkondiging verwachten van de Statuten betreffende de vertegenwoordiging des lands.

WEENEN, HEDEN, Zaturdag 4 Febr. 5 pCt. Metall. 70.10; Dito Nat. 78.30; Loten 109; Bank-Actien 845; Credit-Anst. 192; Fr. Oost. Spoorw. 267. — Wissel: Londen 13.30; Goud —.

Slotkoersen: Metall. 5 pCt. 70; Dito Nat. 78.20; Loten 1854 —; Bank-Actien 845; Noordb. Dito 194; Cred. Anstalt 192; Fr. Oostenr. Spoorw. 267; Nieuwe Lomb. 163. — Wissel: Londen 13.32½; Goud 33.

BERLIJN, HEDEF, Zatsrdag 4 Februarij.

Rogge: Febr. 47¼; voorjaar 46¼; Raapolie Febr. 10⅝; April en Mei 10⅝.

BERLIJN, HEDEN, Zaturdag 4 Febr. 5 pCt. Metall. 51; Dito Nat. 57½; Stiegl. 5de Serie 94¼; Dito 6de Serie 105¼; 5 pCt. Eng. Russen —; 3 pCt. Nieuwe Dito —; 4 pCt. N. Dito 70; 4½ pCt. Pruisen 104⅞; Cred. Actien —; Fransch-Oost. 130. — Wissel: Londen 2/m. 6.17½; Parijs 2/m. —; Hamb. 2/m. —; Amst. k. z. 142¼; Id. 2/m. 141⅝; Weenen 2/m. —; Petersb. 3/w. 97⅛.

Markt zeer vast.

Slotkoersen: Metalliek 50⅞; Dito Nation 57½; Stieglitz 5de Serie 94¼; Dito 6de Serie 105½; Eng. Russen 105¾; 3 pCt. N. Dito 63¾; 4 pCt. N. Dito —; 4½ pCt. Pruis. 99⅞; 5 pCt. Dito —; Credit-Actien —; Fransch Oosten. —. — Wissel: Londen 2/m. 6.17½; Parijs 2/m. 78⅞; Hamb. 2/m. 150¼; Weenen 73¼; Amst. 2/m. 141⅝; Idem k/z. —; Petersb. 3/w. 97⅛.

FRANKFORT, HEDEN, Zaturdag 5 Febr. 5 pCt. Metall. —; Dito Nat. 56¼; Bank-Act. —; Cred. 164; Spanje 3 pCt. —; Dito 1¾ pCt. 32⅜. — Wissel: Londen 116½; Weenen 86½.

Na beurs zeer vast Metall. Nat. 56¼, ½; Cred. 165½ a 166.

HAMBURG, HEDEN, Zaturdag 4 Febr. 3 pCt. Russen 61¾; 3 pCt. Spanje 40; 1¾ pCt. Dito 31; Vereins Bank 98¾; Noord-Duits. Dito 83½; Wissel: Londen —.—; Amst. —.—.

BERN, HEDEN, Zaturdag 4 Februarij.

Men beweert, dat tot den afstand van Savoye aan Frankrijk thans is besloten. Te Chablais en Faucigny zijn adressen in omloop, waarbij de aansluiting aan Zwitserland wordt verlangd.

PARIJS, HEDEN, Zaturdag 4 Februarij.

De *Moniteur* meldt, dat de Keizer de voorstellen van den minister van oorlog heeft goedgekeurd en dat dien ten gevolge een wets-ontwerp aan de beoordeeling van den raad van state zal worden onderworpen, strekkende om het vastgestelde contingent der ligting van 1859 van 140,000 man te verminderen op 100,000. Dit ontwerp zal in het begin der zitting aan het wetgevend ligchaam worden ingediend.

PARIJS, HEDEN, Zaturdag 4 Febr. Opening. Fransche 3 pCt. 68.10, 12¼ ure: Fransche 3 pCt. 68.15; Cred.-Mob. 757.—; Oostenr. Spw. 507. 1 ure: Fransche 3 pCt. 68.07; Cred.-Mob. 751; Oostenr. Spw. 505.

1¼ ure: Frans. 3 pCt. 68.15; Fransch Oostenrijks. Spoorw. 507.50; Cred. Mob. 755.—; 3 pCt. Spanje 42¼; 1¾ pCt. Dito —; Rus. Spoorweg. —. — Wissel: Petersb. 3/m. —; Londen 3/m. —; Amst. 3/m. —; Hamburg 3/m. —.

MARSEILLE, HEDEN, Zaturdag 4 Februarij.

De post van Konstantinopel is aangekomen, maar heeft geene brieven aangebragt. Men onderstelt dat de Turksche regering de brieven onderschept en vestigt daarop de aandacht der Fransche regering.

De berigten uit die stad, gedagteekend 25 Jan., ontleend aan het *J. de Constantinople*, melden, dat de Heer Negris door Turkeije officieel is erkend als kapu-kiaya van Vorst Alexander I, voor het vorstendom Moldavie en als bestuurder van de kanselarij van Walachye. De Heer Lallemand heeft den vizier Ismael, gouverneur van Creta, bezocht. Het staathuishoudkundig programma van Keizer Napoleon is langs telegrafischen weg aan den handel bekend geworden. Fuad pacha heeft een bezoek afgelegd bij sir Edw. Bulwer.

TURIJN, HEDEN, Zaturdag 4 Februarij.

De *Opinione* wederlegt de beschuldiging van de *Patrie* en zegt dat de Sardinische regering steeds groot vertrouwen stelt in Savoye, welke dit steeds door voorbeeldelooze getrouwheid hebben geregtvaardigd. De regering laat die provincien zonder troepen en veroorlooft aan de bewoners de vrije uiting hunner gevoelens. Bij de jongste verkiezingen in Savoije en Nizza heeft de partij der afscheiding den zegen niet behaald. Het denkbeeld der nationaliteit moet aan de bevolking niet worden opgedrongen. Wanneer Sardinie genoegzame vergoeding zal erlangd hebben voor zijne strategische positien, dan vrage men de aanhechting van Savoye bij Frankrijk, dat zij zoo, maar het is zeer moeijelijk dat Nizza Fransch gebied worde. Nizza protesteert hier tegen door zijne daden en door het inroepen zijner belangen. Men moet geene twee zeer van elkander verschillende kwestien verwarren. Sardiënie is een getrouw bondgenoot en opregt vriend van Frankrijk, voor hetwelk het erkentelijkheid koestert. Maar zoolang Oostenrijk Venetie zal bezetten, zal het beginsel der nationaliteit zich niet kunnen ontwikkelen. Oostenrijk zal eene voortdurende bedreiging voor Sardinie blijven. En geene enkele mogendheid zal verlangen, dat onder zoodanige omstandigheden, Sardienie zijne krachten verzwakken.

MADRID, Vrijdag 3 Febr. 3 pCt. 43.70; 1¾ pCt. 33.70.

TEXEL, HEDEN, Zaturdag 4 Februarij.

Binnen: Marianne, Gronbeck, Bat. - Joan Melchior Kemper, Salm, id. - China, Luttenberg, Tjilatjap. - Pomona, Lootsman, Havana.

Uitgezeild: Lion, S., Londen.

Aangekomen Passagiers.

Van BATAVIA, per Marianne, kapt. Gronbeck: De Heer Bamber.

HANDELSBERIGTEN.

BEURSBERIGT VAN AMSTERDAM.

KOFFIJ: Niettegenstaande het bekend worden van den aanslag der voorjaars-veiling, bedragende slechts 331,154 balen tegen 431,978 balen en alzoo 100/m. balen minder dan in het voorjaar van 1859, was de omzet in Java Koffij sedert ons vorig beursberigt zeer gering, ofschoon het artikel, ook ten gevolge der betrekkelijk groote aflevering in de vorige maand, wel zoo vast gestemd is. In de laatste dagen was eenige vraag voor behoefte te bespeuren en werd een en ander tot 38½ c. voor goed ord. gedaan. De betere kwaliteiten zijn in verhouding goedkoop te bekomen, daar eeelen van goed ordinair voor een groot gedeelte in handen zijn van speculanten.

Wij doen hier volgen eene opgave der in de laatste elf jaren in de *Voorjaars-Veilingen* verkochte hoeveelheden JAVA KOFFIJ, benevens de daarin besteedde prijzen voor goed ordinair.

1859..........	431,978	balen	37	à	—	cts.
1858..........	502,809	"	27½	"	28	"
1857..........	444,432	"	36	"	36½	"
1856..........	393,325	"	31	"	31½	"
1855..........	325,494	"	30	"	30½	"
1854..........	299,729	"	28½	"	29	"
1853..........	340,561	"	29½	"	30	"
1852..........	389,471	"	24	"	24½	"
1851..........	274,001	"	28	"	—	"
1850..........	303,222	"	32½	"	33	"
1849..........	399,000	"	19½	"	20½	"

In West-Indische soorten ging niets meldenswaardigs om; ook bepaalt zich de voorraad daarvan tot eenige partijtjes Santos Koffij.

THEE. Met de Engelsche markt is ook de onze deze week weder iets gerezen. Men kan aannemen dat de prijzen van de hier meest in gebruik zijnde zwarte soorten, zoo Chineesch als Java, p. m. 5 c. hooger worden gehouden dan dit in de vorige week het geval was. Voor behoefte alleen worden die echter besteed. Naar Java groen blijft eenige vraag. De 158/4 k. Kyson Congo, Dingsdag aanstaande te Rotterdam in veiling, zijn geurig en worden op 145 a 150 c. of hooger geschat.

TABAK: Het artikel blijft stil; gedurende deze week werden uit de eerste hand afgedaan slechts 73 v. Maryland ex Riga, terwijl bovendien van den voorraad werden afgesshreven 148 v. dito per div. aanvoeren. Nog werden afgedaan 256 pakken Java, hoofdmerk G. v. D., aangevoerd per Admiraal Tromp, terwijl mede werden verkocht 88 cer. St. Domingo, aangevoerd per Cassandra. De voorraad in de eerste hand bestaat uit 1442 v. Maryland, 100 v. Kentucky, 19 v. Steelen, 1087 cer. St. Domingo en 3469 pakk. Java.

KATOEN: De stemming voor dit artikel blijft zeer vast en naar goede soorten bestond eenige vraag, hetgeen aanleiding gaf, dat de 400 b. Georgia, ex Aramede Snow, welke aan de markt gebragt werden, onmiddellijk tot iets hoogeren prijs koopers vonden. Voorts werden nog afgedaan 45 en 12 b. New-Orleans.

RUWE SUIKER tot onveranderde prijzen met matigen handel gedeeltelijk voor exportatie naar Engeland in de bruine soorten. Er zijn afgedaan 1495 cranj. *Sourabaya* ex *von Berg* zeem. N°. 12¾ ruim, a *f* 35¾ voetstoots v. boord, 328 kan. N°. 8½ ex *Asia* tot *f* 31¼; 1026 kist. *Havana* N°. 7 a 8 ex *Cuba Packet* tot *f* 30 a 31; 600 cranj. *Sourabaija* ex *Cortgene* N°. 7½ slap, vermoedelijk a *f* 29¾ of *f* 30; 336 cranj. dito N°. 9½ en 623 kan. ex *Maria Anna* zeem. N°. 8⁶⁰ tot geheime prijzen. In veiling werden 577 v. Surin. gedeeltelijk verkocht van *f* 23 a 30¾; het opgehoudene gedeelte werd later grootendeels uit de hand afgedaan.

GERAFFINEERDE SUIKER voortdurend stil. De prijzen zijn nominaal, doch bij partij op levering zoude men moeijelijk kunnen verkoopen dan tot verlaagde prijzen.

SPECERIJEN EN KRUIDENIERSWAREN. *Rijst:* Afdoeningen uit de eerste hand hadden sedert ons vorig berigt niet plaats, de houders zijn over het algemeen te hoog gestemd. Gepeld met eenigen omzet tot onveranderde prijzen; Aracan *f* 7¾ a 8; Rangoon *f* 7½ a 7¾; Java *f* 8 a 8½; Tafel *f* 10½ a 13½; Carolina *f* 16. Van *Fruiten* werden in veiling ca. 4000 dozen en kistjes Smirna Vijgen verkocht, gedeeltelijk beschadigd, van *f* 7⅞ tot 17¼; ook werden 700 k. Muscadel Rozijn in lagen aangeboden en gedeeltelijk verkocht van *f* 33¼ a 34; terwijl 44 v. nieuwe Grieksche Krenten tot *f* 14 opgehouden werden. Naar *Specerijen* bleef op de lage prijzen eenige vraag bestaan. Noten N°. 1 105 a 107 c.; Foelie 85 c. Nagelen N°. 1, 27 a 28 c.; N°. 26 a N°. 3, 26 c. Kaneel N°. 3, 60 a 65 c.

Amandelen. In de eerste hand geen voorraad; in de tweede hand koopt men zoete Barbarijsche *f* 34 a 35; Porto *f* 37 a 38; bittere Barb. *f* 35; grove ontbreken. *Sucade:* puike kwal. merk K 41 c.; idem Reneau 40 c. *Anijszaad:* Alicantsch *f* 44 a 45; Fransch *f* 40 a 42; bijsoort *f* 30. *Komijn:* Nieuw Malth. *f* 14. Nieuw *Saffraan* *f* 30. *Malaga Schillen*: Puike nieuwe drooge *f* 28 a 29 en detail. *Rozijn:* Voor de azijnfabriek geen voorraad; tot geheimen prijs werd deze week eene partij van ca. 70 v. klein Smirna Rozijn afgedaan.

VERFWAREN. *Indigo:* De afdoeningen waren in deze week zeer beperkt, ofschoon de stemming zeer vast blijft. Bij particulieren zijn weder ca. 150 kisten Java aangevoerd. — *Cochenille* geheel onveranderd. — *Verfhouten* met meer handel. Van St. Dom. Camp. werden op levering en in loco verscheidene partijen afgedaan. Geelhout is tot onveranderde prijzen meer gevraagd en zijn zóó eenige afdoeningen te vermelden. — *Divi divi:* De per Santa Rosa aangevoerde partij van 716 b. werd voor uitvoer genomen. — *Harst:* Eene partij van 1100 vaatj. br. Amerik. werd van boord verkocht. De voorraad is thans onbelangrijk. — *Terpentijn-olie* vindt voor de behoefte tot onveranderde prijzen geregeld goeden aftrek. — *Meekrap* met weinig handel. De vraagprijzen blijven evenwel hoog; de koopers houden zich echter bijna geheel van de markt.

HUIDEN. In West.Ind. soorten bepaalden zich de omzettingen voor binnenl. behoefte, en de aanvoeren tot eenige partijen gedroogde en gezouten van indirecte oorsprong; benevens 176 st. van Curaçao. Van Oost-Ind. soorten blijven Java Runder goed te plaatsen; Buffelhuiden mede iets beter gestemd. De aanvoeren bestonden uit 1868 st. Runder en 89 st. Buffelhuiden, ex *Willem III*; de verkoopen uit ca. 3019 st. Buffelhuiden, Inl. artikelen niet ongunstiger gestemd, met veel vraag naar gedr. nuchtere Kalfsvellen op leveren.

METALEN. Behalve de verkoop in ons vorig nommer gemeld, van 1100 bl. a a *f* 80, zijn ons in de laatste acht dagen geene afdoeningen van Banca *Tin* bekend geworden. Bij voortduring vindt het artikel weinig vraag, ofschoon tot *f* 80 nog zou te plaatsen zijn.

HENNEP: Men heeft deze week besteed voor Petersb. rein Hennep *f* 58, dito uitschot *f* 54, half rein *f* 51 en fijne Poolsche uitschot *f* 65.

STERKE DRANKEN: *Genever* was in het begin der week iets williger, thans iets flaauwer; Amst. proef koopt men van *f* 17 a 18¾; Amerik. *f* 18½ a 19½. Overige artikelen onveranderd; bij inschrijving werden afgedaan 40 stukken Rum, per America, en 17 st. dito, per Willem Eduard, van Suriname, prijzen geheim. Heden zijn bij inschrijving afgedaan 20/1 en 40/2 legg. Arak, per Gotheborg.

Nog vernemen wij den verkoop van 51 legg. Arak, per Ferdinandina Emma, prijs geheim.

SMEER EN TALK. Met uitzondering van de reeds gemelde afdoening op levering van Amsterdamsch Smeer, was de omzet in deze artikelen wederom geheel onbeduidend. Bij beperkte vraag blijven de prijzen onveranderd.

FIJNE ZADEN: Bruin *Mosterdzaad* *f* 23½, geel dito *f* 24 per mud. Noord-Holl. *Karwijzaad* *f* 12¾. *Corianderzaad* *f* 10¾ per 50 kil. *Kanariezaad* is flaauw gestemd, tot *f* 10½ per mud is bij kleinigheden te koopen, bij partij zoude men lager moeten afgeven, om tot zaken te komen. *Klaverzaad,* puik nieuw rood *f* 30 a 32; puik nieuw wit *f* 53 a 54 per 50 Ned ℔.

Heden verkocht van Rogge 68 l. Petersb. *f* 185 per 2100 ℔.

ROTTERDAM, 3 Febr. In *Koffij* is gedurende de laatste acht dagen weinig omgegaan, maar de prijzen hebben zich volmaakt gesouteneerd, zoodat men goed ord. Java moeijelijk a 38½ c. koopen kan. Bleek-blank is op 39 c. gehouden en ook zoo betaald; geel en bruin Java blijft verlaten; groen en blaauw is bijna niet voorhanden. In Padang is niets omgegaan, de per Julie aangevoerde 4600 b. zijn nog niet aan de markt. West-Ind. soorten ontbreken. — *Thee* wegens gebrek aan voorraad zonder handel. — Ruwe *Suiker* met iets meer omgang. Er zijn in den loop der week 600 cranj. Java N°. 7, per Cortgene, 363 cranj. per dito en 682 cranj. per Maria Anna, tot geheimen prijs verkocht, zoo men zegt voor uitvoer. Geraffineerd blijft verlaten en de prijzen, vooral die der mindere soorten, zijn langzaam dalende. Kandij zonder omgang. — *Rijst* trekt eenige meerdere attentie en de prijzen zijn ook voor de gepelde soorten iets of wat vaster. Men noteert puike nieuwe Carolina *f* 15½, jarige *f* 13½, gep. Tafel *f* 10½ a 12½, Java Voorloop *f* 9 a 10¼, gep. Java *f* 7¼ a 8¼, Aracan Voorloop *f* 9 a 9¼, gep. Arracan *f* 7½ a 8¼ naar kwal. — *Specerijen* stil; Muscaatnoten N°. 1 105 a 106 c., N°. 2 92 a 93 c., N°. 3 60 a 65 c., Foelie 84 a 85 c., Nagelen 26 a 27 c. n. kwal., Peper 24½ a 25 c., Piment *f* 22½ a 23 Zanzibar, Nagelen 21 a 23 c., Chin. Kaneel 63 a 64 c., Java dito N°. 3 58 a 59 c. — *Zuidvruchten* stil, puike nieuwe Zant. Krenten *f* 17 a 17½, goede 1858 *f* 16 a *f* 16½; nieuw Smirna Rozijn *f* 21, Sultana *f* 34. — Java *Indigo:* Eenige partijtjes zijn voor export. genomen. — *Meekrap:* Bij zeer vaste prijzen bepaalt de omzet zich tot enkele partijtjes, meest voor verzending. — *Verfhouten:* Laguna Campèchehout *f* 4¼ a ½ te koop, Domingo *f* 3, Mansanilla, Geelhout *f* 4¾, Maracaibo *f* 3¼. — *Potasch* met wat meer vraag, onder de notering niet koop; New-York 1859 *f* 16½, Toscaansch *f* 17, Petersb. *f* 16½.

Amerik. Paarlasch *f* 17½. — *Dividivi:* 30 ton zijn van boord tot hooge prijzen afgedaan. — *Cutch:* De geheele voorraad, ca. 70 ton, is a *f* 17½ door één huis opgekocht. — Banca *Tin* zonder vraag en langzaam dalende. Tot *f* 81 zoude men kunnen koopen, maar daartoe zijn geen nemers. — *Lood* zonder noemenswaardige verandering. — *Katoen* stil; prijzen in een doen. — *Honig* ontbreekt bij voortduring in de eerste hand geheel en de tweede is mede zeer schraal daarvan voorzien. — *Vetwaren* onveranderd; bruine Berger Levertraan *f* 43. blanke *f* 53 a 56; Zuidzeetraan *f* 32; Olijfolie op *f* 66 gehouden en *f* 64 te vergeefsch geboden; Cochin Cocosolie *f* 28½; Ceylon *f* 27¼ a 27½.

ALKMAAR, 3 Febr. Aangevoerd 28 stapels Kaas, wegende 5637 N. ponden, prijzen: Graskaas kleine *f* 31.50, dito middelb. *f* 30; Hooikaas kleine *f* 29.75.

ANTWERPEN, 3 Febr. *Koffij* bij voortduring in vaste stemming, doch bij gebrek aan disp. voorraad werd er niets in de eerste hand afgedaan. Er werd geboden voor Domingo Koffij op levering zonder te kunnen koopen. In de tweede hand plaatste men 1000 b. Domingo, Rio en Laguayra. — *Verfhout.* De Samuel van Domingo is binnen met 400 ton Campèche, welke reeds op levering verkocht waren. 200 ton worden noch in de tweede hand aangeboden en zouden tot *f* 3 verkrijgbaar zijn. De Emma Arvigne wordt dagelijks verwacht met 200 ton Domingo Campèche, waarvan reeds 90 ton op levering verkocht zijn. Campèche Laguna *f* 4¾ tot 4½. — *Cacao* zonder afdoeningen uithoofde van den geringen voorraad. Domingo op 35½ c. gehouden. Van New-York worden 500 b. verwacht. Maragnon, 60 b. voorraad in ent. op 40 c. gehouden. — *Hennep:* De fijne soorten Poolsche worden schaarsch en hooger gehouden met eenige afdoeningen. Andere soorten zonder vraag. — *Katoen:* Er heerscht eene regelmatige vraag voor dit artikel en de betaalde prijzen zoowel voor loco als voor levering zijn ½ c. hooger voor Louisiana en Mobile. Men plaatste 200 b. Louisiana in loco per Lochinvar, 381 b. dito op levering per Corinthian, a 41¾ c. en 420 b. Georgie in loco per Marianne Nottebohm. Invoeren der maand 3000 b. van Amerika en 1000 b. van Engeland. Verkoopen dito 1600 b. van Amerika en 2275 b. Surate en voorraad op heden 1400 b. Amerikaansch en 1300 b. Surate. — *Specerijen:* Cassia Lignea voor de cons. met 72 c. betaald. Zwarte Peper 30½ c. Piment 27 c. — *Vetwaren:* Fabriek Olijfolie goed gestemd en met tamelijk groote afdoeningen. Men verkocht 60 f. Messina van 130 tot 132 fr. ent. en 10 f. Gallipoli a 131 fr. ent. de 100 kil. Voor het dagelijksch gebruik werd 134 fr. ent. betaald voor Malaga en Messina en deze twee soorten worden heden op 135 fr. ent. gehouden. Gallipoli a 136 fr. ent. en Sevilla a 135 fr. ent. aan de markt. — *Terpentijn:* Van Amerika in loco en op levering op *f* 20¾ gehouden. — *Smeer* vaster en met eenige omzettingen. Voor Inl. Smeer betaalde men *f* 31¾ en voor Stads Smeer *f* 31½. Heden worden hoogere prijzen gevraagd. — *Honig:* De laatste invoeren van New-York zijn a *f* 17 ent. aan de markt. *Potasch* zonder verandering en weinig gevraagd. — *Harst* met geringe afdoeningen doch zonder verandering in prijzen. Bruine van *f* 2 11/16 tot 2¾ gehouden. — *Rijst* weinig gevraagd in de ongep. soorten doch prijzen goed gesouteneerd. Men deed 2200 b. j. Rangoon, van Londen ingevoerd a *f* 5½ ent. in ruiling tegen 1000 b. gep. Rangoon a *f* 7½ cons. Carolina Rijst kalm op *f* 14½ cons. — *Ruwe Suiker:* Er werd gedurende de week niets afgedaan en de prijzen blijven flaauw. Havana N°. 2 wordt gehouden van *f* 16½ tot 17 ent. Geraffineerde Suiker insgelijks kalm doch niet lager. — *Wol:* Den loop der veiling hebben wij reeds medegedeeld. De bedongen prijzen waren zeer hoog. De verkoopen uit de hand waren gering. — *Huiden:* De verkoopen waren deze week niet groot, in afwachting dat de verschillende invoeren aan de markt zullen gebragt worden. Doch blijven de prijzen vast. Men plaatste 1000 drooge Buenos-Ayres en Montevideo, 1000 gez. dito, 650 drooge Rio Grande, 500 drooge en droog gez. Para en 500 gez. Australische. — *Tabak* vast, doch zonder groote vraag. In de eerste hand heeft men 85 v. Mason County en 73 dito v. Kentucky tot onveranderde prijzen afgedaan. — *Granen* prijshoudend.

AVIGNON, 1 Febr. *Meekrap:* De daling der publicke fondsen is niet zonder invloed gebleven op onze markt en heeft een volslagen stilte te weeg gebragt; de Prijzen van Racijn zijn aan te nemen op fr. 47 a 46, doch heden ontbreekt het zelfs tot fr. 45 aan koopers. In poeders is niets omgegaan, maar men verwacht dat het artikel, de hinderpalen, die de rijzing der prijzen in den weg stonden, zal te boven komen.

LONDEN, 2 Febr. *Suiker:* Voor W. I. soorten werden de prijzen van gisteren bedongen, en 900 z. Mauritius, gisteren in veiling opgehouden, vonden heden nemers van 39.6 a 43.4. — *Koffij:* Ceylon prijshoudend. — *Thee* souteneert zich vast, doch er gaat minder om. — *Rijst* stil. Eene lading van 709 ton Rangoon, gedeeltelijk beschadigd, werd op levering a 10.3 voor Havre verkocht. — *Salpeter* met meer vraag tot ferme prijzen. — *Gambier* vast, 94 b. vonden koopers a 16.3 en 100 b. a 16.6. — *Zwavel:* Gisteren werd eene lading van 300 ton voor Londen gedaan a 8 £ 17.6. — *Hennep* flaauw, Petersb. Rein 28 £, fijne Poolsche Pas 31, inferieur 28.10, Uitschot 30 £. — *Lijnolie* 27.6. — *Cocosolie:* Ceylon op nieuw hooger en n. kw. van 42 a 43.9 betaald, Cochin 45 a 45.6. — *Talk* vaster.

NEW-CASTLE, UPON TYNE, 31 Jan. (*Medegedeeld door W. J. Wijnands.*) Vrachtkoersen worden als volgt besteed met uiterst snelle expeditie: China £ 63 a 68; Japan £ 70; Engelsch en Neerlandsch-Indie £ 48 a 55; Kaap £ 40; Rivier Plata £ 43; Rio Janeiro £ 38; Havana £ 18; Cadix £ 16; Zout van Cadix naar Plata £ 35; Lissabon £ 16; Gibraltar £ 18; Carthagena (Coke) £ 16; Alicante £ 22; Barcelona en Livorno £ 23; Genua en Napels £ 24; Marseille en Palermo £ 21; Messina £ 20; Triëst [illegible] Konstantinopel £ 23.10; Nieuwe Diep £ 9.5 Amsterdam £ 11, Maas en Groningen £ 10; Stoomkolen 7/6 a 8/6; Gas id. 5/9 a 7; Smeed idem 4 a 5; Coke 12 a 15; Gietijzer 57; Lood 21/6; best idem 22/6; Menie 22/6; Glit 23/6; Loodwit 29; Soda dadelijk £ 5.10; idem op levering £ 5.15 a 6; Alkali wit sterk 2¼ d.; id. id slap 2½ d.; id geel sterk 2⅝ d.; Bleekpoeder 11; Portland Cement 8; Vuurvaste Baksteenen pr. 1000 40 a 55 sh.

Fondsen en Beurstijdingen.

LONDEN, Donderdag 2 Febr. De Engelsche fondsen waren iets vaster, doordien heden geene verandering in het disconto der bank is gebragt. Doch zoowel door deze als bijzondere instellingen van dien aard wordt papier van langen datum geweigerd. Van vreemde effecten hebben Turksche zich slechts weinig van hunnen jongsten achteruitgang hersteld; 3 pCts. B.-Ayres waren gevraagd; alle overige soorten waren iets vaster.

Volgens de officiele prijscourant zijn gedaan: Consols cont. 94, ¼, ⅛, ⅜; Dito op tijd 94¼, ⅜; Braz. 1858 93; Mexic. 21; Portug. 44⅞; Russen 97⅞, ½, 98; Dito 3 pCt. 65½, ¼; Sardinie 84¾, 85¼; Spanje 44, ⅛; Dito 1¾ pCt. 33¾, ⅛; Zweedsche 4 pCt. 83; Turksche 78, 77½, 78½; Dito Nieuwe 65, ½, 64½, 65¾, ½, 66; Dito 4 pCts. 101⅞; Venez. 26.

Het comité der houders van Mexik. fondsen heeft berigten van den Hr. Whitehead uit Mexico ontvangen, meldende dat te Veracruz 39,000 doll. waren ontvangen en uit Tampico met deze paketboot 10,999 doll. waren afgezonden voor het dividend, terwijl eerstdaags nog 11.853 doll. werd verwacht. De bank bezit thans voor het dividendfonds 5319 £, behalve de heden ontvangen 10,999 doll. en in Mexico bevindt zich nog 491,000 doll. in specie en 58,000 doll. in wissels.

WEENEN, Donderdag 2 Febr. Bij de gisteren plaats gehad hebbende 25ste Serientrekking der Oostenrijksche 500 fl. Aandeelen van 1834, zijn de volgende 150 Serien uitgeloot geworden: 16, 59, 64, 76, 84, 109, 110, 156, 177, 199, 202, 215, 247, 252, 254, 267, 268, 290, 304, 323, 336, 349, 350, 404, 408, 414, 431, 436, 439, 449, 458, 461, 472, 523, 548, 559, 562, 586, 589, 599, 600, 617, 628, 632, 641, 652, 678, 685, 692, 722, 766, 792, 809, 831, 839, 863, 901, 905, 907, 911, 970, 976, 983, 1015, 1039, 1044, 1048, 1051, 1057, 1066, 1093, 1112, 1129, 1130, 1137, 1163, 1164, 1197, 1283, 1287, 1296, 1314, 1321, 1327, 1361, 1455, 1461, 1467, 1469, 1471, 1481, 1541, 1554, 1556, 1559, 1566, 1571, 1629, 1630, 1675, 1682, 1703, 1707, 1754, 1781, 1783, 1815, 1830, 1833, 1841, 1845, 1846, 1850, 1852, 1873, 1883, 1925, 1946, 1973, 1979, 1990, 2005, 2018, 2027, 2085, 2097, 2109, 2110, 2131, 2147, 2153, 2174, 2193, 2194, 2204, 2218, 2245, 2257, 2282, 2289, 2292, 2301, 2310, 2371, 2375, 2422, 2451, 2471, 2478, 2492. Op 1 Mei heeft de trekking plaats der Nummers dezer 150 Serien.

KARLSRUHE, Woensdag 1 Febr. Bij de heden plaats gehad hebbende 24ste Serientrekking der Badensche 50 fl. aandeelen zijn de volgende 37 serien uitgeloot: N°. 8, 14, 41, 66, 108, 152, 159, 176, 180, 265, 272, 304, 368, 401, 422, 426, 448, 494, 504, 534, 542, 552, 554, 560, 570, 601, 622, 682, 715, 757, 817, 821, 859, 871, 925, 949, 958.

Scheepstijdingen.

AMSTERDAM, 4 Febr. Volgens brief van kapt. Luttenberg, voerende het schip China, van Batavia herwaarts gedestineerd, in dato 31 Jan., bevond hij zich toen in goeden staat kruisende op de hoogte van Dungeness, na de laatste 14 dagen voortdurend slecht weêr te hebben doorgestaan; alles wel aan boord.

Het schip Westerschouwen, kapt. Boon, van Galatz naar Leith, 13 Dec. jl. van Falmouth vertrokken, waaromtrent men sedert dien datum niets vernomen had en over welks lange reis te regt bezorgdheid werd gekoesterd, is 31 Jan. gelukkig ter plaatse zijner bestemming aangekomen.

Het wrak van het schip Glenorchy, van Soerabaya herwaarts gedestineerd, in de Eijerlandsche gronden gestrand, is voor *f* 300, de Rijst bij 10 balen voor *f* 60 tot 75, en de Arak voor *f* 70 de legger verkocht.

CUXHAVEN, 2 Febr. Een Nederl. kofschip, met eene lading Rogge van Dantzig naar Wezer, is in de Noordzee van loodsen uit den loodsschoener Cuxhaven voorzien; dit schip was lek, had overgeworpen lading en andere schade, de naam onbekend.

WATERFORD, 31 Jan. Het schip Jacobus, kapt. Lancker, van Liverpool naar Bahia bestemd, heeft heden, na geëindigde reparatie, de reis voortgezet.

VENETIE, 28 Jan. Het alhier binnengekomen Nederlandsche schroefstoomschip Triëst, kapt. Buys, heeft gedurende eenige uren op de bank van Lido aan den grond gezeten, doch is zonder hulp vlot gekomen.

BINNENGEKOMEN.

VLIE, 1 Febr.; Verwachting, Ruiten, Newc.

HELVOETSLUIS, 3 Febr.; Feijenoord, S., Londen.-Cologne, S., id.- Hawk, S., Hull. - Enchantress, S., id.

ALTONA, 1 Febr.; Gesina Lammechina, Braamhorst, Harburg.

BREMERHAVEN, 31 Jan.; Plata, Wencke Jr., Buenos-Ayres. — 1 Febr.; Margaretha Catharina, Stenger, Dantzig.

HAMBURG, 1 Febr.; Jonge Marie, S., Amst. - Magdalena, Henrichsen, Batavia.

BERGEN, 16 Jan.; de Gier, Leicher, Rott.

LONDEN, 1 Febr.; Twee Gebroeders, Kempema, Worcum. — 2 Febr.: Earl of Aucland (S.), Rott.

COWES, 1 Febr.; Homer, Ellens, Bat.

FALMOUTH, 1 Febr.; Anne Willem, Bakker, Londen n. Montevideo.

ROCHESTER, 1 Febr.; Brothers Success, Hobart, Rott.

SHIELDS, 1 Febr.; Henriëtte, Stam, Blankeney.

DOUVRES, 31 Jan.; Marie de Brabant, S., Amst. n. Antwerpen.

DEAL, 31 Jan.; Hendrik Pieter, Mellema, Buenos-Ayres. - Vertrouwen, Kal, Genua - Elsiena Geertrulda, Mulder, Cardiff, allen van Londen.

HARWICH, 1 Febr.; Eendracht, Fortuna, Londen n. Workum. - Catharina, Wiersma, id. n. id.

BARCELONA, 28 Jan.; Zuidlaren, Drent, Malaga.

LISSABON, 24 Jan.; Christina Jacoba, de Groot, Bordeaux.

VENETIE, 28 Jan; Zephir, Pekelder, Glasgow. - Triëst, S., Rott. l. v. Corfu.

NEW-YORK, 20 Jan.; Johannes, von Tritzen, Rott.

UITGEZEILD.

TEXEL, 3 Febr.; Magritha Antina, Jager, Bordeaux.- Martha Gialts, Westenberg, Havre. - Froukje, Koops, Liverp.

VLIE, 1 Febr.; Beaver, S., Londen.

HELVOETSLUIS, 3 Febr.; Gouverneur Elsevier, Specht Grijp, Kust van Guinea. - Thetis, de Zeeuw Bagges, Lissabon. - Vereeniging, van Noord, id. - Zeemeeuw, Kruithof, Nantes. - Marco, Richardson, Jersey. - Stella, Survis, id. Johannes, Mencke, Runcorn. - Hermanus, Hesse, Belfast. - Amand Helland, Wulff, Leith. - Aukathor, Palitz, id. - Thalia, Downe, id.

BROUWERSHAVEN, 3 Febr.; Jedo, v. d. Hoeven, (Rott.) Melb. - Kalamaloo, Taylor, (id.) Newyork. - Argo, Ahlsell, (Stockh.) Antw.

PORTSMOUTH, 1 Febr.; Jacob Roggeveen, Vos van Marken, Theodora Jasina, Tjakkes, Amst. n. Suriname. - America, Meermans, id. n. Charleston.- Jacoba, Schultz, New-Castle n. Lissabon. - Cornelia Jantina, Kwint, Jersey.

COWES, 1 Febr.; Presiosa, Ouwehand, Amst. n. Lissabon.

FALMOUTH, 1 Febr.; Jacobus Martinus, Meppelder, Sunderland n. Singapore.

QUEENSTOWN, 31 Jan.; Prins van Oranje, S., Glasgow n. Soerabaya. - Albertina Peterina, Kruithof, Nickerie n. Liverpool. - Doris, Mellema, Liverpool n. Palermo.

GRAVESEND, 2 Febr.; Dollart, Muggenborg, Port Philip.

LIMERICK, 31 Jan.; Hendrika Roelina, Helmers, Cardif.

RIJDE, 1 Febr.; Margaretha Augusta, Jongman, Nantes. - Vriendschap, Sterrenberg, Barcelona. (beiden bijleggers). - Catharina, Timmer, Amst. n. Livorno.

PORTLAND, 1 Febr.; Koning en Vaderland, v. Bruggen, Rott. n. Bat.

DUBLIN, 31 Jan.; Vriendschap, Brouwer, Liverpool.

SUNDERLAND, 1 Febr.; Klaartje, Ruiter, Rott.

MARSEILLE, 1 Febr.; Zeilklaar, Themis, Buiten, Antwerpen.

NEW-YORK, 18 Jan.; Zeilkl.: Diligentia, Ruijl, Amst.

NEW-ORLEANS, 7 Jan.; Gaston, Tönjes, Rott.

Rivierberigten.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN:

G. Reichert, Maintz N°. 4, n. Maintz. - J. M. Kimpel, Harmonie, n. Mannheim. - J. C. Wilson, Cöln N°. 18, n. Keulen. - L. Penning, Azia, S., n. Mannheim. - J. Urmetzer, St. Nicolaas, n. Dusseldorp. - J. Stumin, Frankfort N°. 14, n. Frankfort. - J. D. Keuter, Jonge Arend, n. Urdingen.

ARNHEM, 3 Febr. Rijnhoogte 3 el 8 p., gew. 26 d.

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM.

BATAVIA, Landbouw, Kleinenberg: 200 k. Koperen Duiten, N. H. M.; 3000 b. Koffij, 2000 kan. Suiker, 3375 b. Bindrotting, O. I. Maatschappij van Administratie en Lijfrenten; 70 k. Indigo, Gebr. Hartsen; 22 k. Indigo, Cramerus en C°.; 7 k. Indigo, Order.

MACASSAR EN SOERABAYA, Marianne, Grönbeek: 57,677 Paarlemoerschelpen, 1 kistje Schildpad, 624 b. Koffij, 1000 b. Bindr., Blaauw en C°.; 350 b. Koffij, Bossevain en Kooy; 35 k. Paarlemoerschelpen, 572 cann. Suiker, Order; 252 b. Tabak, Diverse.

HAMBURG, Stoomvaart, S.: 50 z. Meel, M. Wolff. 350 z. Meel, 100 v. Rozijn, Order.

WYBURG, Trine Marie, Callere: 624 t. Rogge, L. Hoyack & C°.

ROTTERDAM.

BRASS-RIVER, Biaffra, Evenwel: Een lading Palmolie, Kerdijk en Pincoffs.

Prijscourant der Effecten.

ZATURDAG 4 FEBRUARIJ.			Laagste koers.	Hoogste koers.	Gebleven koers.
AMSTERDAM. Thesaurie	5	pCt.			
Nederl. Bank	4	〃			
NEDERLANDEN. Werk. Schuld.	2½	〃	64¼	64¾	64 11/16
Dito Dito	3	〃	76	76½	76½
Dito Dito	4	〃	97¾	98⅛	98⅛
Oost-Ind. Leening	4	〃	97¼		
Amortisatie Syndicaat	3½	〃	93¼		
Handelmaatsch. op rescontre			125		
Dito à contant	4½	〃	124½	124¾	
Dito Leening 1858	4	〃			
Aand. Holl. Spoorweg					
Leening Idem	4½	〃			
Rijn Dito	4½	〃			
BELGIE. Cert. Adm. Belg. Bank	4½	〃			
Dito bij Rothschild	2½	〃	51¼		
FRANKRIJK. Certificaten	3	〃			
SPANJE. Obligatien	1¾	〃	32 11/16	32¾	32¾
Dito	3	〃	43¼		
Dito Binnenlandsche	3	〃	42	42⅛	42⅛
Amortisable Schuld			11		
Bewijzen Coupons					
PORTUGAL. Obligatien	3	〃	43½	43 9/16	
Dito 1856/1859	3	〃	41 13/16	41 15/16	41⅞
Dito Uitgestelde					
RUSLAND. Oblig. bij Hope & C°.	5	〃	104¼	104½	
Dito Dito 1828/1829	5	〃	102¼	102½	
Certif. Dito 1831/1833	5	〃	85¼		
Dito Dito 1840	4	〃	80		
Dito bij Stieglitz	4	〃	79 11/16	79⅞	79 11/16
Dito Nieuwe	5	〃			
Dito 5de Serie	5	〃	89 11/16		
Dito 1855 6de Serie	5	〃	99¾	99 13/16	
Dito Adm. te Hamburg	5	〃			
Dito te Londen	5	〃			
Dito Dito	4½	〃			
Dito Dito	3	〃	62⅝	62¾	62¾
Inschrijvingen in Assignatien	6	〃			
Certificaten van Dito	6	〃			
Spoorweg-Actien	5	〃			
Dito volgefourneerde	5	〃	213½	214	213½
Hypotheek	4½	〃			
POLEN. Aandeelen 1835 fl. 500		*f*	157		
Obligatien	4	pCt.	77¾		
PRUISEN. Obligatien	4½	〃			
Dito 1859	5	〃	102¼		
Aandeelen 1854	3½	〃			
OOSTENRIJK. Oblig. bij Goll & C°.	5	〃			
Dito Dito	4	〃			
Dito Metalliek	5	〃	47¼	48⅛	47 9/16
Dito Dito	2½	〃	25 9/16	25 13/16	25 9/16
Dito Rente Amst.	5	〃	68	68½	68½
Dito Nationale 1854	5	〃	53 11/16	54 3/16	53 15/16
Weener Bank-Actien		*f*	735	740	
Dito Aand. fl. 250, 1839		〃			
Dito Dito fl. 250, 1854	4	pCt.	249		
Fr. Oost. Spw. Oblig. bij Hope	3	〃			
BEIJEREN. Spoorweg-Aandeelen					

Ecuador 12½, ⅝; Venez. 24⅞, 25¼, 25¼; Dito Uitg. 13 1/16, ⅛; Grenada 14½, ⅝, ⅝; Dito Uitg. 4⅝, 11/16; Mexic. 20 3/16, ⅜, ⅜; Phil. bij Hope en C°. Lett. A. 97½ pCt.; Dito bij Rothschild 6 pCt. 77; Illinois Constr. Bonds 7 pCt. 80½.

Koers van het Geld: Beleening 3, Prolongatie 2½, Disconto 3 pCt.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Effecten-Societeit,

IJ. DE KOCK, *President.* J. A. JOLLES JR., *2de Secretaris.*

Van Hollandsche fondsen waren voornamelijk Integralen en 3 pCts. zeer gewild.

De markt in vreemde effecten was over het algemeen vrij gunstig gestemd, bij geanimeerde affaire in Oostenrijksche.

Laatste Prijzen ten 5 ure: Integralen 64 11/16; Spaansche 1¾ pCt. 32¾; Binnenl. 3 pCt. 42⅛; Metall. 5 pCt. 47⅝; Dito Nation. 53 13/16.

ADVERTENTIEN.

JOHANNES VAN DIJK, Makelaar, zal op Maandag den 12den Maart 1860, des avonds na half Zes Ure, in het voormalig *O. Z. Heeren Logement*, ten overstaan van den Notaris G. LEEFKENS, presenteren te verkoopen: N°. 1. Het Kapitaal, Hecht, Sterk en Weldoortimmerd **HUIS**, met afzonderlijk verhuurd wordend **ONDERHUIS** (waarin Manufactuur-Affaire) **OPEN PLAATS** en **ERVE**, op de Reguliersgracht, oostzijde, bij de Heerengracht, buurt Y N°. 193, Kad. Sectie J N°. 1246. N°. 2. Het Kapitaal, Hecht, Sterk en weldoortimmerd **HUIS**, met afzonderlijk verhuurd wordend **ONDERHUIS**, waarin eenen Boekwinkel, **TUIN, OPEN PLAATS** en **ERVE**, op de Prinsengracht tusschen de Leidschestraat en Kruisstraat, buurt CC N°. 492, Kad. Sectie J N°. 2899. N°. 3. Het Hecht, Sterk en weldoortimmerd **HUIS**, met afzonderlijk verhuurd wordende **BENEDENWONING, PLAATS** en **ERVE**, op de Reguliersgracht, westzijde, bij de Kerkstraat, buurt AA N°. 649, Kad. Sectie J N°. 2144. Breeder bij billetten omschreven en te bezigtigen des Dingsdags en Donderdags, alsmede op den Verkoopdag van 1 tot 3 Ure, mits voorzien zijnde van een Toegang-Billet, door genoemden Makelaar onderteekend. De bewijzen van Eigendom en de Veilconditien zullen vier dagen vóór en op den Verkoopdag ter lezing liggen ten Kantore van den Notaris G. LEEFKENS, O. Z. Voorburgwal bij de St. Janstraat. (2167)

TE KOOP GEVRAAGD:

Een WELBEZEILD, GOED ONDERHOUDEN **SCHOENERSCHIP**, liefst Gezinkt of Gekoperd, groot van 80 tot 120 Lasten. Aanbiedingen met omstandige opgaven alsook de Prijs, aan den Cargadoor M. P. WIJK, te Rotterdam. (2083)

Een **BANKETBAKKERSBEDIENDE**, oud 20 Jaar, van goede Getuigen voorzien, zag zich gaarne zoo spoedig mogelijk geplaatst, het zij binnen of buiten deze stad. Inclinerenden gelieven zich te adresseren onder Letter K. H. in den Kantoorboekhandel van de WED. I. ELLERMAN, Rokin E 176. (2110)

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

STOOMVAART TUSSCHEN

Amsterdam-Marseille-Genua-Livorno-Messina-Palermo.

Om op de Retour-Reize MALAGA aan te doen.

Vertrekt ten spoedigste:

ANNA PAULOWNA, Kapt. P. D. H. B. DE HAAN.

Adres bij de Cargadoors JAN CORVER & C°. en JAN DANIELS & ZONEN & ARBMAN.

Amsterdam-Koningsbergen

via COPENHAGEN.

URANIA, Kapt. H. D. VERMEULEN, vertrekt van hier bij open water in de eerste dagen van Maart.

Adres bij de Kargadoors DADE & C°. voor Koningsbergen en B. J. VAN HENGEL, voor Copenhagen.

Genoemde Stoomschipen zijn uitmuntend voor het vervoer van Passagiers ingerigt; het Passagegeld is zoo billijk als mogelijk gesteld.

Vrachttarieven en alle verlangde nadere informatien zijn te bekomen bij de Directie, Kantoor houdende Buitenkant, U 67, alsmede bij de verschillende Cargadoors der Maatschappij. **DE DIRECTIE.**

AMSTERDAM, Februarij 1860. (2170)

TOONEELNIEUWS.

Ieder Onpartijdige, ieder Oningewijde in Schouwburgzaken, derzelver critiek, enz., gelezen hebbende de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* van Woensdag ll., zal nieuwsgierig zijn te vernemen wat eigenlijk het feit is waaraan de Ondergeteekende dusdanige VUILE RECENSIE en ONWARE AANTIJGING te danken heeft.

Zie hier de Zaak:

De Ondergeteekende nam bereidwillig op de Rol van *Remy* in *Marie Jeanne* en heeft de *onbeschaamdheid* tot *Appiani* te zeggen:

Nu gij MAZZEL hebt . . . . enz.

Dat woord *Mazzel* (*geluk*) heeft den Recensent (of *Caméléon*) stof gegeven te schrijven, dat, wat zijne kwaadaardige pen ter nederschreef en waarvoor hij in zijne critiek zoo vele regels gebruikt. Het talrijk opgekomen Publiek niettemin gaf al weder dien Avond blijken van sympathie voor den Artist, die immer zijn best doet zoo goed mogelijk zijne Rol te vervullen en buiten alle trivialiteiten blijft.

Dat het schrijven van den Recensent eene kwaadaardige wraak is, in verband met vroegere geschiedenissen met den Ondergeteekende, behoeft geen betoog, te meer daar hij in zijne breedvoerige Recensie *veel* woorden gebruikt en eigentlijk *niet* zegt wat er plaats had en wat stof tot schrijven gaf aan zijne kwaadaardige beoordeeling.

GIJ ZOEKT SPIJKERS OP LAAG WATER

(Mijnheer *de Caméléon*).... is dat ter wille van de Concurrentie??

Ik wensch U veel geluk met Uwe onpartijdige, gezonde, van Tooneelkennis getuigende Recensiën, geef U de verzekering, dat ik mij steeds zal beijveren het Publiek welgevallig te zijn; voor de Directie, *waar ik mij* ook moge bevinden, mij verdienstelijk zal maken en er eene eer in stellen zal door U nog menigmaal met eene critiek, als die van *Woensdag ll.*, vereerd te worden.

'S GRAVENHAGE, Februarij 1860. **H. BEEMS,**

(2158) *Tooneelspeler aan den Kon. Zuid-Holl. Schouwburg.*

SCHOUWBURGEN, CONCERTEN, ENZ.

STADS SCHOUWBURG. Maandag 6 Febr. (N°. 63 Ab.) Eerste 2de voorstelling van: *De Krijgsgevangenen*, drama in 5 bedrijven, naar het Fransch (*Les Pontons*) van Eug. Sue. Gevolgd door: *Zephir en Flora*, ballet-pant. (6½ u.)

Dingsdag 7 Febr. Italiaansch Opera-Gezelschap. (Holl. Ab. en Dipl. niet gangbaar). *Norma*, opera in 2 bedr. van Bellini. (8 u.)

SCHOUWBURG FRASCATI. Voorstellingen der vereenigde Tooneellisten onder directie van J. EDUARD DE VRIES. Maandag 6 Febr. *Jane Eyre of de Wees van Lowood*, tooneelspel in 3 bedrijven, en een voorspel door Ch. Birch-Pfeiffer. Gevolgd door: *Zoé of de Geleende Minnaar*, blijspel met zang, naar het Fransch van Scribe. (7 ure.)

AMSTEL-SOCIETEIT. Groote en 16le bijeenkomst op 5 Febr. 1860.

SALON DES VARIETES in de Nes. Maandag 6 Februarij. Eene tweede voorstelling van: *De Loteling*, vrolijke vaudeville in 1 bedrijf, naar het Fransch, voorafgegaan door: *Tromb-al-Cazar, of de Tooneelspelers Bandieten*, muziekale grol van Offenbach in 1 bedrijf naar het Fransch. Tot slot *Christina van Rusland en Milna Peterhoff*, vrolijke vaudev. in 1 bedrijf, naar het Fransch.

Entrée 75 Ct. in vertering, 50 Ct. zonder vertering. (8 ure.)

J. E. DUPORT.

SALON DES VARIETES in de Amstelstraat. Maandag 6 Febr. *De Bloedverwanten*, tooneelspel in 5 bedrijven, van Kotzebue. Na hetzelve *Het Vrouwen-Horologie*, vrolijke vaudeville in 1 bedrijf.

Entrée 75 Cents in vertering. (8 ure.) **BOAS & JUDELS.**

Verwacht Woensdag: Buitengewone Voorstelling, ten voordeele van den Heer van Biene, waarvoor de plaatsen van heden af te bespreken zijn.

GRAND THEATRE DES VARIETES, in de Amstelstraat. Om de uitgebreidheid der voorstelling aanvang

TEN 7½ URE. EINDE 11½ URE.

Maandag 6 Febr. Remuneratie-Billetten niet gangbaar. Eene 17de opvoering van: *De Schipbreuk van La Perouse*, drama in 5 bedrijven of 7 tafer., naar het Fransch door J. T. K., met geheel nieuwe muziek van L. W. Lners, nieuwe decoratien, machinerien en verderen theatralen toestel.

Entrée 75 Ct. in vertering. **A. VAN LIER JR.**

Verwacht Dingsdag 7 Febr. Eene extra Voorstelling ten voordeele van den Heer B. van Lier.

SOCIETEIT: *EENDRAGT MAAKT MAGT*, Zondag 5 Febr. Vergadering des Avonds ten 7½ ure.

AMSTERDAM BIJ GEBR. DIEDERICHS. — GEDRUKT BIJ C. A. SPIN & ZOON.

STATEN-GENERAAL.

Eerste Kamer der Staten-Generaal.

'S GRAVENHAGE, zitting van Vrijdag, 3 Februarij 1860.

Door den heer MICHIELS VAN KESSENICH wordt, namens de commissie voor de verzoekschriften, rapport uitgebragt op eenige in hare handen gestelde adressen betreffende de spoorwegwet. — Nederlegging ter griffie.

Zijn ingekomen vijf adressen uit Friesland tegen het spoorweg-ontwerp. Verzonden naar de commissie *ad hoc*.

Aan de orde van den dag zijn de beraadslagingen over het ontwerp van wet tot *bekrachtiging der Concessien voor de Noorder- en Zuider-spoorwegen.*

De heer VAN SWINDEREN: Mijnheer de Voorzitter! Bij de voor het geheele land zoo uiterst gewigtige beslissing, die te dezer ure van de Eerste Kamer wordt gevraagd, is het niet dan met groote schroom, dat ik gevraagd heb voor eenigen tijd het woord te mogen voeren. De overtuiging dat die beslissing welligt niet zal kunnen worden verkregen dan door de meerderheid van een of twee stemmen, maakt het mij tot pligt om de stem, die ik zal uitbrengen, te motiveren. Ben ik bij de ontwikkeling daarvan óf onvolledig, óf is die gebrekkig, ik roep uwe welwillendheid en die mijner geachte medeleden in, en verzoek bij voorbaat verschooning voor het gebrekkige in mijne redenering. Zoowel uit de adressen voor en tegen dit voorstel, als uit de verschillende brochures ons nog dezer dagen geworden, en uit het verslag dezer Kamer omtrent het ontwerp, meen ik te mogen voorspellen dat de strijd, hier gevoerd, zal zijn een warme strijd. De laatste maal dat hier een warme strijd gevoerd is, was ter gelegenheid der herziening van het tarief. In dien strijd verklaarde ik mij uit volle overtuiging, aan de zijde der Regering, dat zij bij de verdediging dier wet, naar mijne meening, met fierheid haar banier kon ontrollen, omdat op die banier geschreven stond: *regt voor allen.* Werden ook eenige particuliere localiteiten tijdelijk door den maatregel geschaad, de ervaring zou toch hebben geleerd, dat het geheele Nederlandsche volk aanzienlijk door dien maatregel zou zijn gebaat geworden. Ik veroorloof mij in het voorbijgaan den wensch aan de Regering kenbaar te maken, zich niet te laten afschrikken door het hier geleden échec, om andermaal te beproeven het tarief in vrijgevigen zin voor te dragen en tot stand te brengen.

Maar in den strijd, die thans geopend is, kan ik mij niet aan de zijde der Regering scharen. Ik kan dit niet, omdat het mij toeschijnt, dat de banier, door de Regering nu gevoerd, althans naar mijne meening, niet zoo zuiver en smetteloos is als bij de vorige gelegenheid. Ik meen er in te zien dat de Regering, welligt verlokt door politieke kansrekeningen, op hare banier geschreven heeft het oude verleidelijke, maar verderfelijke: *verdeel en heersch.* Ik zeg *verderfelijk,* omdat ik geloof dat men, met die vergelijke leus, komt van de eene concessie tot de andere, dat men verder gaat dan men oorspronkelijk heeft gewild en dat onder die leus, de standen van gisteren niet opregt verzoend worden, de vrienden van heden ontvallen en men ten slotte alleen en krachteloos blijft staan. Hier-om betreur ik het, dat de tegenwoordige Minister van Binnl. Zaken er niet meer aan vastgehouden heeft om ingang te doen vinden het denkbeeld door hem opgevat, toen hij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken heeft aanvaard, namelijk door de indiening eener algemeene wet. Ik betreur dit daarom, omdat daardoor vele der tegenwoordige moeijelijkheden zouden zijn voorgekomen of weggenomen.

Na dit voorop gezet te hebben, wensch ik te komen in enkele beschouwingen nopens het voorstel zelf: *a.* betreffende de uitvoerbaarheid; *b.* de financiele bepalingen; en *c.* de rigting volgens het plan der Regering.

a. De uitvoerbaarheid in den gezetten tijd. In de mogelijkheid of onmogelijkheid om, met de gestelde voorwaarden, de noodige gelden te bekomen, om de voorgestelde werken te doen uitvoeren, daarin zal ik mij niet verdiepen, maar wensch ik te berusten in de verklaring der Regering, dat er genoegzame zekerheid bestaat, dat, wanneer dit ontwerp wet zal zijn, de gelden tot uitvoering gevonden zullen kunnen worden. Wat evenwel betreft den twijfel aan de mogelijkheid, om binnen den gestelden tijd de werken uit te voeren, kan ik niet in de verzekering der Regering berusten. De Minister van Binnenl. Zaken heeft wel eerst gezegd, dat er, volgens de rapporten van deskundigen, allezins hoop bestaat, met volhardenden ijver, binnen dien tijd de werken tot stand te brengen. Later is de Minister verder gegaan, en heeft hij verklaard, daarvan overtuigd te zijn. Maar men vergunne mij tegenover zijne overtuiging te stellen de overtuiging van twee vorige Ministers van Binnenlandsche Zaken, welke, blijkens het *Bijblad,* die mogelijkheid betwijfeld en bestreden hebben. Bij het aanvoeren van deze autoriteiten, zij het mij nog vergund te mogen opmerken, dat, tot regte appreciatie van het cijfer, dat zal worden gevorderd, nog te letten is: 1°. op de voorgenomen werken, die, volgens het plan der Regering, ook nog zullen moeten worden tot stand gebragt, waaronder ik alleen opnoem de doorgraving van Holland op zijn smalst, met de geraamde som van 18½ millioen; — 2°. op de kosten die gevorderd zullen worden voor die spoorwegen, waarvoor buiten de wegen, die thans het onderwerp onzer discussie uitmaken, concessie is aangevraagd, en die ik wensch, dat verleend zal kunnen worden; — 3°. gelieve men te letten op de kosten, aan materiaal en arbeidsloon, die gedurende de eerstvolgende 6 jaren zullen moeten voorkomen op de staatsbegrooting in het algemeen en in het bijzonder op de begrooting voor Binnenlandsche Zaken, Marine en Oorlog. Ik geloof toch, dat bij die drie departementen ook in den volgenden tijd van zes jaren niet alleen de gewone, maar ook vele buitengewone werken zullen worden tot stand gebragt; — 4°. vergete men niet de provinciale, waterstaatswerken, die in dien tijd zullen ondernomen en tot stand gebragt moeten worden; — 5°. op de uitgaven voor de verbetering in het algemeen en voor den landbouw in het bijzonder. Wanneer men in de statistiek reeds zoover gevorderd ware, dat deze onder cijfers konden worden gebragt, ik houde mij overtuigd, dat men verbaasd zou zijn over het enorme cijfer, dat in die zes jaren besteed zal moeten worden. En daarbij zal nu nog meer dan 100 millioen besteed worden volgens dit voorstel. Al ware het nu mogelijk in ons kleine land, met zijne ruim 3 millioen zielen, door den aanvoer van werkvolk uit het buitenland, dit werk tot stand te kunnen brengen, dan meen ik nog te mogen betwijfelen, of dit wel wenschelijk ware. Want het zou niet kunnen geschieden zonder aanzienlijke verhooging der prijzen der materialen als van het arbeidsloon. En dit stijgen der arbeidsloonen zou niet zijn het algemeen, en ook door mij gewenschte, matig stijgen voor den arbeidersstand, maar eene plotselinge stijging, die niet op den duur zal kunnen stand houden, en die invloed zal hebben niet alleen op deze speciale werken, maar op alle aangewezen door mij aangewezen.

Ik kan ook aannemen, dat, al mogen deze ramingen goed bevonden worden, door de rijzing zeer zeker een tekort zou ontstaan. Dat tekort zou niet zijn het verderfelijkste gevolg. Ik geloof toch, dat, wanneer de werken tot stand zullen worden gebragt, wij zullen opgescheept worden met eene bevolking, die niet wenschelijk is. Waren het alleen nijvere lieden, die op deze wijze in ons land kwamen, men zou het niet zoo erg achten. Maar de massa aardwerkers, tot daarstelling der spoorwegen benoodigd is in den regel een volkje, dat, hetgeen het verdiend wordt, onverwijld onder de tand brengt en van geen sparen weet, en zij zullen berooid blijven staan als het werk gedaan is. Ik ben geen voorstander van de leer van Malthus, maar ik zou gaarne het middel weten, om, wanneer het werk tot stand zal gebragt zijn, men met dit volk zal blijven zitten, hoe men het dan zal voeden. Deze consideratien zijn voor mij redenen genoeg, om te betwisten de mogelijkheid, om in zes jaren alle deze werken uit te voeren en in plaats van 100 millioenen te besteden.

b. De finantieele bepalingen in dit ontwerp. In het algemeen had ik gewenscht, en ik wil niet ontveinzen, van dezen Minister van Financien verwacht, dat de reeds zoo dikwijls als noodzakelijk betoogde verbetering van het belastingstelsel, en de opheffing der bezwaren, die op de volksklasse drukken, niet zou zijn afhankelijk gemaakt van het quantum, voor de spoorwegen benoodigd. Ik had gewenscht, dat een ontwerp opgegeven ware en dat de Minister voorop had gesteld de regeling van het belastingstelsel met de finantiele gevolgen daarvan, om het dan overblijvende excedent voor de spoorwegen te bezigen; daar die wensch echter voor 's hands niet in vervulling zal komen, zal ik daarover niets meer zeggen en mij bepalen tot het hoofdbezwaar, dat ik in de finantiele bepalingen van dit ontwerp heb. Dat hoofdbezwaar is niet gelegen in de aanzienlijke subsidien, die hier gegeven worden, want ik ben overtuigd, dat, wil men spoorwegen tot stand brengen, men geldelijke offers zal moeten getroosten. En daar ik nu volkomen den wensch deel tot verkrijging dier versnelde middelen van gemeenschap, ben ik niet ongenegen in de subsidien te berusten. Maar mijn bezwaar is met de garantie van rente. Het is mij voorgekomen in de laatste tijd, dat, zoo als de zaken nopens de spoorwegen in Europa thans staan, de kapitalen niet gevonden zullen kunnen worden zonder rentegarantie. Ik geloof niet, dat men die zoo in het oneindige moet uitbreiden, als hier wordt voorgesteld, omdat men daardoor te veel voor de toekomst gebonden wordt. Ik meen dat bij rente-garantie het cijfer, hoe hoog dit ook zij, niet in beschouwing behoeft te komen, maar wat den duur daarvan betreft, dat 15 hoogstens 20 jaren, de uitersten behooren te zijn. Daar ik onderstel dat velen mijner medeleden over dit onderwerp het woord zullen voeren, zal ik er op dit oogenblik niets verder van zeggen.

c. Zoo kom ik tot de *rigtingen.* Heb ik bezwaren in het midden gebragt nopens de uitvoerbaarheid en de finantiele bepalingen, nog klemmender worden die bezwaren bij de rigtingen. Ziet men slechts oppervlakkig in het kaartje omtrent het spoorwegnet door de Regering in 1859 verstrekt, dan springt al dadelijk in het oog dat wel in het zuidelijk gedeelte des lands een net zal worden daargesteld, maar dat Noordholland niets verkrijgt en dat de drie noord-oostelijke provinciën niet verkrijgen een net, maar slechts eene schrale lijn, terwijl Utrecht en een groot gedeelte van Gelderland niet in het net zijn opgenomen. Ik bezig de uitdrukking van *net,* omdat het kaartje ten opschrift draagt: ontworpen spoorwegnet in 1859. Dit vooropgesteld hebbende, kom ik tot de Zuiderlijn en bij die Zuiderlijn schijnt vooral te gelden de bedenking, dat de Regering te veel aan locale belangen heeft toegegeven, daar bijna alle belangrijke plaatsen in die lijn zijn opgenomen, niettegenstaande het gegrond beweren, dat sommige lijnen onnoodig waren. Nu meene men niet, dat ik dit voorregt aan mijne zuidelijke broeders misgun, maar ik geloof, dat het algemeen belang zou hebben gevorderd eene meer gelijkmatige verdeeling van de lusten, en dit vooral tevenover het gelijkmatige van de lasten, die allen dragen. Wat in de Zuiderlijn betreft de kostbare rivier-overgangen en of er moeten zijn 1, 2 of 3 bruggen, daarover zal ik niet in beschouwing treden, omdat ik dit gaarne wil overlaten aan diegenen mijner medeleden, die daartoe zooveel beter in staat zijn en als bevoegd geacht kunnen worden. Ik merk alleen ter loops op, dat volgens het advies van een deskundige, bij de verbetering van een riviervak waarin men de brug wenscht te leggen, daar waar die verbetering goed ondernomen wordt, het gevaar voor ijsverstopping wordt verminderd. Wat betreft de brug over het Hollandsch diep, wensch ik alleen dit te zeggen, dat wanneer men de Zeeuwsche lijn wil, het dan toch noodig is om te zorgen, dat er ook een goede overgang omstreeks den Moerdijk besta. Ik zeg, indien men de lijn wil zou men daarvoor moeten zorgen, want anders (het is aan te toonen op het spoorweg kaartje) zou de Zeeuwsche lijn met de brug over het Sloe en de aanhechting aan Noordbrabant, meer in het voordeel zijn van Antwerpen. Ik heb mij niet over de wenschelijkheid der Zeeuwsche lijn uitgelaten, maar ik wensch alleen op te merken, dat er een zeker besluit moet worden genomen nopens de concessie betreffende de indijking van de Oosterschelde vóór men aan die lijn kan denken. Ik meen dit, omdat men zich daardoor zal vrijwaren voor allerlei verwikkelingen, misschien zelfs van internationalen aard, als die zaak niet eerst goed en definitief is geregeld. Bij de Zuiderlijn verdient het opmerking, dat, wanneer men het spoorweg-kaartje inziet en al die lijnen, zoowel de geconcedeerde als die, waarvoor preferentie verleend is, beschouwt en verder opmerkt, dat er eene lijn zal zijn van Antwerpen naar Turnhout en Tilburg enz., dat wij dan aan Antwerpen in het bijzonder èn aan België èn Frankrijk in het algemeen een bijzonder korten weg naar midden- en Oost-Duitschland door ons land geven. Ik ben nu niet zoo exclusief, dat ik de vreemden buiten onze grenzen zou willen plaatsen en ons maken tot de Chinezen van Europa, maar ik geloof toch, dat het niet anders dan billijk is, dat onze eigene ingezetenen ook eerst van een goed internationaal en binnenlandsch verkeer verzekerd zijn, voor wij aan de vreemden alles geven en onze eigene ingezetenen er van verstoken laten. Ook hier is van toepassing: charité bien ordonnée commence par soi-même.

En nu *de Noorderlijn.* Hier sta ik verbaasd hoe het mogelijk is, dat die lijn zoo is ontworpen en zoo aangenomen als zij tot ons is gekomen. En bij die aanneming is de opmerkelijke bijzonderheid, dat bijna alle voorstemmers der wet de Noorderlijn hebben afgekeurd. Wanneer ik dat bedenk, dan treedt onwillekeurig op den voorgrond (ik kan, ik mag, ik wil niet zeggen dat dit het plan der Regering geweest is) het denkbeeld, dat die lijn bij den aanvang af met opzet bedorven is. Men zegge nu niet, dat, wanneer in het Noorden slechts eerst de lijn van Harlingen over Leeuwarden naar Groningen is daargesteld, dan onverwijld als van zelve zal volgen de aansluiting van Groningen aan de Hannoversche westbaan, en dat de regtstreeksche gemeenschap van Harlingen met Rheine niet zal kunnen uitblijven. Dat men daaraan toch niet zoo vasthoude, maar de kaart naauwkeurig inzie, en dan zal men ontwaren, dat Groningen over Assen van Rheine verwijderd is 235 Ned. mijlen, terwijl de afstand van Groningen over Aschendorf en de Hannoversche westbaan slechts zal bedragen 175 Ned. mijlen. Nu wensch ik te vragen, wanneer men legt een spoorweg van Groningen tot Aschendorf, zullen dan die personen en goederen, die van en over Groningen bestemming hebben naar Rheine, de Staatsbaan volgen of verkiezen den 60 Ned. mijlen korteren weg over de Hannoversche westbaan? En als men mag aannemen, dat de kortste lijn zal worden gekozen, mag men dan met eenigen grond onderstellen, dat de Regering zal overgaan dien korteren weg te ondersteunen of te bevorderen?

Het noodzakelijk gevolg daarvan zou toch zijn, dat de eigen lijn hierdoor geschaad en gedrukt zal worden. Ik geloof dus niet aan eene spoedige verbinding van Groningen met Hannover. Wat ten tweede Harlingen betreft, dit is, volgens de geconcedeerde lijn, van Rheine verwijderd 330 Ned. mijlen, terwijl de afstand in de regte lijn slechts 180 mijlen bedraagt. Nu zal niemand willen eene regte lijn van Harlingen naar Rheine, maar wanneer men van Harlingen of Franeker gaat over Sneek, Heerenveen, Meppel, Zwolle, Raalte, enz. tot aan Rheine, dan bedraagt de afstand slechts 210 Ned. mijlen, en dus maar 120 mijlen korter dan volgens het plan der Regering; als dit nu zoo is, en naar mijne meening is dit niet tegen te spreken, zal dan de Regering zoo bij uitnemendheid geneigd zijn om dien korteren weg daar te stellen? Zou men dan niet hetzelfde geval hebben als bij de oostzijde? Ook daardoor zou de van Staatswege geconcedeerde lijn gedood worden. Al ware het nu dat de tegenwoordige Minister gereed ware, om de meest bepaalde verzekering nopens die toekomstige aansluiting te geven, dan mag ik nog niet het oog voor de toekomst sluiten. Iedere opvolger toch (ik wensch dat dit niet spoedig geschiede) is niet gebonden door hetgeen de tegenwoordige Minister gezegd heeft. Uit het door mij aangevoerde leid ik af, dat het internationaal verkeer uit het Noorden niet gezegd kan worden zoo ver gevorderd te zijn. Ik kom nu tot de appretiatie van het binnenlandsch verkeer, en hoe het daarmede uitziet blijkt uit de omstandigheid, dat Arnhem van Leeuwarden verwijderd zal worden 210 Ned. mijlen, terwijl de afstand van Antwerpen over Turnhout, Tilburg, enz. slechts zal dedragen 170 Ned. mijlen, zoodat men van Antwerpen met grooteren spoed naar Leeuwarden zal komen dan uit Arnhem. Ik wensch nopens het binnenlandsch verkeer niets meer te zeggen, dan te verwijzen naar deze cijfers. Wat het argument betreft uit de adressen van adhaesie aan deze voordragt, hetzij uit Friesland, hetzij van elders, ik geloof dat er twee oorzaken voor die adressen voor de hand liggen: in de eerste plaats onbekendheid met dat spoorwegkaartje, waaruit ik de onwaarschijnlijkheid der toekomstige verbetering meen te hebben aangetoond, en ten tweede de vrees, dat, wanneer dit voorstel wordt afgewezen, men dan niets zou verkrijgen. Nu is de vraag: is die vrees gegrond of ijdel? Ik houde mij van het laatste overtuigd. Ik geloof niet, dat, bij afwijzing van dit voorstel, in ons land eene Regering mogelijk of denkbaar is, die niet onverwijld de spoorwegkwestie ter hand zal nemen. En als ik lees, dat van verschillende zijden fouten in de Noorderlijn zijn aangetoond, dan geloof ik, dat eene verbetering, binnen een korten termijn, onvermijdelijk zou moeten volgen.

Wanneer ik nu zamenvat mijne beschouwingen over de zuider- en noorder lijn, dan kom ik tot de conclusie, dat tegenover kwistige mildheid in het zuiden, met krenkende karigheid in het noorden is gehandeld. En wanneer men mogt meenen, dat die uitdrukking te hard ware, dat zij door de door mij genoemde cijfers niet genoegzaam gestaafd ware, dan Mijnheer de Voorzitter, meen ik te mogen verwijzen naar de wet in het afgeloopen jaar door de Regering aan de vertegenwoordiging ingediend nopens de evenredigmaking der grondbelasting en vooral te wijzen op de staten bij die wet gevoegd. Begrijp ik die staten goed, dan komt het mij voor dat het de bepaalde meening der Regering is, dat in de laatstverloopen 25 jaren Friesland ruim 1 millioen te veel en Noord-Brabant daarentegen ruim 2 millioen te weinig in de grondbelasting heeft bijgedragen. Met opzet haal ik uit de staten niet de uitersten aan, want stelt men tegenover Noord-Holland Limburg, dan ziet het er nog veel erger uit.

Ik geloof hierop te mogen wijzen, tot regtvaardiging der door mij gebezigde uitdrukking. Vóór ik van de rigtingen afstap, wensch ik nog dit te zeggen: wanneer dit voorstel hier mogt worden afgewezen, dan zullen, naar mijne bescheiden meening, door de Regering moeten worden vastgesteld de rigtingen der lijnen die zij noodig acht, en zal dit openbaar moeten worden gemaakt. Daarbij zullen gevoegd moeten worden de voorwaarden van tegemoetkoming die de Regering billijk of noodzakelijk acht. En wanneer dat zal zijn openbaar gemaakt en men van de belanghebbenden zal hebben gevraagd eene opgave wie in den kortsten tijd en voor het minste geld, onder behoorlijke waarborgen van soliditeit, die lijnen kan daarstellen, dan geloof ik dat wij spoediger en goedkooper de lijnen zullen verkrijgen, dan volgens dit ontwerp. Ik veroorloof mij deze opmerking. Bij aanneming van het ontwerp is het misschien overbodig, in het tegenovergestelde geval beveel ik ze der Regering aan.

Ik heb mijne rede begonnen met eene tegenstelling, ik wensch met eene tegenstelling te eindigen, met het oog op de agitatie die thans bestaat. Ik herinner daarbij aan de spanning en agitatie in dit land ontstaan, toen vóór nu bijna 7 jaren onze katholieke landgenooten gebruik wenschten te maken van hun in het laatst der vorige eeuw verkregen, bij opvolgende staatsregelingen bevestigd en in de Grondwet van 1848 beschreven en bezworen regt om hun kerkgenootschap te regelen, zooals dit naar hunne begrippen behoorde. De instelling der bisschoppen deed schrik en vrees ontstaan en wel omdat men zich niet voorstelde bisschoppen met den vreedzamen herdersstaf uitgedost, maar omdat men zich voorstelde krijgslustige praelaten uit de midden-eeuwen, met de Torquemada achter zich. Wat is van die vrees geworden? Ik heb niets van de verwezenlijking er van vernomen. Integendeel, Mijnheer de Voorzitter, in de plaats mijner inwoning, waar vroeger wel eens wanorde en verwarring bestonden, doordien de arm- en kerkzaken niet behoorlijk geregeld ware, ik erken dat daar openbare orde en regelmaat is in de plaats getreden. Intusschen had het schrikbeeld gewerkt, en voor velen den blik beneveld. De toenmalige Regering, pas opgetreden, trachtte door eene speciale wet een apaisement te beproeven, omdat zij het waarschijnlijk niet geraden achtte eene verandering in de Grondwet voor te stellen.

En wat was daarvan het gevolg? Dat de wet spoedig gekwalificeerd werd als een dood paard aan den boom gebonden, waarmede niemand voldaan was, waarvan een ieder zich verwijderde, en hetgeen ons meer geld gekost heeft dan wanneer men de zaken haren natuurlijken en grondwettigen loop had gelaten. Nu verbeeldt men zich, dat deze wet den tegenwoordigen toestand van spanning en agitatie tot apaisement zal brengen. Maar naar hetgeen ik hoor en zie vrees ik, dat men zich daarin grovelijk zal bedriegen, en dat, bij aanneming dezer wet, de beweging nog treuriger zal worden, en dit daarom, omdat eene groote menigte zich gekrenkt in hare materiele belangen zal gevoelen, en meenen grootendeels benadeeld te zijn. Van de andere zijde zal men, door de opbooping van schatten verblind, het gevaar voorbijzien, dat ons bedreigt. Maar, wanneer die wet mogt worden aangenomen en later bekrachtigd, hoe het ook moge gaan met het apaisement der beweging, deze wet zal niet zijn een dood paard aan den boom gebonden, maar een levenslustig roofdier. Ik stel mij dit voor in de gedaante van een Zuid-Amerikaanschen vampyr, die met gulden vlerken klapwiekt om ons in te doen sluimeren en genoegelijk van millioenen te doen droomen, maar zich onlosbaar vastmaakt aan de schatkist en zich daaraan nu en in lengte van dagen zal blijven vasthouden. Ik durf mij aan deze proef niet wagen.

De heer VAN WESSEM herinnert zich niet, zoo lang hij lid dezer vergadering is, over eene zoo belangrijke zaak zijne stem te hebben uitgebragt. Ofschoon hij overtuigd is, dat hij geene nieuwe gezigtspunten zal openen of zijne medeleden van hunne gevestigde zienswijze zal doen veranderen, acht hij zich nogtans verpligt de redenen mede te deelen, waarop zijne afkeuring steunt. Zijne bezwaren zijn vele en velerlei, hij zal zich bij de voornaamste bepalen: 1°. het grondwettig bezwaar. Het is niet te ontkennen, dat het eerste lid van art. 72 der Grondwet door de Regering niet is nageleefd. De Regering beroept zich wel op het gedurende vele jaren gevolgd gebruik, maar een geval als dit heeft zich, naar hij vermeent, nog nimmer voorgedaan. Het is niet te betwisten, dat de Regering, om zich eene meerderheid bij de Tweede Kamer te verzekeren, twee afzonderlijke zaken in eene wet heeft behandeld, waarover de Raad van State niet is gehoord, en dat daardoor deze tak der Wetgevende Magt nog meer is belemmerd.

2°. *Het financieel bezwaar.* Het blijkt nergens uit, dat de Regering, indien zij met andere concessionarissen had onderhandeld, geene voordeeliger voorwaarden had kunnen vaststellen. De lijnen Scheveningen-Gouda en Leiden-Woerden vragen subsidie noch rentegarantie. Ook de lijn Utrecht-Amersfoort-Zwolle, is spreker wel onderrigt, heeft reeds 3 ton gouds als waarborg-kapitaal gestort en verlangt geene ondersteuning. Maar volgt dan daaruit niet, dat de Regering wel andere billijker aanvragers zou hebben gevonden, indien zij zich niet vastgehouden had aan de eenige aanvrage, waaraan zij hare goedkeuring hechtte? Voor kunstwegen subsidie te schenken, daarmede stemt hij volgaarne in, maar zoovele millioenen voor zoovele jaren toe te staan, heeft zijne bevreemding in hooge mate gewekt, vooral nu deze maatregel wordt voorgedragen door een man als de tegenwoordige Minister van Financien, die steeds als zorgzaam administrateur bekend stond. De Minister rekent veel op de vermeerderende opbrengst der middelen, maar de Minister vergeet, dat de opbrengst der middelen in het afgeloopen jaar 17 ton minder heeft bedragen dan in het vorige jaar. Dat moge nu wel eenigermate toe te schrijven zijn aan de veranderde successie-wet, en dit te meer, omdat eene successie-wet op zich zelve altijd wisselvallig is, maar dan is nog niet weg te redeneren, dat dan nog de middelen 4 ton minder in plaats van (waarop de Regering rekent) 5 ton meer hebben opgebragt, dan in het vorige jaar. — De Minister rekent evenzeer op de O. I. baten, de Minister rekent op voortdurende bloei, rust, goede oogsten, hooge prijzen, maar indien dat het geval nu eens niet is? De Minister antwoordde in de vorige Kamer: "dat het hem dan niet aan den moed zoude ontbreken om nieuwe lasten op de natie te leggen." Maar dan vergeet de Minister weder, dat die lasten ook zullen gedragen worden door hen, die geen voordeel van de spoorwegen zullen ondervinden, maar daardoor benadeeld zullen worden. Ook heeft de Minister gezegd, dat dan nog een andere weg zou kunnen ingeslagen worden, "de gewone middelen zouden zonder bezwaar voor den belastingschuldige meer vruchtdragend kunnen gemaakt worden." Die woorden van den Minister zijn spreker een raadsel, zij komen hem onverklaarbaar voor.

3°. *De overgangen.* Spreker betoogt de ongegrondheid der meening van de Regering, dat de overbrugging te Culenborg gevaarlijker zoude zijn dan de door haar voorgestelde overgangen, en toont aan, dat de belangrijkste verwoestingen in de eerste helft dezer eeuw juist zijn aangerigt op den weg, die door de Regering wordt voorgesteld. Hier verwijst hij vooral naar de verzoekschriften van dijkgraaf en hoogheemraden der Vijfheerenlanden en van den Alblasserwaard beneden de Zouwe. Ook beroept hij zich op het dezer dagen verschenen werkje van den heer Stieltjes, waarin met naauwkeurigheid de raming der kosten wordt nagegaan en overtuigend wordt aangewezen, dat de Regering met twee maten heeft gemeten.

4°. *De lijnen.* Niemand kan betwisten de groote weelde in de Zuiderlijn aangebragt, terwijl de Noorderlijn karig is bedeeld. Wat den spoorweg van Amsterdam naar het Nieuwe Diep betreft, meent de Regering, dat bij de bestaande gemeenschap tusschen deze plaatsen die spoorweg uitstel kon lijden. Deze redenering schijnt hem al zeer vreemd. Dus als er gemeenschap bestaat tusschen twee plaatsen, dan kan de aanleg van spoorwegen uitstel lijden. Maar volgens die leer moeten in het geheel geene spoorwegen worden aangelegd, want er is geene plaats, die geene gemeenschap heeft met eene andere hetzij te land, hetzij te water. Wat de Zeeuwsche lijn aanbelangt, wie zal daarbij gebaat zijn? Rotterdam? Amsterdam? Zij kunnen er alleen schade, nooit voordeel bij hebben. Alleen Antwerpen zal er door bevoordeeld worden ten gevolge van den slechten toestand van het vaarwater in de Schelde. Dat is de goede buurmanschap wat te ver drijven.

5°. *De politieke toestand van Europa.* Spr. betoogt, dat de horizont niet zoo helder is; de vooruitzigten op een langdurigen vrede niet zoo gunstig zijn; de waarborgen op het behoud der O. I. baten niet zoo zeker, dat men voor zoo geruimen tijd zulke zware geldelijke offers van de schatkist mag vorderen. Om al deze redenen zal hij in het welbegrepen belang van het Vaderland tegen de wet stemmen.

De heer VAN RHEMEN VAN RHEMENSHUIZEN (voor zooverre hoorbaar) doet, in den aanvang zijner rede, het gezegde van een lid der andere Kamer uitkomen, dat, namelijk de locale belangen dikwijls het scherpzinnigste oog benevelen. Daarom stelt hij op den voorgrond de verklaring, dat geen locaal belang of particulier inzigt zijn oordeel bepaalt of daarop invloed uitoefent. Alleen het algemeen belang is zijn rigtsnoer. Wat hij betreurt, is dit, dat zij, die zich door locale belangen laten medeslepen in de hardnekkige bestrijding, steeds gewagen van algemeen belang; dat men de concessiën niet beoordeelt, maar veroordeelt; dat men alle schrikbeelden te baat neemt, om het ontwerp te doen vallen, tot zelfs watersnood en staatsbankroet toe; bezwaren en schrikbeelden, die welligt bij de wijziging van eene lijn blijken zouden spoedig te verdwijnen. Spr. heeft getracht de zaak met naauwgezetheid en onpartijdigheid te beoordeelen. Hij staat bij eenige der gerezen bezwaren stil, en wijst vooreerst op het moeijelijk standpunt der Regering bij den strijd van gevoelens en belangen. Spr. heeft alles met kalmte gelezen en is tot de overtuiging gekomen, dat door dit ontwerp de hoofdstad nader bij Duitschland, België en Frankrijk zal komen, en dat de andere rigting, die men er tegenover stelt, Rotterdam grootelijks zal benadeelen en de hoofdstad alleen iets digter bij 's Bosch zal brengen. Dit leidt hem dan ook tot de vraag, of, wat Amsterdam wil, niet de strekking heeft om Rotterdam te benadeelen, ja of Amsterdam in het geheel wel lijnen wil. Men zegt, Utrecht moet het centraalpunt zijn. Maar het bewijs, dat dit zou zijn in het algemeen rijksbelang, wordt niet geleverd. Naar Sprs. inzien moet het stelsel blijven, om de brandpunten van den handel in verbinding met het buitenland te brengen, en met eenige bogten ook het binnenlandsch verkeer te bevorderen. Geen ontwerp, geen der voorgestelde plannen beantwoordt daaraan zijns erachtens beter dan dit. De bezwaren van Friesland deelt hij wel tot zekere hoogte en zal gaarne deswege eenige nadere inlichting erlangen, terwijl hij zich, ten aanzien van andere punten, refereert aan de uitmuntende rede, door den Minister van Binnenlandsche Zaken in de andere Kamer gehouden.

Vervolgens staat hij stil bij den overgang der rivieren. Hij kan dat punt, wat de gekozen overgangen betreft, noch uit een strategisch, noch uit een technisch oogpunt beslissen; maar hij zegt meer te hechten aan de overeenstemmende gevoelens van vele deskundigen, tegen den heer Fijnje alleen, nadat deze, in dienst van het Amsterdamsch-Utrechtsch Comité was overgegaan. Ook in de details begeeft hij zich niet; alleen wil hij dit opmerken, dat de verwijten wegens *misleiding,* in sommige geschriften tegen dezen Minister van Binnenlandsche Zaken gedaan, thans behooren in een pamphlet of in eene toespraak voor het volk, dat achter de kiezers staat. Spreker herhaalt, dat bij verwerping van de voordragt, Rotterdam en Dordrecht stellig zullen benadeeld worden, en de transito-handel in andere handen gespeeld.

Nog moet spreker wijzen op het gewigtig feit ten aanzien der overbrugging en het deswege vermeend gevaar, namelijk dit feit, dat het poldergestuur van de Over-Betuwe *zwijgt* en dus die groote gevaren niet schijnt te duchten.

Vervolgens komt spreker tot de finantiële bezwaren; er behoort moed toe om ten dezen den Nestor onzer financiers, die in de Tweede Kamer de discussie geopend heeft, tegen te spreken; maar toch, wèl bezien, heeft

die spreker alleen de schaduwzijde op den voorgrond gesteld. Er is tevens te veel uit het oog verloren, dat al de andere plannen zeker niet minder kostbaar zijn. Spreker is daarbij van oordeel, dat de uitgifte der obligatien *a pari* zal kunnen geschieden en een kundig geldman in Amsterdam, heeft hem nog dezer dagen te kennen gegeven, dat eene maand na de uitgifte de aandeelen met *agio* aan de Amsterdamsche Beurs zullen worden geplaatst.

Men vergeet bij al de zwarte schilderingen over de financiele bezwaren, dat wij eenige jaren geleden 4 à 5 millioen rente meer te betalen hadden. Hij wijst vooral op een boekske, dat te Rotterdam is uitgekomen, waarin eenvoudige cijfers tegenover groote woorden worden gesteld. Men vergete niet, dat behalve de groote amortisatie, 6 à 7 millioen aan belastingen is afgeschaft.

Wat de concessionarissen betreft, zoo juicht spreker het toe dat de Regering hare keus gevestigd heeft op mannen, die den waarborg leveren dat wij, bij de aanneming van de wet, spoorwegen zullen krijgen. En hij wekt daarom op tot eindelijke afdoening eener zaak, die reeds zoo lang slepende is geweest. Men kan niet te spoedig den verzuimden tijd inhalen, terwijl voorts de aansluiting van Holland aan den Rijnspoorweg een gevolg van deze wet zal zijn. Hij besluit met den wensch te uiten, dat de Regering krachtig genoeg zal zijn om den tegenstand te overwinnen, en dat de Koning, alleen voorgelicht door de raadslieden zijner kroon, de wet moge bekrachtigen, waarin hij voorspoed en bloei voor het Vaderland ziet. Hij kan, voor het overige, zijn leedwezen niet ontveinzen over de wijze waarop dit ontwerp in sommige dagbladen is aangevallen.

De heer Hartsen heeft bij het binnentreden der zaal, het stellig voornemen opgevat, alles ter zijde te stellen, wat aanleiding zou kunnen geven tot verdeeldheid tusschen de zonen van hetzelfde vaderland. Hij wenscht hier niet over te brengen den strijd van belangen en inzigten, welke elders gevoerd is. Hij zal dan ook den vorigen spreker in vele uitweidingen niet volgen, maar alleen over de zaak zelve spreken. Na al hetgeen over de zaak gesproken en geschreven is, vraagt hij in de allereerste plaats of spoorwegen voor Nederland onmisbaar zijn? Hij gelooft, dat men te ver gaat, als men die onmisbaarheid aanneemt, de wenschelijkheid is echter buiten kijf. Ten betooge van de onmisbaarheid, wijst men steeds op vreemde landen. Wij verkeeren daaromtrent niet in gelijke omstandigheden. Wat voor Belgie en Duitschland waarheid is, behoeft dit nog niet voor Nederland te zijn. Onder zekere omstandigheden kunnen spoorwegen voor internationaal verkeer noodzakelijk zijn, en spreker zal zich verheugen daartoe te kunnen medewerken, mits dat daardoor het algemeen belang van het land gebaat wordt, en de zaak de financiele krachten der natie niet te boven gaat. Voldoet het ontwerp aan die vereischten? Naar zijne meening bevat dit geen spoorwegplan, maar is het een tal van spoorwegen, zonder zamenhang, waarbij met kwistige hand sommige gedeelten van het land begiftigd zijn, met veronachtzaming der belangen van anderen. Spreker kan zich bezwaarlijk het leidend beginsel der Regering ten deze voor den geest stellen. De Regering zegt, dat zij getracht heeft, het internationaal en het binnenlandsch verkeer zoo veel mogelijk te vereenigen. Spreker betwijfelt of een en ander door deze lijnen zal gebaat worden. In een land van industrie en handel is het te betreuren, dat het internationaal verkeer in de tweede plaats is gesteld. De Noorderlijn voldoet aan de behoeften noch van Noord-Holland, noch van Utrecht, noch van Friesland. De Zuiderlijn kan welligt den handel met Belgie bevoordeelen, maar die handel is zoo groot niet. De consumtie van Belgie voorziet zich voor het meerendeel te Antwerpen, terwijl overigens onze waterwegen voor het goederen-vervoer de voorkeur verdienen. En wat betreft het personenvervoer, zoo is het toch eene daadzaak, dat sedert de gemeenschap met Belgie door den spoorweg, de overgang met stoombooten slechts weinige dagen gestremd is geweest.

Van meer gewigt is de verbinding van den linker Rijnoever. Spreker erkent dit, maar het voordeel aan den eenen kant, wordt opgewogen door de nadeelen aan den anderen. De Regering had een breederen weg moeten inslaan, namelijk eerst eene verbetering van de gemeenschap met de zee tot stand brengen en daarna tot spoorweg-verbinding overgaan. Wat baten de beste middelen tot afvoer, als wij geene goede middelen tot aanvoer hebben. Spreker is verder van oordeel, dat de aanleg van spoorwegen voor het binnenlandsch verkeer zooveel mogelijk moet worden overgelaten aan de particuliere nijverheid. De noodzakelijkheid dier spoorwegen moet blijken uit het belangrijk vertier. Waar de spoorwegen onmisbaar zijn, zullen zij wel van zelve ontstaan. Hij wijst ten deze op de aanvrage eener particuliere maatschappij, zonder eenige subsidie van den Staat, voor den aanleg van een spoorweg van Utrecht op Zwolle, alsmede op die in de nabijheid dezer residentie en meer andere.

Hij wijst op de lijn door een dorren streek van Nijmegen op Venlo, een streek, waar nog geene diligence-onderneming bestaat. En daarna vraagt hij, tot welken prijs die spoorwegen zullen worden aangelegd? Met eene subsidie van 27 millioen en eene rente-garantie van 4½ pCt., en dan nog zullen verschillende gedeelten des Rijks uitgesloten worden! Uit een financieel oogpunt, vestigt hij de aandacht op de onzekerheid der koloniale baten, als afhankelijk van de hoogere of lagere prijzen der producten; op de andere uitgaven, welke voor Indie noodig zijn. Met dit spoorwegplan zal, naar zijne meening, een jaarlijksch tekort van 22 à 23 millioen op de gewone inkomsten ontstaan. Laat de toestand der kolonien toe, dat men kan aannemen, dat dit alles uit de koloniale baten zal kunnen gedekt worden? Hij herhaalt, de koloniale uitgaven nemen toe, in het belang van het leger, de marine en de waterschapswerken. Hij vraagt, of men niet getrouw moet blijven aan het beginsel, zich langzamerhand onafhankelijk van de koloniale baten te maken? Hij vraagt ook, of de spoorwegen, in sommige gedeelten van Java, tot het vervoer van producten en het snelle overbrengen van troepen, niet meer noodzakelijk zijn dan hier te lande? Hij wijst op het gewigtige en ernstige der beslissing, welke staat genomen te worden. Als dit ontwerp bekrachtigd wordt, dan zal men, hoe onwillens ook, meer van de Kolonien moeten vergen of nieuwe leeningen uitschrijven, tenzij men met den Minister van Financien den *moed* hebbe om nieuwe belastingen uit te schrijven. De progressive vermeerdering van inkomsten jaarlijks à 5 ton, is slechts eene onderstelling des Ministers. Als resumé is de zaak financieel niet te verdedigen, en is zij technisch hoogst bedenkelijk. Hij gelooft ook niet dat door de aanneming van dit ontwerp de spoorwegen tot stand zullen komen; die aanneming noemt hij eene ramp. Hij is dus tegen het ontwerp, doch steeds bereid mede te werken tot den aanleg van spoorwegen, als die op billijke wijze wordt voorgesteld en niet te bezwarend voor de finantien van den Staat.

De heer van Nispen van Pannerden ontwikkelt in eene uitgebreide rede de veelvuldige bezwaren, die hem nopen zijne stem aan het wetsontwerp te onthouden. Al dadelijk merkt hij op, dat hij het wel degelijk van belang oordeelt, dat over dit wetsontwerp de Raad van State niet is gehoord. De Regering zegt wel, dat dit Collegie de beide ontwerpen afzonderlijk heeft onderzocht, maar indien men hetgeen het wel onderzocht heeft vergelijkt met hetgeen het niet onderzocht heeft, dan zal men bevinden dat de Raad van State wel is gehoord over eene rentegarantie van ruim 2 millioen 's jaars, maar niet is gehoord over eene rentegarantie van meer dan 3 millioen 's jaars, niet is gehoord over eene vermeerdering der subsidie met 8 millioen, niet is gehoord over de rigting der hoofdlijn van Rotterdam naar Maastricht, niet is gehoord over de lijn Arnhem-Nijmegen naar Rheine, en wat ook van belang is, niet is gehoord over de bruggen te Arnhem en Nijmegen. De Regering zegt nu wel, dat het gebruik niet medebrengt dat de Raad van State gehoord worde, indien twee wetsontwerpen vereenigd, op nieuw worden aangeboden. Spreker kan niet nagaan of dat gebruik bestaat. Mogt dit het geval zijn, hij hecht daaraan geen de minste waarde. Maar zeker is het, dat na de gewijzigde grondwet van 1848 geen voorbeeld bestaat dat twee reeds aangeboden wetsontwerpen later in één zijn vereenigd. In de andere Kamer werd door de Regering gezegd, dat die vereeniging de leden dier Kamer niet weêrhield om voor het eene artikel en tegen het andere te stemmen. Die eigen woorden van den Minister bevatten de erkentenis, dat deze kamer in haar regt van vrije stemming wordt belemmerd, hetgeen van te meer gewigt is, wanneer men in aanmerking neemt dat de Eerste Kamer in een staat van minderheid verkeert tegenover de andere en zij noch het regt van enquête, noch dat van amendement, noch dat van het doen van voorstellen bezit. Is het dus waar dat aan deze Kamer een zedelijke dwang wordt opgelegd, even waar is het, dat het thans in behandeling zijnde ontwerp lijnen voordraagt die door geen der concessionarissen zijn verlangd, en dat het denkbeeld om aan concessionarissen gedurende 99 jaren het voordeel te laten der exploitatie, (behoudens subsidie en rentegarantie gedurende een tijdvak van 50 jaren), om na dien tijd ze te doen overgaan tot den Staat, — deze spoorwegen niets anders doet zijn dan vermomde staatsspoorwegen. Ook hij is de zienswijze toegedaan in de andere Kamer geuit, en dezen morgen door den heer van Swinderen op den voorgrond gesteld, dat de eenige rationele weg om spoorwegen te verkrijgen, is, het voordragen van eene wet die de hoofdlijnen en de rigtingen vaststelde en waaruit de voorwaarden van uitvoering blijken konden.

Ook hij kan niet gelooven dat deze concessionarissen de eenige zoude zijn in ons vaderland, die het vertrouwen verdienen dat de Regering in zoo ruimenmate in hen steld. Een groot bezwaar acht hij gelegen in de onzekerheden en ongelijkheden, die in de verschillende begrootingen worden opgemerkt en die niet strekken om de enorme uitgaven, die worden voorgedragen te regtvaardigen. Zoo heeft de Regering op verlangen dezer Kamer eene begrooting overgelegd van de kosten der bruggen. De raming van de brug over den Moerdijk is den Spreker daaruit gebleken; maar van de bruggen te Arnhem en Nijmegen is geene begrooting overgelegd. Maar wanneer hij nu let op de door de Regering overgelegde begrooting, dan ontwaart hij daarin dat de materialen voor de bruggen benoodigd op verschillende wijze zijn berekend en begroot, en toegevende dat bij zoo belangrijke werken als deze altijd eene verhooging der prijze denkbaar is, dan staat het toch vast dat de ramingen der Regering al zeer verschillend zijn en niet tot maatstaf kunnen strekken voor zoovele millioenen subsidie. En stel nu eens dat de uitvoering de raming verre overtreft. Spreker herinnert slechts aan het verschillend cijfer waarop vooral de brug over den Moerdijk is begroot, wie zal die verhooging betalen? De concessionarissen? Zijn zij daartoe verpligt, waaruit blijkt die verpligting? En verliest niet de rente-garantie hare waarde indien zoovele millioenen voor bruggenbouw zoude worden uitgegeven waarop niet is gerekend geworden? Bedriegt hij zich toch niet dan worden voor twee gedeelten van de Zuiderlijn berekeningen aangetroffen, voor twee andere gedeelten niet. Al die onzekerheden, om de zachtste uitdrukking te bezigen, gedoogen niet de uitgave van zoo aanzienlijke sommen.

Een ander bezwaar is hierin gelegen dat aan de concessionarissen van den Zuider-spoorweg de concessie is toegekend om een vasten dam over de rivier te leggen, waarvan de hoogte en afmetingen in overleg met den Minister van Binnenlandsche Zaken moeten worden bepaald. Spreker herrinnert dat reeds vroeger betrekkelijk hetzelfde onderwerp concessie is verleend. De Regering meent dat deze vroegere concessie is vervallen en daar de regterlijke magt nu alleen bevoegd is over de geldigheid daarvan te beslissen, vraagt Spreker of het niet hoogst onvoorzigtig is aan twee concessionarissen gelijktijdig de uitvoering van hetzelfde werk op te dragen vóór de regter al of niet de eerste concessie als vervallen heeft beschouwd. Deze vraag acht hij van zooveel gewigt dat hij haar niet beschouwt als een vraag van vorm, maar waarin het staatsbelang naauw is betrokken.

De Spreker treedt thans in eene beschouwing der voorgestelde rentegarantie. Is deze uit een algemeen oogpunt voor zoovele jaren altijd afkeurenswaardig, omdat daardoor een last wordt gelegd op de toekomst, die buiten het bereik ligt der menschelijke berekening, zij is in de tegenwoordige omstandigheden nog veel minder aannemelijk. Wanneer hij al de verschillende werken, die den aanleg van spoorwegen zullen voorafgaan of vergezellen bij elkander voegt, dan wordt naar zijne berekening eene uitgave van 170 millioen voor de spoorwegen gevorderd. En nu betwijfelt hij of zoodanige offers van den Staat moge worden gevorderd in de legering te gelijkertijd bedacht is op de doorgraving van Holland op zijn smalst, op de wapening, op de defensie, op de kazernering der troepen, op de emancipatie der slaven, op de verbetering der waterwegen zonder welke Rotterdam door zijne spoorwegen niet zeer zou bevoordeeld worden. Nu heeft de heer van Rhemen dezen morgen wel gezegd dat wij met de aflossing onzer schuld zoo verre zijn gevorderd dat er jaarlijks 5 millioen rente minder betaald wordt, maar daartegenover stelt Spreker dat het eindcijfer van de begrooting van 1849 vergeleken met dat van 1859 eene vermeerdering aantoont van 8 millioen, gezwegen van de meerdere uitbreiding, die men verwachten mag. Rondborstig moet hij het bekennen dat hem dit voorstel uitgaande van den tegenwoordigen Minister van finantien zeer heeft verwonderd, die voorstelt verbindtenissen aan te gaan en beschikkingen te nemen, die het rijk op 150 à 200 millioen zouden te staan komen.

Op dien weg zal spr. hem niet ondersteunen. Het ligt in den loop der menschelijke zaken, dat voorspoed door tegenspoed wordt afgewisseld; is dit laatste het geval, de gevolgen van deze voordragt zullen onberekenbaar zijn. Alleen op gunstige omstandigheden te hopen, voorbij te zien dat voorspoed door tegenspoed moet worden gevolgd, acht hij in strijd met de regels der voorzigtigheid en met die eener goede staatkunde.

En nu komt spr. van zelve tot de vraag: Zijn de voorgestelde uitgaven nuttig besteed? Zouden niet langs een anderen weg met meer voordeel voor den Staat spoorwegen zijn aan te leggen? De Regering keurt staatsspoorwegen af, omdat zij duurder zijn; de Staat werkt duurder, zegt zij; bijzondere personen kunnen zich goedkooper de materialen aanschaffen. Spr. geeft dit toe, indien de bijzondere personen vrij werken zonder contrôle van den Staat, maar niet wanneer de Staat toezigt houdt, zijne ambtenaren ter beschikking stelt der concessionarissen, en dat dit hier het geval is blijkt alleen reeds voldoende uit art. 17 van de concessie voor den Zuiderspoorweg. De aanleg van staatsspoorwegen is dan ook voorzeker meer aan te bevelen dan deze voordragt. Daarom is hij echter geen onbepaald voorstander van staatsspoorwegen. Hij had gewenscht dat de lijnen bij de wet waren vastgesteld, en eene som voor iedere lijn ware voorgedragen als bijdrage van den Staat. Dan voorzeker zouden langs veel goedkooperen weg spoorwegen verkregen zijn dan thans het geval is.

En nu de lijnen. Het is zijn gevoelen dat in een land, zoozeer door rivieren en kanalen doorsneden, een minder uitgebreid net, eene lijn loopende naar het Noorden en eene lijn loopende naar het Zuiden, beiden met het buitenland in gemeenschap gebragt, allezins voldoende ware geweest. Thans heeft men een uitgebreid net voorgesteld, en men is uitgegaan van het denkbeeld om onze groote koopsteden en zeehavens met het buitenland en de hoofdpunten van het binnenlandsch verkeer te verbinden. De Regering heeft dit beginsel echter eenzijdig in toepassing gebragt. Voor Rotterdam, Dordrecht en Vlissingen werd gezorgd, voor Amsterdam, Nieuwe Diep en Harlingen niet op gelijke wijze. De algemeene afkeuring die deze voordragt in onze hoofdstad ondervond, laat zich ligt verklaren. Spr. acht de bezwaren der hoofdstad van te groot gewigt, om daarop zoo laag neder te zien als de heer van Rhemen, wiens meening, dat geen project zoozeer het internationaal belang bevordert, als het aanhangige, door hem wordt bestreden en wederlegd.

Limburg, gaat spreker voort, heeft twee lijnen voor zijn binnenlandsch verkeer, Noord Holland heeft niets. De hoofdstad van Noord-Brabant, eene uitgebreide handelsstad, is van de hoofdlijn uitgesloten, van alle handelsrelatien verstoken. Ook keurt hij het hoogelijk af, dat de Regering den voorkeur heeft gegeven aan den linker IJsseloever, welke lijn door de concessionarissen niet werd verlangd en die hun is opgedrongen. De kostbare lijn van Arnhem naar Zutphen, eene aaneenschakeling van buitenplaatsen, zal geenerlei voordeel opleveren. Spreker betoogt in den breede, dat algemeen in Gelderland de voorkeur werd gegeven aan eene lijn langs den regter IJsseloever, en hij beroept zich o. a. op de notulen van de Prov. Staten van Gelderland, waaruit blijkt, dat met eene groote meerderheid aan Gedep. Staten werd opgedragen om bij adres aan den Koning deze rigting aan te bevelen. De meening, die hij toen als lid van de Staten van Gelderland was toegedaan, heeft hier, waar hij geroepen is op de belangen van allen te letten, bij hem geene wijziging ondergaan. Wanneer hij het geheel der lijnen in oogenschouw neemt, dan is het volgens hem niet te loochenen, dat de Regering zich al te zeer heeft laten medeslepen om aan kleine plaatsen spoorwegen te verleenen waaraan geen de minste voordeelen zijn verbonden. Op den weg van Nijmegen naar 's Hertogenbosch is het vervoer onbeduidend. Spreker kan wel toegeven, dat er over de rigtingen verschil van gevoelen kan bestaan (Spr. strijdt noch voor deze, noch voor gene lijn), maar hij kan volstrekt niet toegeven, dat het Staatsbelang zou vorderen in het vermeend belang van sommige kleine plaatsen spoorwegen ten koste van den Staat aan te leggen, wanneer andere rigtingen zonder geldelijke opofferingen hadden kunnen verkregen worden. Naar zijne meening was alzoo een hoofdlijn voldoende geweest; de brug over den Moerdijk noemt hij een nuttelooze brug; door een stoomvlot hadden de kosten oneindig minder bedragen. Hij is overtuigd, dat de kosten van die brug bij geen mogelijkheid te ramen zijn, maar de overgelegde begrooting is al een zeer onzekere maatstaf voor die raming. Zwaarwigtige bezwaren oppert Spr. tegen de bruggen bij Arnhem en Nijmegen. Het is ontegenzeggelijk naar zijne overtuiging, dat door die bruggen de afvoer van water zeer zal worden beperkt, en dat hetgeen Waal en Rijn niet kunnen afvoeren, zal worden afgevoerd langs den IJssel, en dat daarvan overstroomingen te duchten zijn, gelijk men dit nooit te voren heeft gekend.

Al de ingekomene adressen der waterschaps-besturen drukken dan ook geen ijdele vrees maar eene regtmatige bezorgheid uit. De heer van Rhemen heeft er veel aan gehecht dat geen adres is ingekomen van het polderbestuur van de Over-Betuwe. Spr. moet hem antwoorden, dat een der medeleden van het polderbestuur als lid der Tweede Kamer bij de daar gevoerde discussien met nadruk tegen deze overbruggingen is opgekomen en dat het uitzigt om spoorwegen te zullen verkrijgen welligt de reden is geweest dat dit collegie zich niet tot deze Kamer heeft gewend.

Eindelijk brengt Spr. nog eenige bezwaren in het midden tegen enkele bepalingen der concessien. De onzekerheid die volgens art. 2 blijft heerschen omtrent de vraag op welk gedeelte der rivieren de bruggen moeten worden gebouwd zou reeds voor hem een reden zijn om de wet af te stemmen, omdat zijns inziens hier van groot gewigt is dat men bijv. te Arnhem of Nijmegen boven of beneden de stad die bruggen zal aanleggen.

Dat de kapitalisten geneigd zouden zijn geld te geven met een regt van naasting over 20 jaren bijv. tegen ½ of ⅔ der waarde, kan hij niet aannemen, voor nog eenige bezwaren tegen de concessie te hebben ontwikkeld, eindigt hij met deze betuiging; Spoorwegen zullen komen als deze wet wordt afgestemd of ze zullen komen wanneer ze onverhoopt mogt worden aangenomen, betwijfel ik hoogstens; hoe hetzij hoop ik dat de beslissing dezer Kamer moge strekken tot heil van het vaderland.

De heer Bosch van Drakenstein stuit 1°. al dadelijk op het financiele vervoer, dat voor hem voldoende is om de wet af te stemmen. Indien men de natie vroeg, waaraan zij de voorkeur gaf, aan spoorwegen met waarschijnlijke verhooging van belastingen, of geen spoorwegen en ontheffing van belastingen, het antwoord zou naar zijne meening niet twijfelachtig zijn. 2°. Acht hij de rigting der lijnen niet billijk of regtvaardig, en toont hij aan, dat de Regering zelve de bevoorregting van sommige provincien boven andere erkent. 3°. Betwijfelt hij, of de ramingen der Regering juist zijn, vooral wat de brug over den Moerdijk betreft. 4°. Betreurt hij, dat niet genoegzaam of bijna geen acht is geslagen op de aanbiedingen van andere concessionarissen, en 5°. ontwikkelt hij, dat de verbeteringen der waterwegen naar zee als eene eerste behoefte moet worden aangemerkt, om daarmede de hoofdlijnen der spoorwegen te verbinden.

De heer Blankenheim schetst het hoogst gewigtige van het onderwerp dat thans wordt behandeld, waarbij het geld de voorziening in eene dringende behoefte voor ons volksbestaan. Het was te voorzien, dat daartoe aanzienlijke geldsommen zouden gevorderd worden, en dat de vaststelling der rigtingen groote moeijelijkheden zou opleveren. Met groot leedwezen heeft hij opgemerkt, tot welk eene betreurenswaardige verdeeldheid dit wetsontwerp heeft aanleiding gegeven, en zeer gaarne zou hij hebben gezien, dat die strijd ware voorgekomen. Met de grootste onpartijdigheid heeft hij de bezwaren overwogen, die tegen het ontwerp zijn ingebragt. Naar zijne overtuiging zal door de aanneming van dit ontwerp aan eene algemeene behoefte, aan een algemeenen volkswensch worden voldaan. Hij zou het wenschelijk gevorderd hebben, dat deze voordragt eene grootere meerderheid had kunnen erlangen. Ook zou hij erwel enkele wijzigingen verlangd hebben, maar deze kamer kan wel wenschen [...] maar mist de bevoegdheid het ontwerp te wijzigen. De volkswensch naar spoorwegen is niet een waan van den dag, maar die wensch wordt [...]dert lang gekoesterd, de behandeling van het onderwerp heeft aanleiding gegeven tot het ontstaan van veel spanning in het land. Zal nu deze [...]mer aanleiding geven, dat die spanning voortdure?

Onder de bezwaren, die men tegen de voordragt heeft ingebragt, waarvan spreker verschillende nagaat, behoort, dat het Ministerie te [...] heeft toegegeven, dat het verder geleid is, dan waarop het had willen komen. Hij waardeert hoog de standvastigheid van een Minister, [...] hij gelooft toch niet, dat deze Kamer, omdat een Minister aan ge[...] wenschen heeft trachten te voldoen, mag besluiten een wetsontwerp [...] nadere overweging te doen nemen. Omdat men van stap tot stap ver[...] gekomen is, kan hij het wetsontwerp niet minder goed bejegenen. [...] heeft ook beweerd, dat men op de gemaakte berekeningen niet kan [...]gaan, maar hij vraagt, of men dan niet mag afgaan op de berekening van bevoegde ambtenaren, en zoo neen, bij wie de Kamer en de Re[ge]ring zelve dan inlichtingen moet inwinnen. Bovendien, hij is volstrekt niet overtuigd, dat andere plannen, die men voorstaat, in de behoefte zullen voorzien, en minder kostbaar zullen wezen. Na al hetgeen in de Tweede Kamer door de Ministers, ook door dien van Oorlog, is verklaard, is hij volstrekt niet verzekerd, dat minder kostbare plannen meer aannemelijk zouden zijn.

Het is onmogelijk, dat in zaken van spoorwegen, aan alle locale v[or]deringen kan worden voldaan. Hoe gaarne hij dus eenige wijziging in de rigtingen zou hebben verlangd, blijft hem niets anders over, dan voor [...] tegen het ontwerp te stemmen. Let hij er nu op, dat de poging, [in de] Tweede Kamer aangewend, om door middel van amendement de rig[tingen] te wijzigen, is mislukt, dan moet hij wel tot de slotsom komen, dat eene onmogelijkheid zijn zal, om een voorstel nopens de spoorwegen [met] algemeene stemmen te doen aannemen. Daarbij komt, dat elk vo[orstel] nopens de rigtingen nieuwe verdeeldheid kan doen ontstaan. Het [heeft] hem zeer bevreemd, het argument te hooren bezigen, dat Rotterdam [toe]vallig is bevoordeeld, en dat Amsterdam zoozeer door dit ontwerp [...] benadeeld. Hij vraagt het toch, of dit laatste punt kan worden o[nder]steld van een Kabinet, waarin vijf Ministers, en dus de meerderheid [...]ting hebben, die, hetzij uit geboorte, hetzij uit vroegere betrekking zoo zeer aan de hoofdstad verbonden zijn. Het kan dan ook niet wo[rden] gevorderd, dat hij een ontwerp afstemme, omdat hij toevallig in Ro[tter]dam woont, wier ligging bij dit spoorwegontwerp zoo zeer in aanmerking komt. Van den aanvang af heeft hij het zich voorgesteld, dat, zo[o een] dergelijke kolossale onderneming als de spoorwegen tot stand kan ko[men,] dit niet kan geschieden, zonder aanzienlijke geldelijke offers. Wil [men] dus spoorwegen, dan moet men zich aan de lasten daarvan onderwe[rpen], dan moet men niet terugdeinzen, al zou dat in de gevolgen ook ee[n] last voor de natie te weeg brengen, waartegen dan zou overstaan de [toe]nemende welvaart des lands, waardoor het gemakkelijker zijn zou [...]gere lasten te dragen. Bij hem bestaat de overtuiging, dat, zonder [waar]borg van renten, geen spoorweg te verkrijgen is, en hij vestigt [...] het oog op de voorstellen van hen, die tegen het ontwerp zijn ge[...] maar die het geld voor de spoorwegen tegen hoogere rente mee[nen te] kunnen bekomen. Hij vestigt de aandacht daarop, dat over de w[ensche]lijkheid en de noodzakelijkheid van spoorwegen eigenlijk geen [...] heeft bestaan. Bij die eenstemmigheid over de hoofdzaak zou hij [...] treuren, zoo dit ontwerp werd afgestemd. En nu heeft m[en] uitzigt op verbetering van waterwegen gegeven, maar zal daaraan [...] voldaan, zoo de wensch naar spoorwegen niet wordt bevredigd? [Met] volle overtuiging zal hij voor het ontwerp stemmen.

De heer Michiels van Kessenich schetst het belang van het [ont]werp, omdat het velerlei belangen omvat en omdat het den plaatselijken naijver heeft opgewekt. De voornaamste tegenstand is van Amsterdam, maar, met het oog op het algemeen belang, zijn die bezwaren alleen van plaatselijken aard te beschouwen. De financiele bezwaren [...] hoofdzakelijk op de brug over den Moerdijk. Spreker was aanvankelijk wel voor een stoomvlot in plaats van eene brug, maar als hij [...] in andere landen tot verlevendiging van het vervoer gedaan wordt, kan hij zich wel met eene brug vereenigen. Reeds te lang waren [wij] van spoorwegen verstoken. De tegenwoordige politieke toestand kan ook niet afschrikken. Deze moet niet weêrhouden de tot standbrenging [van] hetgeen in het algemeen belang noodig is. Hij kan ook niet toe[geven,] dat spoorwegen niet onmisbaar zijn, de meeste provincien zijn [er] verstoken en er is dringende behoefte aan. Eenige bezwaren over [de ver]binding in Limburg, die hij heeft, zullen hem niet van de aanneming weêrhouden.

De heer Cost Jordens heeft het woord gevraagd om rekenschap te [geven] van zijn uit te brengen stem, en opdat, als het ontwerp wordt afgestemd, de Regering zal weten wat de leden willen. Hij stelt vooral voorop [de] noodzakelijkheid van spoorwegen, ook in Nederland, als noodig vo[or de] ontwikkeling van den koophandel. Vooral nu alles in Europa [om ons] heen van spoorwegen voorzien is, kunnen wij ze niet ontberen. [Zij zijn] ook noodzakelijk voor onze binnenlandsche verbindingen en het [is] goede staatkunde zijn die beide buiten- en binnenlandsche belangen te verbinden. Maar al is hij overtuigd van de noodzakelijkheid, da[t volgt] daaruit nog niet, dat hij elk plan van spoorwegen moet aannemen. [...] het staatsbelang moet beslissen tot hoever men gaan kan. Hij [zou] geconcessioneerde spoorwegen de voorkeur geven boven staats-spoorwegen, hoewel hij daar ook niet altoos tegen zou zijn. Zijne bezwaren [liggen] vooral in den grooten omvang der zaak en in de aanzienlijke offers. [Hij] geeft een terugblik op de geschiedenis der spoorweg-kwestie, ten [...] dat de Regering door langzamerhand toe te geven, eindelijk te [ver] gegaan.

In drie jaren tijds is de som van garantie en subsidien verbazend [toe]genomen, behalve nog de verdedigingskosten die noodig zijn. [Als men] matig rekent, dan zullen in 5 of 6 jaren 60 of 70 millioen noodig [zijn,] waarvan in die jaren 50 millioen uit de buitengewone ontvangsten moeten komen, boven en behalve hetgeen onze begrooting gewoonlijk [uit] het koloniaal batig slot behoeft. Hij zet de financiele bezwaren [...] uiteen op het voetspoor van den heer van Nispen en anderen, en [vraagt] of die bron uit de Oost altoos zoo mild zal vloeijen, vooral bij [de] tenschap, dat de uitgaven in Indië steeds toenemen. En heeft [men] het vorig jaar niet gezien, hoe bij verandering van politieke om[stan]digheden, alleen de voorbereiding millioenen schats kost. Het geheel [...] acht hij niet van onvoorzigtigheid vrij te pleiten. De Minister van [Fi]nancien zelf schijnt ook zoo geheel gerust niet. En men vergete [niet,] dat, als men wijst op groote amortisatie, onze staatsschuld nog 7 [...] grooter is dan vóór de revolutie van 1830. Hij weet, dat de R[egering] in een moeijelijke positie verkeert; maar dat is voor hem geen [reden] om zulke zware offers te brengen. Daarbij komen nog bezwaren [tegen de] rigtingen. De voordragt wordt niet geregtvaardigd door overwegingen van nationaal of algemeen belang. Hij kan niet ontkennen, dat [er] voordeelen in het plan liggen, maar die wegen niet op tegen de [...]len. Hij zal dus stemmen tegen dit ontwerp. Zijn wensch w[as dat] langzamerhand en van lieverlede spoorwegen werden aangelegd. Hij [ver]werpt de wet noode, vooral omdat het twee wenschen geldt, die hij [...] maar het vraagstuk is van te veel belang voor nu en voor de toekomst.

De zitting is hierop gescheiden tot morgen.

GEDRUKT TER DRUKKERIJ VAN HET ALGEMEEN HANDELSBLAD.